

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามหัวข้อ ดังต่อไปนี้

1. หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
 2. หลักสูตรสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้
 3. แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้
 4. แนวคิดที่เกี่ยวกับการสอนคำที่มีสระประสม
 5. กระบวนการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน
 6. แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับเพลง
 7. แผนการจัดการเรียนรู้
 8. บริบทโรงเรียน
 9. ความพึงพอใจ
 10. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 10.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 10.2 งานวิจัยต่างประเทศ
 11. กรอบแนวคิดในการวิจัย

หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยมีเนื้อหา ดังนี้ (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 37-52)

ทำไมต้องเรียนภาษาไทย

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติเป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจกรรมการงาน และดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความรู้ พัฒนากระบวนการคิดวิเคราะห์ วิเคราะห์ และสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อแสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรม ประเพณี และสุนทรียภาพ เป็นสมบัติล้ำค่าควรแก่การเรียนรู้ อนุรักษ์ และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป

เรียนรู้อะไรในภาษาไทย

ภาษาไทยเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร การเรียนรู้ต้องมีประสิทธิภาพ และเพื่อนำไปใช้ในชีวิตจริง

1. การอ่าน การอ่านออกเสียงคำ ประโยค การอ่านบทร้อยแก้ว คำประพันธ์ชนิดต่าง ๆ การอ่านในใจเพื่อสร้างความเข้าใจ และการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ความรู้จากสิ่งที่อ่าน เพื่อนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

2. การเขียน การเขียนสะกดตามอักขรวิธี การเขียนสื่อสาร โดยใช้ถ้อยคำและรูปแบบต่าง ๆ ของการเขียน ซึ่งรวมถึงการเขียนเรียงความ ย่อความ รายงานชนิดต่าง ๆ การเขียนตามจินตนาการ วิเคราะห์วิจารณ์ และเขียนเชิงสร้างสรรค์

3. การฟัง การดู และการพูด การฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ การพูดแสดงความคิดเห็น ความรู้สึก พูดลำดับเรื่องราวต่าง ๆ อย่างเป็นเหตุเป็นผล การพูดในโอกาสต่าง ๆ ทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการ และการพูดเพื่อโน้มน้าวใจ

4. หลักการใช้ภาษาไทย ธรรมชาติและกฎเกณฑ์ของภาษาไทย การใช้ภาษาให้ถูกต้องเหมาะสมกับโอกาสและบุคคล การแต่งบทประพันธ์ประเภทต่าง ๆ และอิทธิพลของภาษาต่างประเทศในภาษาไทย

5. วรรณคดีและวรรณกรรม วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมเพื่อศึกษาข้อมูล แนวความคิด คุณค่าของงานประพันธ์ และความเพลิดเพลิน การเรียนรู้และทำความเข้าใจบทเห่ บท ร้องเล่นของเด็ก เพลงพื้นบ้านที่เป็นภูมิปัญญาที่มีคุณค่าของไทย ซึ่งได้ถ่ายทอดความรู้สึกรัก นึกคิด ค่านิยม ขนบธรรมเนียมประเพณี เรื่องราวของสังคมในอดีต และความงดงามของภาษา เพื่อให้เกิดความซาบซึ้งและภูมิใจ ในบรรพบุรุษที่ได้สั่งสมสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

สาระที่ 2 การเขียน

มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และ เขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้า อย่างมีประสิทธิภาพ

สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด

มาตรฐาน ท 3.1 สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด และความรู้สึกในโอกาสต่าง ๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย

มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของ ภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทย อย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

คุณภาพผู้เรียน

จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

1. อ่านออกเสียงคำ คำคล้องจอง ข้อความ เรื่องสั้น ๆ และบทร้อยกรองง่าย ๆ ได้
ถูกต้องคล่องแคล่ว เข้าใจความหมายของคำและข้อความที่อ่าน ตั้งคำถามเชิงเหตุผล ลำดับ
เหตุการณ์ คาดคะเนเหตุการณ์ สรุปความรู้ข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน ปฏิบัติตามคำสั่ง คำอธิบายจาก
เรื่องที่อ่านได้ เข้าใจความหมายของข้อมูลจากแผนภาพ แผนที่ และแผนภูมิ อ่านหนังสืออย่าง
สม่ำเสมอ และมีมารยาทในการอ่าน

2. มีทักษะในการคัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัด เขียนบรรยาย บันทึกประจำวัน เขียน
จดหมายลาครู เขียนเรื่องเกี่ยวกับประสบการณ์ เขียนเรื่องตามจินตนาการและมีมารยาทในการ
เขียน

3. เล่ารายละเอียดและบอกสาระสำคัญ ตั้งคำถาม ตอบคำถาม รวมทั้งพูดแสดงความคิด
ความรู้สึกเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและดู พูดสื่อสารเล่าประสบการณ์และพูดแนะนำ หรือพูดเชิญชวน
ให้ผู้อื่นปฏิบัติตาม และมีมารยาทในการฟัง ดู และพูด

4. สะกดคำและเข้าใจความหมายของคำ ความแตกต่างของคำ และพยางค์ หน้าที่ของ
คำในประโยค มีทักษะการใช้พจนานุกรมในการค้นหาความหมายของคำแต่งประโยค ง่าย ๆ
แต่งคำคล้องจอง แต่งคำขวัญ และเลือกใช้ภาษาไทยมาตรฐานและภาษาถิ่น ได้เหมาะสมกับ
กาลเทศะ

5. เข้าใจและสามารถสรุปข้อคิดที่ได้จากการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรม เพื่อ
นำไปใช้ในชีวิตประจำวัน แสดงความคิดเห็นจากวรรณคดีที่อ่าน รู้จักเพลงพื้นบ้าน เพลงกล่อม
เด็ก ซึ่งเป็นวัฒนธรรมของท้องถิ่น ร้องบทร้องเล่นสำหรับเด็กในท้องถิ่น ท่องจำบทอาขยาน
และบทร้อยกรอง ที่มีคุณค่าตามความสนใจได้

จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

1. อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองเป็นทำนองเสนาะ ได้ถูกต้อง อธิบาย
ความหมาย โดยตรงและความหมายโดยนัยของคำ ประโยค ข้อความ สำนวนโวหาร จากเรื่อง
ที่อ่าน เข้าใจคำแนะนำ คำอธิบายในคู่มือต่าง ๆ แยกแยะข้อคิดเห็นและข้อเท็จจริง รวมทั้งจับ
ใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านและนำความรู้ความคิดจากเรื่องที่อ่านไปตัดสินใจแก้ปัญหาใน
การดำเนินชีวิตได้ มีมารยาทและมีนิสัยรักการอ่าน และเห็นคุณค่าสิ่งที่อ่าน

2. มีทักษะในการคัดลายมือด้วยบรรจงเต็มบรรทัดและครึ่งบรรทัด เขียนสะกดคำ แต่งประโยคและเขียนข้อความ ตลอดจนเขียนสื่อสาร โดยใช้ถ้อยคำชัดเจนเหมาะสม ใช้แผนภาพ โครงเรื่องและแผนภาพความคิด เพื่อพัฒนางานเขียน เขียนเรียงความ ย่อความจดหมายส่วนตัว กรอกแบบรายการต่าง ๆ เขียนแสดงความรู้สึกและความคิดเห็น เขียนเรื่องตามจินตนาการอย่างสร้างสรรค์ และมีมารยาทในการเขียน

3. พุคแสดงความรู้ ความคิดเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและดู เล่าเรื่องย่อหรือสรุปจากเรื่องที่ฟังและดู ตั้งคำถาม ตอบคำถามจากเรื่องที่ฟังและดู รวมทั้งประเมินความน่าเชื่อถือจากการฟังและดู โฆษณาอย่างมีเหตุผล พุคตามลำดับขั้นตอนเรื่องต่างๆ อย่างชัดเจน พุครายงานหรือประเด็นสั้นกว่าจากการฟัง การดู การสนทนา และพุดโน้มน้าวได้อย่างมีเหตุผล รวมทั้งมีมารยาทในการดูและพุด

4. สะกดคำและเข้าใจความหมายของคำ สำนวน คำพังเพยและสุภาษิต รู้และเข้าใจ ชนิดและหน้าที่ของคำในประโยค ชนิดของประโยค และคำภาษาต่างประเทศในภาษาไทย ใช้คำราชาศัพท์และคำสุภาพได้อย่างเหมาะสม แต่งประโยค แต่งบทร้อยกรองประเภทกลอนสี่กลอนสุภาพ และกาพย์ยานี 11

5. เข้าใจและเห็นคุณค่าวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน เล่านิทานพื้นบ้าน ร้องเพลงพื้นบ้านของท้องถิ่น นำข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง และท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดได้

ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง

สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิด เพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

ตารางที่ 1 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง

ตัวชี้วัดชั้นปี

ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6
1. อ่านออกเสียงคำ คำคล้องจอง และข้อความสั้น ๆ	1. อ่านออกเสียงคำ คำคล้องจอง และข้อความสั้น ๆ	1. อ่านออกเสียงคำ ข้อความ เรื่องสั้น ๆ และ	1. อ่านออกเสียง บทร้อยแก้ว และ บทร้อยกรอง	1. อ่านออกเสียง บทร้อยแก้ว และ บทร้อยกรอง	1. อ่านออกเสียง บทร้อยแก้ว และ บทร้อยกรอง
2. บอกความหมายของคำ และข้อความที่อ่าน	ง่าย ๆ ได้ ถูกต้อง 2. อธิบายความหมายของคำ และ	บทร้อยกรอง ง่าย ๆ ได้ ถูกต้อง	ได้ถูกต้อง 2. อธิบายความหมายของคำ	ได้ถูกต้อง 2. อธิบายความหมายของคำ	ได้ถูกต้อง 2. อธิบายความหมายของคำ
3. ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน	ข้อความที่อ่าน 3. ตั้งคำถามและตอบ	ความหมายของคำ และ ข้อความที่อ่าน	และสำนวนจากเรื่องที่อ่าน	และข้อความที่เป็น การบรรยาย และการ	และข้อความที่เป็นโวหาร 3. อ่านเรื่องสั้น ๆ อย่าง
4. เล่าเรื่องย่อจากเรื่องที่อ่าน	คำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน	ความหมายของคำ และ คำถาม	เวลาที่กำหนดและ	3. อธิบายความหมาย	หลากหลาย โดยจับเวลา แล้วถาม
5. คาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน	4. ระบุใจความสำคัญและรายละเอียด	เชิงเหตุผลเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน	ตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน	โดยนัยจากเรื่องที่อ่านอย่าง	เกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน 4. แยก
6. อ่านหนังสือ	จากเรื่องที่อ่าน	4. ลำดับเหตุการณ์ และ	4. แยกข้อเท็จจริง และ	หลากหลาย ข้อเท็จจริง	ข้อเท็จจริง และ ข้อคิดเห็น

ตัวชี้วัดชั้นปี

ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6
ตามความสนใจอย่างสม่ำเสมอและนำเสนอเรื่องที่อ่าน	5. แสดงความคิดเห็นและคาดคะเนเหตุการณ์จาก	คาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่านโดย	ข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน	และข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน	จากเรื่องที่อ่าน
7. บอกความหมายของเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์สำคัญที่มักพบเห็นในชีวิตประจำวัน	6. อ่านหนังสือตามความสนใจอย่างสม่ำเสมอและนำเสนอเรื่องที่อ่าน	ระบุเหตุผลประกอบ	5. คาดคะเนเหตุการณ์จาก	5. วิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่อง	5. อธิบายการนำความรู้และความคิด
8. มีมารยาทในการอ่าน	7. อ่านข้อเขียนเชิงอธิบายและปฏิบัติตามคำสั่งหรือข้อเสนอแนะ	ระบุนิยาม	เหตุผลการประกอบ	และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านเพื่อ	จากเรื่องที่อ่านไป
	8. มีมารยาทในการอ่าน	ประกอบ	โดยระบุเหตุผลประกอบ	ที่อ่านเพื่อนำไปใช้ในการดำเนินชีวิต	ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต
		6. อ่านหนังสือตามความสนใจอย่างสม่ำเสมอและนำเสนอ	6. สรุปความรู้และข้อคิดจาก	การดำเนินชีวิต	6. อ่านงานเขียนเชิง
		7. อ่านข้อเขียนเชิงอธิบายและปฏิบัติตามคำสั่งหรือข้อเสนอแนะ	เรื่องที่อ่านเพื่อนำไปใช้	ชีวิต	อธิบายคำสั่ง
		8. อธิบายความหมาย	ในชีวิตประจำวัน	6. อ่านงานเขียนเชิงอธิบายคำสั่ง	ข้อเสนอแนะและปฏิบัติ
			7. อ่านหนังสือที่มีคุณค่าตามความสนใจอย่างสม่ำเสมอและแสดง	ข้อเสนอแนะและปฏิบัติ	ตาม
				ชีวิต	7. อธิบายความหมายของข้อมูล
				การดำเนินชีวิต	จากการอ่านแผนผังแผนที่ และ

ตัวชี้วัดชั้นปี					
ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6
		ของข้อมูล จากแผนภาพ แผนที่ และ แผนภูมิ 9. มีมารยาท ในการอ่าน	สม่าเสมอและ แสดงความ คิดเห็น เกี่ยวกับเรื่อง ที่อ่าน 8. มีมารยาท ในการอ่าน	ความคิดเห็น เกี่ยวกับเรื่อง ที่อ่าน 8. มีมารยาท ในการอ่าน	แผนภูมิ และ กราฟ 9. มีมารยาท ในการอ่าน

สาระที่ 2 การเขียน

มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัดชั้นปี					
ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6
1. คัดลายมือ ตัวบรรจง เต็มบรรทัด	1. คัดลายมือ ตัวบรรจง เต็มบรรทัด	1. คัดลายมือ ตัวบรรจง เต็มบรรทัด	1. คัดลายมือ ตัวบรรจง เต็มบรรทัด	1. คัดลายมือ ตัวบรรจง เต็มบรรทัด	1. คัดลายมือ ตัวบรรจง เต็มบรรทัด
2. เขียน สื่อสาร ด้วยคำและ ประโยค ง่ายๆ	2. เขียนเรื่อง สั้นๆ เกี่ยวกับ ประสบการณ์	2. เขียน บรรยาย เกี่ยวกับสิ่งใด สิ่งหนึ่งได้ อย่างชัดเจน	และครึ่ง บรรทัด 2. เขียน สื่อสารโดย ใช้คำได้ ถูกต้อง	และครึ่ง บรรทัด	และครึ่ง บรรทัด

ตัวชี้วัดชั้นปี

ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6
3. มีมารยาท ในการเขียน	3. เขียนเรื่อง สั้นๆ ตาม จินตนาการ 4. มีมารยาท ในการเขียน	3. เขียน บันทึก ประจำวัน 4. เขียน จดหมายลา ครู 5. เขียนเรื่อง ตาม จินตนาการ 6. มีมารยาท ในการเขียน	ชัดเจน และ เหมาะสม 3. เขียน แผนภาพ โครงเรื่อง และแผนภาพ ความคิดเพื่อ ใช้พัฒนางาน เขียน 4. เขียน ย่อความ จากเรื่อง สั้นๆ 5. เขียน จดหมาย ถึงเพื่อน และบิดา มารดา	2. เขียน สื่อสาร โดยใช้คำได้ ถูกต้อง ชัดเจน และ เหมาะสม 3. เขียน แผนภาพ โครงเรื่อง และแผนภาพ ความคิดเพื่อ ใช้พัฒนางาน เขียน 4. เขียน ย่อความจาก เรื่องที่อ่าน 5. เขียน จดหมาย ถึงผู้ปกครอง และญาติ	2. เขียน สื่อสารโดย ใช้คำได้ ถูกต้อง ชัดเจน และ เหมาะสม 3. เขียน แผนภาพ โครงเรื่อง และแผนภาพ ความคิดเพื่อ ใช้พัฒนางาน เขียน 4. เขียน เรียงความ 5. เขียน ย่อความ จากเรื่องที่ อ่าน 6. เขียน จดหมาย

ตัวชี้วัดชั้นปี					
ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6
			6. เขียนบันทึก และเขียน รายงาน จากการศึกษา ค้นคว้า 7. เขียนเรื่อง ตาม จินตนาการ 8. มีมารยาท ในการเขียน	6. เขียนแสดง ความรู้สึก และความ คิดเห็นได้ ตรงตาม เจตนา 7. กรอบแบบ รายการต่างๆ 8. เขียนเรื่อง ตาม จินตนาการ 9. มีมารยาท ในการเขียน	ส่วนตัว 7. กรอบแบบ รายการต่างๆ 8. เขียนเรื่อง ตาม จินตนาการ และ สร้างสรรค์ 9. มีมารยาท ในการเขียน

สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด

มาตรฐาน ท 3.1 สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้
ความคิด และความรู้สึกในโอกาสต่าง ๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

ตัวชี้วัดชั้นปี					
ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6
1. ฟัง คำแนะนำ คำสั่งง่ายๆ	1. ฟัง คำแนะนำ คำสั่งที่	1. เล่า รายละเอียด เกี่ยวกับเรื่อง	1. จำแนก ข้อเท็จจริง และ ข้อคิดเห็น	1. พูดแสดง ความรู้ ความคิดเห็น	1. พูดแสดง ความรู้ ความเข้าใจ

ตัวชี้วัดชั้นปี

ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6
และปฏิบัติ ตาม 2. ตอบ คำถาม และเล่าเรื่อง ที่ฟังและดู ทั้งที่เป็น ความรู้ และความ บันเทิง 3. พูดยแสดง ความคิดเห็น และ ความรู้สึก จากเรื่องที่ฟัง และดู 4. พุคสื่อสาร ได้ตาม วัตถุประสงค์	ซับซ้อน และปฏิบัติ ตาม 2. เล่าเรื่อง ที่ฟังและดู ทั้งที่เป็น ความรู้ และความ บันเทิง 3. บอก สาระสำคัญ ของเรื่องที่ฟัง และดู 4. ตั้งคำถาม และตอบ คำถาม เกี่ยวกับเรื่อง ที่ฟังและดู	ที่ฟังและดู ทั้งที่เป็น ความรู้ และความ บันเทิง 2. บอก สาระสำคัญ จากการฟัง และการดู 3. ตั้งคำถาม และตอบ คำถาม เกี่ยวกับเรื่อง ที่ฟังและดู	จากเรื่องที่ฟัง และดู 2. พุคสรุป ความจาก การฟังและดู 3. พุคแสดง ความรู้ ความคิดเห็น และ ความรู้สึก เกี่ยวกับเรื่อง ที่ ฟังและดู 4. ตั้งคำถาม และตอบ คำถาม เชิงเหตุผล จากเรื่องที่ฟัง และดู	และ ความรู้สึก จากเรื่องที่ฟัง และดู 2. ตั้งคำถาม และตอบ คำถาม เชิงเหตุผล จากเรื่องที่ฟัง และดู 3. วิเคราะห์ ความ น่าเชื่อถือ จากเรื่องที่ฟัง และดูอย่างมี เหตุผล	จุดประสงค์ ของเรื่องที่ฟัง และดู 2. ตั้งคำถาม และตอบ คำถาม เชิงเหตุผล จากเรื่องที่ฟัง และดู 3. วิเคราะห์ ความ น่าเชื่อถือ จากการฟัง และดูสื่อ โฆษณาอย่าง มีเหตุผล

ตัวชี้วัดชั้นปี					
ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6
5. มีมารยาท ในการฟัง การดู และ การพูด	5. พุดแสดง ความคิดเห็น และ ความรู้สึก จากเรื่องที่ฟัง และดู 6. พุดสื่อสาร ได้ชัดเจน ตรงตาม วัตถุประสงค์ 7. มีมารยาท ในการฟัง การดู และการพูด	4. พุดแสดง ความคิดเห็น และ ความรู้สึก จากเรื่องที่ฟัง และดู 5. พุดสื่อสาร ได้ชัดเจน ตรงตาม วัตถุประสงค์ 6. มีมารยาท ในการฟัง การดู และการ พูด	5. รายงาน เรื่องหรือ ประเด็นที่ ศึกษาค้นคว้า จากการฟัง การดู และ การสนทนา 6. มีมารยาท ในการฟัง การดู และ การพูด	4. พุด รายงาน เรื่องหรือ ประเด็น ที่ศึกษา ค้นคว้า จากการฟัง การดู และ การสนทนา 5. มีมารยาท ในการฟัง การดู และ การพูด	4. พุดรายงาน เรื่องหรือ ประเด็นที่ ศึกษาค้นคว้า จากการฟัง การดู และ การ สนทนา 5. พุดโน้ม น้ำอย่างมี เหตุผล และ น่าเชื่อถือ 6. มีมารยาท ในการฟัง การดู และ การพูด

สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย

มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของ
ภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

ตัวชี้วัดชั้นปี

ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6
1. บอกและเขียนพยัญชนะสระวรรณยุกต์และเลขไทย	1. บอกและเขียนพยัญชนะสระวรรณยุกต์และเลขไทย	1. เขียนสะกดคำและบอกความหมายของคำ	1. สะกดคำและบอกความหมายของคำในบริบทต่างๆ	1. ระบุชนิดและหน้าที่ของคำในประโยค	1. วิเคราะห์ชนิดและหน้าที่ของคำในประโยค
2. เขียนสะกดคำและบอกความหมายของคำ	2. เขียนสะกดคำและบอกความหมายของคำ	2. ระบุชนิดและหน้าที่ของคำในประโยค	2. ระบุชนิดและหน้าที่ของคำในประโยค	2. จำแนกส่วนประกอบของประโยค	2. ใช้คำได้เหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคล
3. เรียบเรียงคำเป็นประโยคง่ายๆ	3. เรียบเรียงคำเป็นประโยค	3. ใช้พจนานุกรมค้นหาความหมายของคำ	3. ใช้พจนานุกรมค้นหาความหมายของคำ	3. เปรียบเทียบภาษาไทยมาตรฐานกับภาษาถิ่น	3. รวบรวมและบอกความหมายของคำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทย
4. ต้อคำคล้องจอง	เจตนาของการสื่อสาร	4. แต่งคำคล้องจอง	4. แต่งประโยคได้ถูกต้องตามหลักภาษา	4. ใช้คำราชาศัพท์	4. ระบุลักษณะของประโยค
		5. แต่งคำคล้องจอง		5. บอกคำภาษาต่างประเทศในภาษาไทย	5. แต่งบทร้อยกรอง
				6. แต่งบทร้อยกรอง	6. วิเคราะห์และเปรียบเทียบ

ตัวชี้วัดชั้นปี					
ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6
ง่าย ๆ	4. บอก ลักษณะคำ คล้องจอง 5. เลือกใช้ ภาษาไทย มาตรฐาน และภาษาถิ่น ได้เหมาะสม กับกาลเทศะ	และคำขวัญ 6. เลือกใช้ ภาษาไทย มาตรฐาน และภาษาถิ่น ได้เหมาะสม กับกาลเทศะ	5. แต่งบท ร้อยกรอง และคำขวัญ 6. บอก ความหมาย ของสำนวน 7. เปรียบเทียบ ภาษาไทย มาตรฐาน กับภาษาถิ่น ได้		สำนวนที่เป็น คำพังเพยและ สุภาษิต

จากตารางมาตรฐานตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางสรุปได้ว่า นักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ต้องมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตรงตามมาตรฐานตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยครบทั้ง 4 ด้าน คือ ฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทยได้อย่างถูกต้อง

หลักสูตรสำหรับเด็กที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้

ผดุง อารยะวิญญู (2542 : 121-122) และสุรินทร์ ยอดคำแบ่ง (2547 : 107) ได้อธิบายไว้ตรงกันว่า หลักสูตรสำหรับเด็กที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ ควรมุ่งจัดความบกพร่องของเด็กประเภทนี้ และในขณะเดียวกันก็มุ่งให้เด็กมีโอกาสเรียนร่วมกับเด็กปกติให้มากที่สุด ดังนั้น หลักสูตรในระดับประถมศึกษาเน้นให้เด็กมีพัฒนาการเต็มที่ จัดความบกพร่องของเด็ก ส่วนในระดับมัธยมศึกษา เน้นความสามารถของเด็กและมุ่งให้เด็กแสวงหาความรู้ และพัฒนาทักษะต่าง ๆ ของตนเองให้มากที่สุด

หลักสูตรสำหรับเด็กที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ควรครอบคลุมเนื้อหาในด้านต่อไปนี้

1. การพัฒนาการรับรู้ และการเคลื่อนไหว ควรมีกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้เด็กมีพัฒนาการในด้าน การใช้กล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็ก การประสานกันระหว่างกล้ามเนื้อมือกับสายตา การรับรู้ทางสายตา การรับรู้ทางการฟังและความเข้าใจเกี่ยวกับส่วนต่างๆ ของร่างกาย
2. ภาษา เด็กที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้มีปัญหาทางภาษา ดังนั้น หลักสูตรจึงควรเน้นด้านภาษาเพื่อจัดความบกพร่องด้านนี้ของเด็ก ขอบข่ายของเนื้อหาด้านภาษาคควรครอบคลุมไปถึง การพูด การอ่าน การสะกดคำ การเขียน
3. วิชาพื้นฐาน ได้แก่ วิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และสังคมศึกษา
4. การทำงานและพื้นฐานอาชีพ พื้นฐาน ในด้านนี้จะช่วยเตรียมเด็กให้มีความพร้อมในการฝึกอาชีพต่อไป
5. ทักษะทางสังคม เป็นการฝึกทักษะเบื้องต้นที่จำเป็นที่จะช่วยให้เด็กมีสัมพันธที่ดีต่อผู้อื่นและสามารถทำงานร่วมกับคนอื่นได้ในที่สุด

นอกจากนี้ เบนจเจอร์ ปัญญา ย่างใน เนตรนภิส เอกสุวรรณ (2546 : 24-26) กล่าวว่า ถ้าครูนำหลักการสอนที่ถูกต้องและเหมาะสมสอนเด็ก จะช่วยให้เด็กสามารถเรียนรู้ได้อย่างเต็มที่ และยังได้กล่าววิธีการสอนเด็กที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ไว้ดังต่อไปนี้

1. สอนจากสิ่งที่ยากที่สุด ในระดับที่ต่ำกว่าความสามารถของเด็ก เพื่อให้เด็กรู้สึกว่าคุณประสบความสำเร็จในการเรียน มีกำลังใจที่จะเรียนในระดับที่ยากต่อไป
2. สอนจากสิ่งที่คุ้นเคยไปหาสิ่งที่ไม่คุ้นเคย ทำให้เด็กเข้าใจบทเรียนได้ง่ายยิ่งขึ้น
3. ให้โอกาสเด็กได้เลือกเรียนหรือทำกิจกรรมที่สนใจ
4. ให้เด็กมีความสุขในการเรียน
5. ใช้ประสบการณ์ตรง โดยครูเปิดโอกาสให้เด็กได้รู้จักจากประสบการณ์จริง การให้เด็กมีโอกาสศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง จะทำให้เข้าใจบทเรียนมากยิ่งขึ้น
6. ส่งเสริมให้เด็กได้เรียนรู้ตามความสามารถของตนเอง ควรจัดให้สอดคล้องกับความสามารถในการเรียนรู้ เพราะเด็กแต่ละคนมีความสามารถแตกต่างกัน ดังนั้นเด็กพิเศษต้อง

สอนเป็นรายบุคคลหรือสอนกลุ่มเล็ก สอนก่อนเข้าเรียนหรือหลังเลิกเรียนขึ้นกับความพร้อมของเด็กและครูผู้สอน และจำเป็นต้องใช้วิธีการสอนหลายรูปแบบผสมผสานกัน

7. ใช้แรงเสริมจากครู เด็กต้องการกำลังใจ เช่น คำชมจะช่วยให้เด็กมีความพยายามมากขึ้น
 8. กระตุ้นให้เด็กใช้ความคิด เช่น ครูอาจสร้างสถานการณ์สมมติเพื่อให้เด็กได้แสดงความคิดเห็น ให้การบ้านที่เด็กสามารถหาคำตอบได้หลาย ๆ คำตอบ และวิธีตามตนเอง โดยครูกระตุ้นให้เด็กตั้งคำถามเกี่ยวกับเนื้อหาที่เรียน
 9. ให้เด็กเรียนจากเพื่อน เด็กเก่งช่วยอธิบายบางวิชาให้เพื่อนฟัง หรือเพื่อนช่วยเพื่อน
 10. แจ้งผลการเรียนให้เด็กทราบโดยเร็ว เพื่อช่วยเหลือเด็กให้ปรับปรุงแก้ไขและอธิบายเพิ่มเติมในสิ่งที่เด็กไม่เข้าใจ
 11. ทบทวนบทเรียนบ่อย ๆ โดยให้เด็กสรุปสิ่งที่เรียนมาแล้ว
 12. สอน โดยการเน้นย้ำ เชื่อมโยงกับวิชาอื่น ๆ เพื่อเน้นย้ำให้เด็กเข้าใจบทเรียนและจำบทเรียนได้แม่นยำ เพราะเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้จะเรียนรู้ช้า มักได้หน้าลืมหลับ
 13. จัดห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนการสอน เด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ มักมีสมาธิสั้นร่วมด้วย ดังนั้นควรจัดห้องเรียนให้เป็นระเบียบ และมีเสียงรบกวนจากภายนอกน้อยที่สุดเพื่อไม่ให้วอกแวกง่าย
 14. ใช้คำสั่งที่สั้น ๆ และเข้าใจง่าย นำไปปฏิบัติได้
 15. มองหาจุดเด่น – จุดด้อยของเด็ก ส่งเสริมให้ได้แสดงความสามารถพิเศษ เพื่อเป็นคนเก่งในจุดที่เขามีศักยภาพ
 16. ให้เด็กมีโอกาสแสดงความเป็นผู้นำ เพื่อให้เด็กพัฒนาความเป็นผู้นำ
- จากข้อความดังกล่าว สรุปข้างต้นได้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเด็กที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ เป็นการจัดการเรียนการสอน โดยเน้นการสอนเป็นรายบุคคลตามช่วงเวลาที่เหมาะสมทั้งครูและนักเรียน และสอนตามศักยภาพของเด็ก เน้นทักษะ วิธีการที่หลากหลายมุ่งให้เกิดการเรียนรู้จากความเข้าใจจากประสบการณ์ตรง โดยจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมในห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ นอกจากนี้การปรับบทเรียนให้เหมาะสมตาม

ความสามารถของผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้จะทำให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนรู้อย่างมีความสุข และมีความรู้ที่ประสบความสำเร็จในการเรียน เกิดความภาคภูมิใจในตนเอง

แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้

มีนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวเกี่ยวกับนักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ ดังนี้

1. ความหมายของนักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้

จากการศึกษาค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ นั้น ได้มีผู้กล่าวถึงความหมายของนักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ไว้ดังนี้

ผดุง อารยวิญญู (2546 : 1) ได้ให้ความหมายของนักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ไว้ว่า หมายถึง นักเรียนที่มีความรับผิดชอบของกระบวนการทางจิตวิทยาอันเป็นพื้นฐานเบื้องต้นตั้งแต่หนึ่งด้านขึ้นไป ซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับการเข้าใจและการเลือกใช้ภาษา ซึ่งจะทำให้เกิดความบกพร่องทางด้านกรฟัง การพูด การอ่าน การคิด การเขียน หรือทางคณิตศาสตร์

เบญจพร ปัญญาขง (2543 : 4) ได้ให้ความหมายของนักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ไว้ว่า นักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ที่แสดงออกมาในรูปของปัญหา การอ่าน การเขียน การสะกดคำ การคำนวณและเหตุผลเชิงคณิตศาสตร์ ซึ่งเกิดจากการทำงานที่ผิดปกติของสมอง ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าที่ควรจะเป็น โดยพิจารณาจากผลการเรียนเมื่อเปรียบเทียบกับระดับเชาว์ปัญญา

ศรียา นิยมธรรม (2541 : 3) ได้ให้ความหมายของนักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ไว้ว่า นักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ (Learning Disabilities) หมายถึง เด็กที่มีความผิดปกติอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่างของกระบวนการพื้นฐานทางจิตวิทยา การเรียนรู้ที่เกี่ยวกับความเข้าใจหรือการใช้ภาษา การพูดหรือการเขียน ซึ่งความผิดปกตินี้อาจส่งผลให้เกิดความบกพร่องในเรื่องที่เกี่ยวกับความเข้าใจ การฟัง การคิด การพูด การอ่าน การเขียน การสะกดคำ ตลอดจนการคิดคำนวณ แต่ไม่รวมถึงเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้อื่น

เนื่องมาจากการมีความพิการด้านสายตา การได้ยิน ร่างกายพิการ ภาวะปัญญาอ่อน มีปัญหาทางด้านอารมณ์ หรือเป็นเด็กด้อยโอกาสทางการศึกษา

สมิธ และคณะ (Smith and Others 1995 : 101), อ้างใน ھرรษา บุญยาศิน (2546 : 16) ได้ให้ความหมายของนักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ไว้ว่าเกิดจากความบกพร่องทางพันธุกรรม ทำให้เด็กมีความยุ่งยากในการดำเนินชีวิตประจำวัน การแสดงออกทางพฤติกรรม การรับรู้ ทางสังคม และการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นซึ่งแสดงออกในลักษณะของการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน การคิด และการเรียนคณิตศาสตร์ ปัญหาดังกล่าวนี้เป็นลักษณะเฉพาะของแต่ละคน และไม่ได้รวมถึงเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ความบกพร่องทางประสาทสัมผัส ปัญหาทางพฤติกรรม ความแตกต่างทางวัฒนธรรม

จากความหมายของนักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า นักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ หมายถึง นักเรียนที่มีความบกพร่องของขบวนการพื้นฐานทางจิตวิทยาการเรียนรู้ ทำให้มีปัญหาในการใช้ภาษา การฟัง การอ่าน การพูด การเขียน การสะกดคำ หรือการคิดคำนวณ โดยที่ความบกพร่องนี้ไม่ได้เกิดความบกพร่องทางสติปัญญา การมองเห็น การได้ยินหรือการเคลื่อนไหว ความแตกต่างทางวัฒนธรรม หรือการขาดโอกาสทางการศึกษา ซึ่งปัญหาเหล่านี้จะส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ทำให้ไม่สามารถเรียนรู้หนังสือได้ เช่นเดียวกับบุคคลทั่วไปปกติ

2. สาเหตุของการเกิดภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้

สาเหตุของการเกิดภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้นั้น สามารถเกิดขึ้นได้จากหลายสาเหตุ ซึ่งส่งผลให้นักเรียนมีปัญหาในเรื่องการเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

ศรียา นิยมธรรม (2541 : 23-25) ได้กล่าวถึงสาเหตุของการเกิดภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ไว้ว่า ในปัจจุบันยังไม่มีคำตอบที่ชัดเจนว่าอะไรคือสาเหตุของปัญหาที่แท้จริง ยังคงเป็นเพียงความเชื่อและมีการนำเสนอแนวคิดที่หลากหลายโดยอาศัยผลงานวิจัยเป็นสำคัญ ซึ่งพอประมวลได้ดังนี้

1. เกิดจากสาเหตุที่สมองถูกทำลายมาก่อนทารกจะเกิดซึ่งอาจเป็นผลจากการที่แม่ดื่มสุราหรือเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ การสูบบุหรี่หรือการใช้ยาบางชนิดขณะตั้งครรภ์

นอกจากนี้อาจเกิดได้ในช่วงเวลาขณะคลอด คือ คลอดยาก คลอดในท่าผิดปกติ ใช้เวลาในการคลอดนานซึ่งส่งผลให้สมองของเด็กขาดออกซิเจน (Anoxia)

2. เกิดจากการทำงานของสมองบกพร่องหรือการทำหน้าที่บกพร่อง จึงทำให้สมองรับข้อมูลได้ช้าหรือผิดปกติไป ส่งผลให้มีพัฒนาการล่าช้าจนเกิดผลกระทบต่อการทำงาน การคิด การรับรู้ และการเรียนรู้

3. มีสาเหตุจากพันธุกรรมที่ส่งผลต่อการทำงานของสมอง

4. มีความผิดปกติของสารชีวเคมีในสมอง

เบญจพร ปัญญาขง (2543 : 13) กล่าวว่า เด็กที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้มีสาเหตุมาจากสมองทำงานผิดปกติ ดังนี้

1. พยาธิสภาพทางสมอง จากการศึกษาเด็กที่มีบาดแผลทางสมอง เช่น คลอดก่อนกำหนด ตัวเหลืองหลังคลอด ฯลฯ แต่มีสติปัญญาปกติ พบว่ามีปัญหาการอ่านร่วมด้วย

2. ความผิดปกติของสมองซีกซ้าย โดยปกติสมองซีกซ้ายจะควบคุมการแสดงออกทางด้านภาษา โดยธรรมชาติสมองซีกซ้ายจะมีขนาดโตกว่าสมองซีกขวา แต่เด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้สมองซีกซ้ายและซีกขวามีขนาดเท่ากัน และมีความผิดปกติอื่นๆ ที่สมองซีกซ้ายด้วย

3. ความผิดปกติของคลื่นสมอง เด็กที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้มีคลื่นไฟฟ้าสมองเป็นคลื่นอัลฟาของสมองซีกซ้ายมากกว่าปกติ

4. กรรมพันธุ์ เด็กที่มีปัญหาการอ่านบางรายมีความผิดปกติของโครโมโซมคู่ที่ 15 และสมาชิกของครอบครัวเคยเป็นบุคคลที่มีประวัติมีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โดยที่พ่อแม่มักเล่าว่าตอนเด็ก ๆ ตนเคยมีลักษณะคล้าย ๆ กันกับลูกในขณะนี้

5. พัฒนาการล่าช้า ทางกายและจิตวิทยาเคยมีความเชื่อว่าเด็กที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้มีผลมาจากพัฒนาการล่าช้า แต่ปัจจุบันไม่เชื่อเช่นนั้น เพราะเมื่อโตขึ้นเด็กไม่ได้หายจากโลกนี้

ผดุง อารยะวิญญู (2542 : 7-8) ได้กล่าวถึงสาเหตุของการเกิดภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ไว้ดังนี้

1. การได้รับบาดเจ็บทางสมอง โดยบุคตากรทางการแพทย์ที่ศึกษาเกี่ยวกับเด็กที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ในหลายประเทศมีรายงานการศึกษาว่า สาเหตุสำคัญที่ทำให้เด็กเหล่านี้ไม่สามารถเรียนรู้ได้คือนั้น เนื่องมาจากการได้รับบาดเจ็บทางสมอง (brain damage) สมองบางส่วนถูกทำลายเล็กน้อย ซึ่งอาจเกิดขึ้นได้ก่อนการคลอด ระหว่างคลอดหรือหลังคลอดก็ได้ การบาดเจ็บนี้ทำให้สมองส่วนกลาง (mid brain) ไม่สามารถทำงานได้เต็มที่ โดยที่การได้รับบาดเจ็บนี้ไม่รุนแรงนัก (minimal brain damage) ดังนั้นสมองและระบบประสาทส่วนกลางส่วนใหญ่ยังทำงานได้ดีเป็นส่วนมาก มีเพียงบางส่วนเท่านั้นที่บกพร่อง ทำให้เด็กมีปัญหาในการรับรู้ การจำและการคิด ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อการเรียนรู้ของเด็ก แต่ผลการวิจัยเหล่านี้ยังไม่เป็นที่ยอมรับทั้งหมดเพราะเด็กบางรายอาจเป็นกรณียกเว้นได้

2. พันธุกรรม มีงานวิจัยจำนวนมากระบุตรงกันว่า ความบกพร่องทางการเรียนรู้บางอย่างสามารถถ่ายทอดทางพันธุกรรมได้ ดังจะเห็นได้จากการศึกษาเป็นรายกรณีพบว่า เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้บางคนมีพี่น้องที่เกิดจากท้องเดียวกัน และมีปัญหาทางการเรียนรู้ในลักษณะเดียวกันหรืออาจมีพ่อ แม่ พี่ น้อง หรือญาติใกล้ชิดมีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาในการอ่าน การเขียน และการเข้าใจภาษา มีรายงานการวิจัยพบว่าเด็กฝาแฝดที่เกิดจากไข่ใบเดียวกัน (identical twins) จึงอาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า ความบกพร่องทางการเรียนรู้อาจสืบทอดทางพันธุกรรมได้

3. สิ่งแวดล้อม ซึ่งสาเหตุทางสภาพแวดล้อมในที่นี้ หมายถึง สาเหตุอื่น ๆ ที่ไม่ใช่การได้รับบาดเจ็บทางสมองและพันธุกรรม เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นกับเด็กภายหลังการคลอด เมื่อเด็กเติบโตขึ้นมาในสภาพแวดล้อมที่ก่อให้เกิดความเสี่ยง เช่น การที่เด็กมีพัฒนาการทางร่างกายล่าช้าด้วยสาเหตุบางประการ การที่ร่างกายได้รับสารเคมีที่อยู่ในสิ่งแวดล้อม เช่น อาหาร อากาศ การซึมเข้าทางผิวหนัง การขาดสารอาหารในวัยทารกและวัยเด็ก การสอนที่ไม่มีประสิทธิภาพของครู และการขาดโอกาสในการศึกษาเพราะความยากจนของพ่อแม่ การอยู่ในถิ่นกันดารห่างไกลยากลำบากในการเข้าศึกษาในโรงเรียน เป็นต้น แม้ว่าจะองค์ประกอบทางสภาพแวดล้อมเหล่านี้อาจไม่ใช่สาเหตุที่ก่อให้เกิดความบกพร่องทางการเรียนรู้โดยตรง แต่องค์ประกอบเหล่านี้อาจทำให้สภาพการเรียนรู้ของเด็กมีปัญหาอยู่แล้วมีปัญหามากขึ้น

แมสโตรเปียรีและสครักส์ (Mastropieri and Scruggs 2000 : 79-80), อ้างใน สุวคนธ์ เกิดผล (2546 : 14) ได้กล่าวถึงสาเหตุของการเกิดภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ว่า ปัจจุบันยังไม่เป็นที่ประจักษ์ถึงสาเหตุที่แท้จริงของความบกพร่องทางการเรียนรู้ แต่ก็เชื่อกันว่ามีสาเหตุมาจากการทำงานของสมอง สมมุติฐานซึ่งมีมูลเหตุที่เป็นไปได้ของการเกิดความบกพร่องทางการเรียนรู้นั้นเนื่องมาจาก 3 ปัจจัยหลัก ดังนี้

1. ปัจจัยทางกายภาพ ซึ่งรวมถึงการบ่งบอกความแตกต่างในด้านขนาดหรือการทำงานของสมอง ที่อาจจะเนื่องมาจากความแตกต่างที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาที่สมองกำลังพัฒนา ความก้าว หน้าทางการแพทย์ในปัจจุบันได้ค้นพบความผิดปกติของสมอง โดยใช้วิธีการตรวจคลื่นไฟฟ้าสมอง (EEG : Electroencephalogram) การตรวจคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า (MRIs : Magnetic Resonance Imagine) การถ่ายภาพสมองด้วยเครื่องเอกซเรย์คอมพิวเตอร์ (CAT : Computerized Axial Tomographic Scan) และการตรวจด้วยเครื่องเอกซเรย์คอมพิวเตอร์แบบพิเศษ (PET : Positron Emission Tomography Scan) ซึ่งทำให้ทราบพื้นฐานทางระบบประสาทที่ชัดเจนพอที่จะเชื่อมโยงถึงสาเหตุของความบกพร่องทางการเรียนรู้ได้

2. ปัจจัยทางพันธุกรรม เด็กที่พ่อแม่มีปัญหาทางการอ่านจะเป็นเด็กที่มีความเสี่ยงต่อการมีปัญหาทางการอ่านเช่นเดียวกัน นอกจากนี้เด็กฝาแฝดที่เกิดจากไข่ใบเดียวกัน (identicaltwins) มีโอกาสที่จะมีความบกพร่องทางการเรียนรู้น้อยกว่าเด็กฝาแฝดที่เกิดจากไข่คนละใบ (fraternal twins)

3. ปัจจัยทางสิ่งแวดล้อม (Environment factors) การขาดอาหาร ขาดสารอาหาร และการได้รับสารพิษ อาทิ แอลกอฮอล์ บุหรี่และโคเคน ทั้งในภาวะก่อนคลอดหรือหลังคลอดล้วนเป็นสาเหตุของการมีภาวะความบกพร่องทางการเรียนรู้ได้เช่นเดียวกัน

จากสาเหตุของการเกิดภาวะความบกพร่องทางการเรียนรู้ที่กล่าวมาข้างต้นนั้น โดยสรุปแล้วต่างมีความเชื่อที่ใกล้เคียงกันว่ามาจาก 3 ปัจจัยหลัก คือ ปัจจัยทางกายภาพ ปัจจัยทางสิ่งแวดล้อม และปัจจัยทางพันธุกรรม ที่มีบางส่วนเข้าไปเกี่ยวข้องกับกระบวนการการทำงานของสมอง ซึ่งส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้และการดำเนินชีวิตประจำวันของเด็กที่ประสบปัญหาเหล่านี้

3. ลักษณะของนักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้

ลักษณะของนักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้มักมีลักษณะแตกต่างกันไปตามสภาพปัญหาของนักเรียนแต่ละบุคคล ซึ่งมีผู้กล่าวถึงลักษณะของนักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ไว้ดังนี้

ผดุง อารยะวิญญู (2544 : 117-119) ได้กล่าวถึงลักษณะของนักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ไว้ดังนี้ นักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้มักจะมีปัญหาในด้านการเรียน คือปัญหาในทางภาษาด้านการอ่าน การเขียน และด้านคณิตศาสตร์

1. ปัญหาในวิชาคณิตศาสตร์ ซึ่งอาจจะมีปัญหาเกี่ยวกับสิ่งต่อไปนี้

- 1.1 ขนาด นักเรียนไม่สามารถแยกความแตกต่างของขนาดและรูปร่างได้
- 1.2 การนับเลข นักเรียนอาจนับเลขไม่ได้
- 1.3 การใช้เครื่องหมาย เช่น การบวก การลบ การคูณ และการหาร
- 1.4 การคำนวณ คำนวณผิด แมื่อนักเรียนจะใช้เครื่องหมายถูกต้องก็ตาม
- 1.5 ด้านอื่น ๆ นักเรียนมีปัญหาในการเรียนคณิตศาสตร์ทั่วไป

2. ปัญหาทางภาษา นักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ส่วนมากมีปัญหาในด้านการพูด การใช้ภาษา ซึ่งอาจแบ่งออกได้ดังนี้

2.1 การอ่าน นักเรียนอาจอ่านข้ามบรรทัด จับหนังสือเข้ามาแทบชิดหน้า สั้น ศีรษะขณะอ่านหนังสือ ใช้เสียงสูงขณะออกเสียง กัดริมฝีปากขณะอ่านหนังสือ อ่านหนังสือไม่ออก ไม่ยอมอ่านตามที่ครูสั่งอาจร้องไห้

2.2 การจำคำ อ่านข้ามคำ ใช้คำอื่นแทนคำที่อ่าน อ่านสลับกัน อ่านออกเสียงผิด อ่านค้างาย ๆ ไม่ได้ อ่านซ้ำ อ่านไม่ออก

2.3 ความเข้าใจ จำเรื่องที่อ่านไม่ได้ ไม่เข้าใจเรื่องที่อ่าน จำขั้นตอนของเรื่องที่อ่านไม่ได้ จำเหตุการณ์ในเรื่องที่อ่านไม่ได้ จับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านไม่ได้

2.4 ลักษณะอื่น ๆ เช่น อ่านทีละคำ ทีละพยางค์ อ่านด้วยเสียงที่สูง มีปัญหาในการอ่านคำตั้งแต่ 2 พยางค์ขึ้นไป โดยนักเรียนมักอ่านทีละพยางค์จึงไม่สามารถนำพยางค์มารวมกันเป็นคำได้ ไม่เข้าใจความหมาย รวมไปถึงการไม่เว้นวรรคในขณะที่อ่านหรือ

เว้นวรรคผิด เป็นต้น

3. ความบกพร่องทางการรับรู้

การรับรู้มีความหมายรวมไปถึงการใช้ประสาทสัมผัสจำแนก จำ และแปลความหมาย นักเรียนไม่สามารถกระทำดังกล่าวได้แสดงว่ามีปัญหาในการรับรู้โดยเฉพาะในด้านต่อไปนี้

3.1 การรับรู้ทางสายตา นักเรียนมีปัญหาในการใช้สายตา เช่น การมองเห็นภาพแต่ไม่สามารถอธิบายภาพที่เห็นให้ครูฟังได้

3.2 การจำแนกโดยใช้สายตา นักเรียนมีปัญหาในการดำเนินภาพโดยใช้สายตา เช่น ไม่สามารถบอกครูได้ว่าสองภาพแตกต่างกันอย่างไร

3.3 การจำโดยใช้สายตา หมายถึง การมองเห็นวัตถุหรือสิ่งของแล้วจำไม่ได้ว่าเป็นอะไรบ้าง นักเรียนประเภทนี้มีปัญหาในการจำโดยใช้สายตา เพราะจำสิ่งที่เห็นไม่ได้ เช่น จำการเรียงลำดับของตัวอักษรไม่ได้ เป็นต้น

3.4 การรับรู้ทางการฟัง นักเรียนมีปัญหาในการฟัง เด็กได้ยินเสียงแต่บอกไม่ได้ว่าได้ยินเสียงอะไรบ้าง ดังนั้นเด็กอาจมีปัญหาในการปฏิบัติตามคำสั่งของครู

3.5 การจำแนกโดยการฟัง นักเรียนไม่สามารถแยกความแตกต่างของเสียงที่ได้ยินได้ โดยเฉพาะเสียงที่คล้ายคลึงกัน เช่น คำว่า กิน ดิน นิล

3.6 การจำโดยการฟัง นักเรียนประเภทนี้จะจำสิ่งที่ได้ยินไม่ได้ ฟังแล้วลืม เช่น ครูอ่านให้ฟัง นักเรียนได้ยินแล้วอ่านตามได้ ถ้าให้นักเรียนอ่านเองนักเรียนอาจอ่านไม่ได้

4. ความผิดปกติทางการเคลื่อนไหว

ความผิดปกติในการเคลื่อนไหวจำแนกได้ 3 ลักษณะ คือ

4.1 การอยู่ไม่นิ่ง (Hyperactivity) เป็นการเคลื่อนไหวที่เกินปกติ นักเรียนประเภทนี้จะเคลื่อนไหวอยู่เสมอ และอาจเป็นการเคลื่อนไหวในลักษณะเดิม หรือกระทำซ้ำ ซึ่งเป็นการเคลื่อนไหวที่ไม่มีจุดมุ่งหมาย หากจับให้นั่งนักเรียนอาจจะเคาะมือหรือเคาะเท้าแทนการเดิน

4.2 การเคลื่อนไหวที่เฉื่อย (Hypoactivity) เป็นการเคลื่อนไหวที่เชื่องช้า หรือน้อยกว่าปกติ นักเรียนประเภทนี้ไม่เคลื่อนไหวมากเหมือนประเภทแรก แต่อาจนั่งอยู่กับที่ได้ นานโดยไม่ทำอะไรเลย

4.3 การควบคุมกล้ามเนื้อไม่ได้ (Incoordination) นักเรียนในกลุ่มนี้จะมีปัญหาเกี่ยวกับกล้ามเนื้อมัดใหญ่ เช่น ในการเดินทำให้เดินไม่ตรง กระโดดไม่ได้ และมีปัญหาเกี่ยวกับการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก เช่น การใช้นิ้วมือในการหยิบจับสิ่งของ ตัดกระดาษด้วยกรรไกรไม่ได้ กลัดกระดุมไม่ได้ เป็นต้น

5. ปัญหาในด้านอารมณ์และสังคม นักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ อาจมีปัญหาทางอารมณ์และสังคมควบคู่กันไปด้วย นักเรียนประเภทนี้จะมีความรู้สึกไม่ดีต่อตนเอง ขาดความอดทน มีความวิตกกังวลสูง ปรับตัวไปในทางถดถอย ต่อด้านสังคม หลีกเลี่ยงการทำงานซ้ำ เป็นต้น เนื่องจากประสบการณ์ล้มเหลวในด้านการเรียนอยู่เสมอ นักเรียนอาจเป็นคนก้าวร้าวและมีทัศนคติไม่ดีต่อตนเอง พัฒนาการทางด้านอารมณ์อาจช้ากว่าเด็กปกติ นักเรียนประเภทนี้อาจไม่มีเพื่อนเพราะไม่มีนักเรียนคนใดอยากคบด้วย

6. ปัญหาในการจำ นักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้จะมีปัญหาในด้านการจำ ทั้งการจำในสิ่งที่ได้ยินและจำจากสิ่งที่มองเห็น ดังนั้นนักเรียนจึงมีปัญหาในด้านการเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสะกดคำ การทำตามคำสั่งครู ตลอดจนสัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์

7. ปัญหาในด้านความสนใจ นักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้มีช่วงความสนใจสั้นและขาดสมาธิ ไม่มีสมาธินานพอที่จะเรียนบทเรียนได้

ศรียา นิยมธรรม (2541 : 40-51) ได้กล่าวถึงลักษณะของนักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ว่า เมื่อจัดกลุ่มลักษณะรวม ๆ ของความบกพร่องทางการเรียนรู้ อาจมองได้ใน 4 ด้านใหญ่ ๆ ดังนี้

1. ด้านพุทธิพิสัย หรือการรู้คิด (Cognitive) เช่น การคิดและการแก้ปัญหา
2. ด้านภาษา (Language) ได้แก่ การพูด การฟัง การอ่าน การเขียน
3. ด้านกลไกการเคลื่อนไหว (Motor) เช่น การประสานงานกันของอวัยวะต่าง ๆ ในร่างกาย
4. ด้านสังคม (Social) เช่น ความสัมพันธ์กับเพื่อน ๆ

สรุปได้ว่า ลักษณะของนักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้จะมีปัญหาเกี่ยวกับการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน การสะกดคำ และการคิดคำนวณ ทำให้มีปัญหาในการเรียนในชั้นเรียน เช่น ฟังไม่เข้าใจในสิ่งง่าย ๆ พูดสื่อความหมายในสิ่งที่ตัวเองต้องการไม่ได้ อ่านไม่ได้ ไม่เข้าใจเรื่องที่อ่าน เขียนผิด เขียนไม่ได้ เข้าใจสัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์ คิดคำนวณไม่ได้ เป็นต้น

4. ลักษณะนักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการฟัง พูด อ่าน เขียน

นักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ จะมีลักษณะดังต่อไปนี้

สถาบันราชานุกูล (2555 : 8-9) ได้กล่าวว่า เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ อาจจำแนกได้หลายประเภทนักวิชาการศึกษาพิเศษอาจจัดหมวดหมู่ของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้แตกต่างกันขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายอย่าง ปัญหาในการเรียนรู้ อาจแฝงอยู่ในเด็กที่มีความต้องการพิเศษประเภทอื่น ๆ ด้วย เช่น เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน เด็กที่มีความบกพร่องทางสายตา เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา หรือแม้แต่เด็กปัญญาเลิศบางคน เด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ อาจจำแนกประเภทต่าง ๆ ตามลักษณะของปัญหาในการเรียนของเด็ก ได้ดังนี้

4.1 นักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการฟังและการพูด

เด็กเหล่านี้อาจแสดงพฤติกรรมทางการพูดดังนี้ มีพัฒนาการทางการพูดล่าช้า ไม่เข้าใจสัญลักษณ์ทางภาษา รู้คำศัพท์น้อย จำแนกเสียงพูดไม่ได้ ใช้วิธีหวะในการพูด ไม่ถูกต้องทำให้พูดไม่ชัด รู้ว่าจะพูดอะไร แต่พูดออกมาเป็นคำพูดไม่ได้ ไม่เข้าใจคำพูดของคนอื่น พูดไม่เป็นประโยค พูดไม่ถูกหลักภาษาไทย ใช้คำศัพท์ไม่ตรงกับความหมายที่จะพูด พูดแล้วคนอื่นฟังไม่รู้เรื่อง ไม่เข้าใจโครงสร้างทางภาษา เด็กบางคนอาจมีปัญหาเพียงเล็กน้อย บางคนอาจมีปัญหาหนักในระดับที่รุนแรงแตกต่างกันไปตามสภาพความบกพร่องทางการฟังและการพูดนี้เรียกว่า อะเฟเซีย (Aphasia) เด็กที่มีปัญหาเช่นนี้เรียกว่า เด็กอะเฟเซีย (Aphasia Child) ความผิดปกติในการฟังและการพูดของเด็กอะเฟเซีย เป็นผลมาจากการได้รับบาดเจ็บทางสมอง (Brain Damage) อย่างไรก็ตามเด็กบางคนอาจพูดไม่ชัด เช่น การพูดด้วยเสียงขึ้นจมูก การพูดติดอ่างหรือการพูดไม่ชัดของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ความบกพร่องทางการพูดไม่ชัด

อยู่ในกลุ่มดังกล่าวนี้ เพราะไม่เป็นอาการของการไม่เข้าใจสัญลักษณ์ทางภาษา คำศัพท์ และโครงสร้างของประโยคเหมือนเด็กกลุ่มนี้

สรุปได้ว่า นักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการฟังและการพูด คือไม่สามารถเข้าใจในสิ่งที่ฟังและสื่อความหมายที่จะพูดในสิ่งที่ต้องการไม่ได้ ซึ่งปัญหาเหล่านี้จะมากหรือน้อยก็ขึ้นอยู่กับตัวบุคคล และปัจจัยแวดล้อมที่จะเป็นสาเหตุให้เด็กมีอาการเหล่านี้ได้

4.2 นักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน จะมีลักษณะที่แสดงออกในขณะที่อ่านและลักษณะการอ่าน ดังต่อไปนี้

ผดุง อารยะวิญญู (2544 : 22-24) ได้กล่าวถึง ลักษณะของนักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านว่าอาจมีพฤติกรรม ดังนี้

1. จำตัวอักษรไม่ได้ ทำให้อ่านเป็นคำไม่ได้
2. จำตัวอักษรได้บ้าง แต่อ่านเป็นคำไม่ได้
3. ความสามารถในการอ่านต่ำกว่านักเรียนอื่นในชั้นเดียวกัน
4. ระดับสติปัญญาของเด็กอยู่ในเกณฑ์เฉลี่ยหรือสูงกว่าเกณฑ์เฉลี่ย เมื่อวัดโดยใช้แบบทดสอบเชาว์ปัญญาที่เชื่อถือได้
5. เด็กบางคนอาจมีความไวในการใช้สายตา
6. เด็กบางคนอาจมีความไวในการฟัง
7. พูดไม่เป็นประโยค
8. เด็กสามารถเข้าใจปัญหาได้ดี หากให้เด็กฟังหรือมีคนอ่านหนังสือให้ฟังหรือฟังจากเทป แต่ถ้าให้อ่านเองเด็กจะอ่านไม่ได้ อ่านไม่เข้าใจหรือจับใจความไม่ได้
9. อ่านคำโดยสลับตัวอักษร เช่น กบ เป็น บก

มอง เป็น ของ

ยอด เป็น คอย

กบ เป็น บก เป็นต้น

10. ไม่เข้าใจว่าตัวอักษรใดมาก่อน-หลัง ตัวอักษรใดอยู่ทางซ้ายหรือขวา
11. ไม่สามารถแยกเสียงสระในคำได้ เช่นระหว่าง น้ำลง กับ แมลง เด็กมักอ่านคำว่า แมลง ว่า แม – ลง หรือ มะ – แลง – ลง เป็นต้น

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2541 : 11) ได้กล่าวถึงลักษณะของนักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน ไว้ดังนี้

1. หลงบรรทัด อ่านซ้ำคำ
2. อ่านซ้ำ และตะกุกตะกัก
3. จำข้อเท็จจริงพื้นฐานไม่ได้
4. อ่านคำในตำแหน่งที่ไม่ถูกต้อง
5. ไม่สามารถบอกลำดับของเรื่องราวได้
6. สับสนระหว่างอักษรหรือคำที่คล้ายคลึงกัน
7. ไม่สามารถจำประเด็นสำคัญของเรื่องราวได้
8. อ่านตกหล่น อ่านเพิ่มคำ หาคำมาแทนที่ อ่านกลับคำ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2538 : 29) ได้กล่าวถึงลักษณะของนักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน ไว้ดังนี้

1. การเคลื่อนไหวร่างกายที่แสดงอาการเครียด
2. อ่านหลงบรรทัด อ่านซ้ำคำ
3. อ่านตกหล่น อ่านเพิ่มคำ หาคำมาแทนที่หรืออ่านกลับคำ
4. อ่านเรียงลำดับคำผิด สับสนตำแหน่ง ประธาน กริยา กรรม
5. อ่านสับสนระหว่างตัวอักษรหรือคำที่คล้ายคลึงกัน
6. อ่านซ้ำและตะกุกตะกัก
7. อ่านด้วยความลังเลไม่แน่ใจ
8. อ่านเอาเรื่องไม่ได้
9. บอกลำดับเรื่องราวไม่ได้
10. จำประเด็นสำคัญของเรื่องราวไม่ได้ (อ่านได้แต่อธิบายไม่ได้)
11. แยกสระเสียงสั้น – ยาวไม่ได้

จากลักษณะของนักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า นักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านจะมีพฤติกรรมที่

แสดงออกในขณะที่อ่าน เช่น อาการเครียด หน้าอ กังวล อ่านช้า ตะกุกตะกัก อ่านตกหล่น อ่านเพิ่มคำ อ่านหลงบรรทัดสับสนระหว่างคำหรือตัวอักษรที่คล้ายคลึงกัน อ่านใจจับความไม่ได้

4.3 นักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการเขียน จะมีลักษณะการเขียนดังต่อไปนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2538 : 29-32) กล่าวถึงลักษณะของนักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการเขียน ไว้ดังนี้

1. เขียนตัวอักษรผิดทิศทาง กลับซ้าย-ขวา หน้า-หลัง บน-ล่าง
2. เว้นระยะตัวอักษรหรือคำไม่ถูกต้อง
3. เขียนตัวหนังสือไม่เป็น
4. เขียนหนังสือรูปร่างไม่สม่ำเสมอ
5. เขียนหนังสือแบบที่ปรากฏในกระจกเงา
6. เขียนตัวอักษรหลายแบบปะปนกัน
7. จำทักษะพื้นฐานการเขียนไม่ได้

นักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเขียนปรากฏอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง ดังนี้

1. เรียงอักษรในคำผิด
2. สลับตัวอักษรและคำ
3. มีปัญหาในการเชื่อมโยงเสียงที่ถูกต้องกับตัวอักษร
4. สะกดข้ามตัวอักษรหลายตัว
5. สร้างการสะกดคำแบบใหม่ของตัวเอง

เบญจพร ปัญญาขง (2543 : 5-9) กล่าวถึงลักษณะของนักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ว่ามีลักษณะด้านการเขียนต่อไปนี้

1. การเขียนพยัญชนะ เด็กอาจจะลากเส้นวน ๆ ไม่รู้จะม้วนหัวเข้าในหรือออกนอก เด็กจะขีดวน ๆ ซ้ำ ๆ
2. เรียงลำดับอักษรผิด เช่น สถิติ เป็นสติติ
3. เขียนพยัญชนะหรือตัวเลขสลับกัน เช่น ม-น, ภ-ถ, ด-ต เป็นต้น

4. เขียนพยัญ ก-ฮ ไม่ได้ แต่บอกให้เขียนเป็นตัว ๆ ได้
5. เขียนพยัญชนะกลับกัน คล้ายมองจากกระจกเงา
6. เขียนคำตามตัวสะกด เช่น บอริกาน (บริการ)
7. สะกดผิด โดยเฉพาะคำพ้องเสียง คำสะกดแม่เดียวกับตัวการ์นต์ เช่น อันตลาย (อันตราย), บทบาด (บทบาท), ต่วยทาน (ตรวจทาน), แพด (แพทย์) เป็นต้น
8. เขียนตัวหนังสือ ลอกโจทย์จากกระดานดำซ้ำ เพราะกลัวสะกดผิด
9. เขียนไม่ตรงบรรทัด เขียนต่ำ หรือเหนือเส้นบรรทัด ขนาดตัวอักษรไม่เท่ากัน ไม่เว้นขอบ ไม่เว้นช่องไฟ
10. จับดินสอ หรือปากกาแน่นมาก
11. ลบบ่อย ๆ เขียนทับคำเดิมหลายครั้ง เขียนหนังสือตัวโต

สรุป ลักษณะของนักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการเขียนนับว่าเป็นสิ่งสำคัญที่สุดของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ เพราะถ้านักเรียนเขียนไม่ได้ ก็ไม่สามารถที่จะเรียนวิชาอื่น ๆ ได้ดี เพราะจะต้องใช้ทักษะการเขียนเป็นสิ่งสำคัญ เนื่องจากภาวะบกพร่องทางการเขียนของนักเรียนแต่ละคน จะมีความแตกต่างกัน ดังนั้น การแก้ไข ฝึกฝน การเรียนการสอนให้กับนักเรียนแต่ละคนจึงควรเลือกใช้วิธีการสอนให้เหมาะสมกับลักษณะความบกพร่องและความต้องการของนักเรียน

5. การจัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้

การจัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้จำเป็นต้องใช้เทคนิคและวิธีการที่หลากหลาย ดังแนวทางต่อไปนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2538 : 83-86) กล่าวว่า ความบกพร่องทางการเรียนรู้ มีขอบข่ายกว้างขวางทั้งพฤติกรรมกรเรียนวิชาการและพฤติกรรมที่แสดงออกในเชิงรบกวนชั้นเรียน จึงได้เสนอแนะแนวทางในการจัดการเรียนการสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ในชั้นเรียนปกติ ดังนี้

1. สอนโดยเน้นความสามารถเด่นของเด็ก เพื่อให้เด็กได้รับประสบการณ์ของความสำเร็จ เช่น ถ้าพบว่าเด็กใช้สายตาในการเรียนรู้ได้ดีที่สุด ครูควรให้เด็กมองวัตถุต่าง ๆ แทนที่จะพูดให้เด็กฟังเท่านั้น
2. พยายามลดกิจกรรมที่จะต้องใช้ทักษะหรือความสามารถที่เป็นจุดบกพร่องของเด็ก เช่น ถ้าพบว่าเด็กมีปัญหาการเขียนก็ไม่ควรให้งานที่ต้องเขียนมาก แต่อาจให้เด็กตอบปากเปล่าหรือตอบใส่เทปบันทึกเสียงแทนการเขียน
3. พยายามพัฒนาจุดบกพร่องของเด็ก หลังจากที่เด็กประสบความสำเร็จจากการใช้ความสามารถเด่นแล้ว
4. กำหนดความคิดรวบยอดที่จะให้เด็กเรียนรู้ได้ชัดเจน ถ้าจะสอนความคิดรวบยอดใหม่ ครูต้องนำความคิดรวบยอดใหม่ไปสัมพันธ์กับสิ่งที่เด็กเคยเรียนรู้มาแล้ว และสรุปความคิดรวบยอดให้ชัดเจน เพราะเด็กจะไม่สามารถสรุปใจความสำคัญเองได้
5. ช่วย让孩子ตระหนักถึงเป้าหมายและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยชี้ให้เด็กเห็นว่าเมื่อวานนี้เด็กทำอะไรได้บ้าง วันนี้เด็กทำอะไรสำเร็จ และเด็กจะทำอะไรในวันพรุ่งนี้บ้าง
6. ตั้งเป้าหมายระยะสั้นอย่างชัดเจนที่เด็กสามารถทำได้ โดยจัดลำดับของงานให้มีความยากง่ายต่าง ๆ กัน ไป โดยให้เด็กทำงานในอันดับแรก ๆ ตามความสามารถของเขา จากนั้นค่อย ๆ จำกัดเวลา พร้อมทั้งบันทึกความก้าวหน้าของเด็ก เมื่อเด็กทำงานก้าวแรกได้เสร็จตามกำหนดเวลา จึงค่อยให้งานที่ยากขึ้น โดยใช้กระบวนการเรียนการสอนแบบเดียวกัน
7. ให้ข้อมูลย้อนกลับทันทีที่เด็กทำงานได้สำเร็จ ถ้าเด็กผิดพลาดให้ทราบทันที อธิบายใหม่และให้เด็กแก้ไขใหม่ทันที แต่ต้องใช้วิธีทางบวก ถ้าเด็กทำได้สำเร็จต้องรีบให้คำชมและบอกเหตุผลที่เด็กได้รับคำชม โดยเน้นความพยายามในการทำงานเป็นหลัก ไม่ชมเชยเฉพาะงานที่ครูพอใจ
8. ให้หยุดกิจกรรมนั้นชั่วคราวรอเวลาอีกระยะหนึ่ง ถ้าครูได้พยายามใช้วิธีการใหม่ ๆ หรือกิจกรรมใหม่ ๆ เพื่อช่วยเหลือเด็กแล้ว แต่เด็กยังไม่สามารถพัฒนาได้
9. อย่าพยายามสอนสิ่งที่เด็กไม่สามารถเรียนรู้และไม่อาจเรียนรู้ได้

10. เนื้อหา บทเรียน และเทคนิควิธีการเรียนการสอนที่จะนำมาใช้สอนนั้น ควรเริ่มสอนเนื้อหาหรือบทเรียนที่ต่ำกว่าระดับชั้นของเด็ก 1 ปี เพื่อให้เด็กได้รับประสบการณ์ของความสำเร็จ

11. จัดกิจกรรมในทักษะเดียวกันให้หลากหลาย เพื่อว่าเด็กจะได้เลือกงานที่ทำได้ และให้เด็กทำงานตามแนวทางของเขาเอง เช่น ใช้ปากกาสีแดง เลือกมุมที่จะนั่งทำงานเอง ใช้อุปกรณ์ช่วยประเภทเครื่องเล่นเทป หรือคอมพิวเตอร์ เป็นต้น

12. ใช้อุปกรณ์การสอนที่เป็นรูปธรรมมากที่สุด

13. ใช้เกมหรือกิจกรรมที่让孩子ได้มีโอกาสเคลื่อนไหว ได้สัมผัส ได้มองเห็นและได้ยิน ได้ฟัง เพราะทำให้เด็กสนุกสนานในการเรียนรู้และเรียนรู้ได้เร็ว

14. สอนช้าและทบทวนบ่อย ๆ เพราะตามปกติเด็กที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ ต้องการประสบการณ์บ่อย ๆ และมากกว่าปกติ

ดังนั้น การจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ ควรสอนและฝึกโดยผ่านกระบวนการอย่างเป็นขั้นตอน จัดให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความสามารถของเด็ก โดยจัดลำดับของงานให้มีความยากง่ายต่าง ๆ กันไป และกิจกรรมที่จัดขึ้นควรให้เด็กมีโอกาสเคลื่อนไหว ได้สัมผัส ได้มองเห็น ได้ยินและได้ฟัง เพราะจะทำให้เด็กได้รับความสนุกสนานในการเรียนรู้ได้รวดเร็ว อุปกรณ์ที่ใช้ในการสอนควรเป็นรูปธรรมมากที่สุด

แนวคิดที่เกี่ยวกับการสอนคำที่มีสระประสม

มีการศึกษาเกี่ยวกับคำที่มีสระประสมไว้ดังนี้

1. ความหมายของคำที่มีสระประสม

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องได้กล่าวถึงความหมายของสระไว้ดังนี้

ราชบัณฑิตยสถาน (2546 : 1136) ให้ความหมายว่า สระ ใว้ว่า คือเสียงพูดที่เปล่งออกมา โดยอาศัยการเคลื่อนไหวของลิ้นและริมฝีปาก เป็นสำคัญ แต่ไม่มีการสกัดกั้นจาก

อวัยวะส่วนใดส่วนหนึ่งในปาก เช่น เสียง อะ อา โดยทั่วไปจะออกเสียงสระร่วมกับเสียงพยัญชนะ หรือออกเสียงเฉพาะเสียงสระอย่างเดียวก็ได้

กำชัย ทองหล่อ (2556 : 52) สระ แปลว่า ออกเสียงได้ตามลำพัง ในภาษาพูด หมายถึง กระแสเสียงหรือหางเสียงที่มีทำนองสูงต่ำ ซึ่งเปล่งออกมาตามจังหวะนิยม ในภาษาหนังสือ หมายถึง เครื่องหมายใช้แทนเสียงที่เปล่งออกมาเอง ตามหลักภาษาถือว่าพยัญชนะ จำต้องอาศัยสระจึงจะออกเสียงได้ เพราะฉะนั้นสระในภาษาบาลี จึงมีชื่อเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า “นิสสัย” แปลว่าเป็นที่อาศัยของพยัญชนะ ถ้าพยัญชนะไม่อาศัยสระก็ออกเสียงไม่ได้

หนังสือบรรทัดฐานภาษาไทย เล่ม 1 (กรมวิชาการ : 2545) กล่าวว่า สระประสม คือ สระที่เปล่งเสียงโดยอวัยวะที่ใช้ออกเสียงอยู่ในตำแหน่งมากกว่า 1 ตำแหน่ง **หน้า**เสียงสระประสมในภาษาไทยมี 3 **หน้า** คือ

- **เ**- **เ** เช่น เสียงสระในคำว่า **เ**ลี่ย เรียน **เ**รียบ เฝียบ เเก้ะ เฝยะ เป็นต้น

- **เ**- **เ** เช่น เสียงสระในคำว่า **เ**ลือ เมื่อ เชื้อ เหลือ เป็นต้น

- **เ**- **เ** เช่น เสียงสระในคำว่า **เ**ว้ กลัว นวล รวบ ผัวะ จัวะ เป็นต้น

วิเชียร เกษประทุม (2557 : 3) คือสระแท้ที่ออกเสียงประสมกัน 2 ตัว มีทั้งหมด 6 เสียง ได้แก่ เอียะ เอีย เอือะ เอือ อัวะ อัว

สรุปได้ว่าโดยทั่วไปสระจะออกเสียงสระร่วมกับเสียงพยัญชนะ หรือออกเสียงเฉพาะเสียงสระอย่างเดียวก็ได้ และสระประสม เป็นการออกเสียงโดยเสียงที่เกิดขึ้นจะมีลักษณะเป็นเสียงประสม ดังนั้นคำที่มีสระประสมก็คือคำที่ออกเสียงระหว่างเสียงพยัญชนะกับเสียงสระประสม

2. ลักษณะคำที่มีสระประสม

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสระไทยมีดังต่อไปนี้

พระยาอุปกิตศิลปสาร (2543 : 3-4) กล่าวถึงรูปสระและเสียงสระในภาษาไทยว่ามี 21 รูป ได้แก่

1) -ะ เรียกว่า **เ**สระชนิย

12) เ- เรียกว่า **เ**ไม่

2) -เ เรียกว่า **เ**หน้าอากาศ

13) เ- เรียกว่า **เ**ไม่

3) - ี เรียกว่า ไม้ไต่ ไม้	14) โ- เรียกว่า ไม้ไต่
4) -า เรียกว่า ลากขา ไม้	15) -อ เรียกว่า ไม้ ออ
5) - ิ เรียกว่า ฟินทุ ไม้	16) -ย เรียกว่า ไม้ ยอ
6) เรียกว่า ฝนทอง	17) -ว เรียกว่า ไม้ วอ
7) เรียกว่า นฤกहितหรือหยาดน้ำค้าง	18) ฤ เรียกว่า ไม้ วัรี
8) " เรียกว่า ฟินหนู	19) ฤา เรียกว่า ไม้ วัรีอ
9) - ุ เรียกว่า ดินเหยียด	20) ฤ เรียกว่า ไม้ วัลลี
10) - ู เรียกว่า ไม้ วัลลี	21) ฤา เรียกว่า ไม้ วัลลีอ
11) -เ เรียกว่า ไม้ วัลลี	

หนังสือบรรทัดฐานภาษาไทย เล่ม ~~ไม้~~ (กรมวิชาการ : 2545) กล่าวว่า ~~ไม้~~สระ
ในภาษาไทยมีรูปสระที่ใช้เขียนเสียง จำนวน 36 รูป ดังนี้

1) - ไม้ เรียกว่า ไม้ ไต่ ไม้	19) โ- เรียกว่า ไม้ สระ โอะ
2) -ะ เรียกว่า สระ อะ	20) โ- เรียกว่า สระ โอ
3) - ไม้ เรียกว่า ไม้ ไต่ อากาศ	21) -เ-ะ เรียกว่า สระ เออะ
4) -า เรียกว่า สระ อา	22) -อ เรียกว่า ไม้ สระ ออ
5) - ไม้ เรียกว่า ไม้ สระ อำ	23) - ี-อ เรียกว่า ไม้ สระ ออ กับ ไม้ ไต่ ไม้
6) - ิ เรียกว่า ไม้ สระ อี	24) -เ-อะ เรียกว่า ไม้ สระ เออะ
7) - ึ เรียกว่า สระ อึ	25) -เ-อ เรียกว่า สระ เออ
8) - ื เรียกว่า ไม้ สระ อึ	26) -เ- ิ เรียกว่า ไม้ สระ เออ
9) - ือ เรียกว่า สระ อือ	27) -เ- ียะ เรียกว่า สระ เอียะ
10) - ือ เรียกว่า ไม้ สระ อือ - ออ	28) -เ- ีย เรียกว่า สระ เอีย
11) - ุ- เรียกว่า สระ อุ	29) -เ- ือะ เรียกว่า สระ เอือะ
12) - ู- เรียกว่า สระ อุ	30) -เ- ือ เรียกว่า สระ เอือ
13) -เ-ะ เรียกว่า ไม้ สระ เอะ	31) - ไม้ เรียกว่า สระ อัวะ
14) -เ- เรียกว่า สระ เอ	32) - ไม้ เรียกว่า สระ อัว
15) - ี เรียกว่า ไม้ สระ เอ กับ ไม้ ไต่ ไม้	33) -ว เรียกว่า ไม้ ตัว ว

หนังสือบรรทัดฐานภาษาไทย เล่ม 1 (กรมวิชาการ : 2545) กล่าวว่า วิธีใช้รูปสระสามารถใช้ได้ 2 วิธี คือ ใช้สระรูปเดียวและสระหลายรูปประสมกัน ส่วนเสียงตามตำราอักษรวิธีดั้งเดิมของไทย กล่าวว่า ในภาษาไทยมีสระ 21 รูป แทนเสียงได้ถึง 32 เสียง ดังนี้

1) อะ	12) แอ	23) เออะ
2) อา	13) เอียะ	24) เออ
3) อี	14) เอีย	25) อำ
4) อี้	15) เอือะ	26) ไอ
5) อื	16) เอือ	27) ไอ
6) อึ	17) อัวะ	28) เอา
7) อุ	18) อัว	29) ฤ
8) อู	19) โอะ	30) ฤๅ
9) เอะ	20) โอ	31) ฦ
10) เอ	21) เอาะ	32) ฦๅ
11) แอะ	22) ออ	

สระเอีย (- ีย) เขียนไว้ทั้งหน้าและหลังพยัญชนะ เมื่อนำมาประสมกับพยัญชนะจะออกเสียงพยัญชนะนั้นประสมด้วยสระเอีย เช่น เลีย เลีย เปีย

สระเอือ (- ือ) เขียนไว้ทั้งหน้า บน และหลังพยัญชนะ เมื่อนำมาประสมกับพยัญชนะ จะออกเสียงพยัญชนะนั้นประสมด้วยสระเอือ เช่น เลือ เรือ เจือ

สระที่นำมาใช้ในการทดลองครั้งนี้เป็นสระประสม 2 ตัว คือสระ - ีย และ สระ - ือ ที่ไม่มีตัวสะกด เนื่องจากในการสอนอ่านคำนั้นจะเริ่มจากคำที่ประสมสระเสียงยาวก่อน อีกทั้งสระทั้งสองสระนี้มีรูปสระที่คล้ายกันทำให้ตัวอย่างที่ใช้ศึกษาเกิดความสับสนและความยุ่งยากในการฟัง พูด อ่าน เขียนคำ

4. การสอนคำที่มีสระประสม

วิธีที่นำมาสอนเด็กนั้นถือเป็นเรื่องที่ควรตระหนักเป็นอย่างยิ่ง เราควรมีวิธีการสอนที่เหมาะสมสำหรับเด็ก

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 134) กล่าวว่า การสอนให้เด็กได้รู้จัก สะกดคำแจกลูก ตั้งแต่เริ่มเรียนเป็นสิ่งจำเป็นและมีความสำคัญมาก เพราะจะช่วยให้เด็กได้รู้จัก กฎเกณฑ์ทางภาษาเกี่ยวกับการประสมคำ และออกเสียงได้อย่างถูกต้อง สามารถอ่านและเขียน สะกดคำได้ถูกต้อง

การสะกดคำ หมายถึง การอ่าน โดยนำเสียงของพยัญชนะต้น สระ วรรณยุกต์ และ ตัวสะกดมาประสมเป็นคำอ่าน การอ่านสะกดคำจะต้องให้นักเรียนสังเกตรูปคำพร้อมกับการ อ่านและการสอนอ่านสะกดคำพร้อมกับการเขียน ครูจะต้องสอนอ่านสะกดคำแล้วเขียนไป พร้อมกัน การสอนสะกดคำ โดยการนำคำที่มีความหมายมาสอนก่อน เมื่อสะกดคำจนจำคำได้แล้ว จึงแจกลูก เพราะการสะกดคำจะเป็นเครื่องมือการอ่านคำใหม่ โดยเริ่มจากคำง่าย ๆ แล้ว บอกทิศทางของการออกเสียงแล้วแจกลูกโดยเปลี่ยนพยัญชนะต้น

การแจกลูกสะกดคำที่ไม่มีตัวสะกด

เช่น

เชื้อ ขอ	-	เ-็	อ	→	เชื้อ
เสื่อ สอ	-	เ-็	อ	→	เสื่อ
เม็ย มอ	-	เ-็	ย	→	เม็ย

การแจกลูกมีความหมายอยู่ 2 นัย คือ

นัยแรก หมายถึงการแจกลูกในมาตราตัวสะกด แม่ ก กา กง กน กม เกย เกอว กก และกข การแจกลูกจะเริ่มต้นจากการสอนให้จำและออกเสียงพยัญชนะ สระ ให้ได้ก่อน จากนั้นจะเริ่มแจกลูกในมาตราแม่ ก กา จะใช้การสะกดคำไปที่ละคำ ไล่ไปตามลำดับของสระ แล้วจึงอ่าน โดยไม่สะกดคำ จึงเรียกว่า แจกลูกสะกดคำ แล้วอ่านคำในมาตราตัวสะกดทุกมาตรา ตามลำดับจนคล่อง จากนั้นจะอ่านเป็นเรื่องเพื่อประยุกต์หลักการอ่านนำไปสู่การอ่านคำ ที่เป็นเรื่องอย่างหลากหลาย

นัยสอง หมายถึงการเทียบเสียง เป็นการแจกลูกวิธีหนึ่ง เมื่อนักเรียนอ่านคำได้แล้ว ให้นำรูปคำมาแจกลูก โดยการเปลี่ยนพยัญชนะต้นหรือพยัญชนะท้าย เช่น บ้าน สูตรของคำคือ -าน ให้เปลี่ยนเสียงพยัญชนะต้น เช่น ก้าน ป้าน ร้าน ค้าน เป็นต้น

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 138-140) ได้เสนอแนะแนวทางการสอนอ่านแจกลูกสะกดคำแบบผสมผสานกับการสอนคำใหม่ในบทเรียน ครูสามารถดำเนินการสอนได้ตามลำดับ ดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 อ่านคำ การอ่านคำเป็นการให้นักเรียนรู้ความหมายของคำ จำคำ สังเกตรูปคำ โดยการจำจากคำกับรูปภาพ เพื่อแสดงความหมายของคำได้ อาจนำคำมาฝึกแต่งประโยค แปล่าการสอนเป็นคำ

ขั้นที่ 2 อ่านประโยค ให้นักเรียนอ่านประโยคสั้น ๆ เพื่อให้สัมพันธ์กับภาษาที่ใช้สื่อสารในชีวิตประจำวัน

ขั้นที่ 3 อ่านแจกลูกสะกดคำ เมื่อนักเรียนคุ้นเคยกับคำที่อ่านพอสมควรแล้ว ครูอาจให้สังเกตรูปคำที่อ่าน โดยครูให้อ่านคำที่ประสมสระ เป็นการอ่านเป็นคำ และอ่านแจกลูกคำ

ขั้นที่ 4 สร้างคำใหม่ อาจคิดหาคำใหม่ที่ประสมสระที่มีอยู่

ขั้นที่ 5 แต่งประโยค เป็นขั้นนำคำใหม่ไปใช้แต่งประโยค โดยให้นักเรียนนำคำที่คิดขึ้นไปแต่งประโยคตามความคิดของนักเรียน

สรุปว่า การสะกดคำมีความจำเป็นต่อการเรียนภาษาไทยเพราะเป็นพื้นฐานของการเรียนด้านอื่น ๆ เป็นการช่วยให้เด็กได้รู้จักกฎเกณฑ์ทางภาษา การอ่าน การประสมคำ ช่วยในการจำทำให้เด็กอ่านหนังสือได้ เป็นพื้นฐานการเรียนวิชาอื่น ๆ ดังนั้น การสอนคำที่มีสระประสมจึงสอนสะกดคำโดยการแจกลูกเพื่อให้เด็กง่ายต่อการจดจำ

5. การสอนคำที่มีสระประสมของนักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้

ในการสะกดคำจะต้องใช้ทักษะย่อย ๆ หลายด้าน เด็กจะต้องอ่านเป็นคำ ๆ ได้ เด็กจะต้องหาความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยเสียงที่ได้ยินกับโครงสร้างทางภาษา นำกฎเกณฑ์ทางภาษาไปใช้ได้ สามารถบังคับกล้ามเนื้อมือให้ลากเส้นไปตามที่ต้องการได้ ดังนั้นเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ไม่สามารถสะกดคำได้ดี อาจมีสาเหตุมาจากความจำจากสายตา คือ มองเห็นตัว อักษรหรือคำแล้ว แต่จำคำหรือตัวอักษรไม่ได้ ความจำจากการฟัง คือ ได้ยินแล้วแต่จำสิ่งที่ได้ยินไม่ได้ การจำแนกโดยใช้สายตา คือ เห็นคำแล้วแต่บอกไม่ได้ว่าเหมือนหรือต่างกัน

อย่างไร การจำแนกเสียง คือ ได้ยินแล้วแต่บอกไม่ได้ว่าครูพูดคำใด โดยเฉพาะคำที่มีเสียงสระใกล้เคียงกัน เช่น สระเอือ กับ สระเอีย และการใช้กล้ามเนื้อมือ

ผดุง อารยะวิญญู (2542 : 85-86) ได้เสนอวิธีการสอนสะกดคำแก่นักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ไว้ 5 วิธี ดังนี้

1. ตั้งกฎ (Rule – Based Instruction)

ครูพยายามตั้งกฎเกณฑ์ให้แก่เด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้เพื่อให้สะดวกแก่การจดจำกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ควรคำนึงถึงหลักภาษาไทยเป็นสำคัญ และจะช่วยให้เด็กเรียนสะกดคำได้ง่าย เช่น เรื่องการประวิสรรชนีย์ บางคำประวิสรรชนีย์ บางคำไม่ประวิสรรชนีย์

เช่น

มะเขือ มะเมีย มะเคือ ประวิสรรชนีย์

มนัส มฤตยู มหันต์ ไม่ประวิสรรชนีย์

ครูอาจตั้งกฎว่า คำใดที่เปล่งเสียงเต็มพยางค์ เช่น มะเขือ จะต้องประวิสรรชนีย์ แต่คำใดที่เปล่งเสียงกึ่งพยางค์ เช่น มนัส ไม่ต้องประวิสรรชนีย์ เป็นต้น

2. ใช้ประสาทสัมผัสหลายด้าน (Multi Sensory Approach)

ฟอร์นวล ได้แนะนำให้ใช้ประสาทสัมผัสรับรู้หลายด้าน ในการสอนเขียนแก่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ คือ ใช้ทั้งการฟัง การใช้สายตา การเขียนพร้อม ๆ กัน โดยปฏิบัติเป็นขั้นตอนดังนี้

- 2.1 ครูเขียนคำใหม่หรือคำยากลงในกระดาษ ครูอ่านคำนั้นในขณะที่นักเรียนดูครู
- 2.2 นักเรียนใช้นิ้วลากไปตามตัวอักษรทีละตัวที่ประกอบขึ้นเป็นคำนั้นเอียงชื่อตัวพยัญชนะและสระ แล้วจึงอ่านออกเสียงคำนั้น เมื่อลากนิ้วครบทุกตัว
- 2.3 ครูเขียนคำนั้นลงบนสมุด และอ่านคำนั้น
- 2.4 ครูลบคำนั้น แล้วให้นักเรียนเขียนคำนั้นอีกครั้ง หากนักเรียนเขียนผิดกลับไปเริ่มขั้นที่ 2 ใหม่ หากนักเรียนเขียนถูกให้ครูรวบรวมคำนั้นไว้เพื่อใช้ทดสอบในครั้งต่อไป

2.5 ในการสอนคำใหม่ คำต่อไปครูอาจไม่ให้นักเรียนใช้นี้เวลาไปตามตัวอักษรก็ได้ แต่ปฏิบัติตามขั้นที่ 1-4 หากนักเรียนมีปัญหาในการสะกดคำ จึงให้นักเรียนใช้การสัมผัส

3. การสะกดตามครู (Imitation Method)

วิธีนี้ เป็นวิธีที่มีขั้นตอนง่าย ๆ กล่าวคือ ครูสะกดคำนั้นลงบนกระดานหรือลงบนกระดาษ ครูพูดไปด้วยว่าคำนั้นประกอบด้วยพยัญชนะ และสระใดบ้าง แล้วให้นักเรียนปฏิบัติตามครูทุกประการ แต่พูดให้เสียงดังกว่าครู ครูให้แรงเสริมทันทีที่นักเรียนทำถูก หากนักเรียนสะกดผิดครูบอกนักเรียนว่า ตัวสะกดที่ถูกต้องเป็นเช่นใด ฝึกซ้ำ ๆ เช่นนี้หลาย ๆ ครั้ง จนกระทั่งนักเรียนสะกดคำได้เอง

4. การกำหนดคำ (Word Lists)

ครูเขียนคำยากลงบนกระดาน ให้นักเรียนลอกคำเหล่านั้นลงในสมุด ครูให้นักเรียนฝึกสะกดคำเหล่านั้นปากเปล่า และเขียนสะกดคำด้วยตนเอง ครูทดสอบนักเรียนทุกวัน เมื่อนักเรียนสะกดคำได้ถูกต้องให้รางวัลและลบคำนั้นออก ให้นักเรียนฝึกสะกดคำที่เหลือต่อไป ครูทดสอบทุกวันครูอาจเพิ่มคำใหม่ให้นักเรียนอีก รายการคำสำหรับนักเรียนแต่ละคนอาจไม่เหมือนกัน จำนวนคำที่ครูมอบหมายให้นักเรียนฝึก มีจำนวนอยู่ระหว่าง 3-8 คำต่อครั้ง หากจำนวนคำมีมากเกินไปมักไม่ได้ผล มีงานวิจัยจำนวนมากที่สนับสนุนการสอนสะกดคำด้วยวิธีนี้

สรุป การจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ โดยเฉพาะด้านการฟัง พูด อ่าน เขียนคำที่มีสระประสม ควรจัดให้เหมาะสมสอดคล้องกับความสามารถของเด็ก โดยจัดลำดับให้มีความยากง่ายแตกต่างกันไป และกิจกรรมที่จัดขึ้นควรให้เด็กมีโอกาสเคลื่อนไหวได้ สัมผัสได้

กระบวนการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้โดยใช้สมอง ดังนี้

1. พัฒนาการและการเรียนรู้

พัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กจะเกิดขึ้นอย่างเป็นลำดับขั้นของวัย และในช่วงระยะที่เฉพาะเจาะจง ซึ่งเกี่ยวข้องกับพัฒนาการระบบการรับรู้และระบบการเคลื่อนไหว มีการเปลี่ยนแปลงทางสมองเคมีในสมองของเด็ก

2. พัฒนาการทางสมองของเด็กที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้

วันทนี พันธ์ชาติ (2552 : 4) กล่าวว่าไว้ว่า เด็กที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ ในวัย 10-13 ขวบ มีปัญหากับการอ่านทำความเข้าใจ ปัญหาการเรียนเลข ไม่ถนัดการตอบคำถาม ปลายเปิด และมีปัญหาการใช้คำ ไม่ชอบการอ่านและเขียน หลีกเลียงการอ่านออกเสียง ไม่มีทักษะการจัดการ (ห้องนอน การบ้าน โຕะเรียน) ลายมืออ่านยาก เด็กกลุ่มนี้จะขี้อาย และปฏิเสธที่จะฝึกฝนซ้ำ ๆ เพราะพวกเขาทำไม่ได้ หรือพบว่ามันยากสำหรับพวกเขา ในขณะที่เพื่อนคนอื่น ๆ ทำได้ ทำให้รู้สึกอายและไม่พอใจ อย่างไรก็ตาม แค่เพียงมีปัญหาในห้องเรียน ไม่ได้หมายความว่าเด็กจะต้องมีปัญหาทางการเรียนรู้เสมอไป เด็กแต่ละคนมีวิธีที่จะเรียนรู้แตกต่างกันไป เช่น บางคนชอบที่จะฝึกฝนไปเรื่อย ๆ บางคนชอบที่จะฟังเพื่อทำความเข้าใจ เป็นต้น หรือเด็กบางคนอาจแค่อ่านซ้ำหรือเรียนซ้ำกว่าเพื่อนอยู่แล้ว แต่ไม่ได้มีพัฒนาการที่ค้อยกว่าเกณฑ์

เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้บางคนสามารถเรียนร่วมกับเด็กปกติได้ แต่ต้องใช้กระบวนการและวิธีการสอนซึ่งควรจะต้องอิงจุดเด่น ความถนัด และความสามารถพิเศษของเด็กออกมาเพื่อชดเชย หรือลดจุดด้อย เพื่อให้เด็กสามารถดำรงชีวิตได้อย่างปกติ ในปัจจุบันกระทรวงศึกษาธิการให้ความสนใจต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษที่อยู่ในวัยเรียนเพิ่มขึ้นด้วย เด็กกลุ่มนี้เป็นเด็กที่จำเป็นต้องได้รับการศึกษาพิเศษ ซึ่งอาจเป็นการศึกษาในโรงเรียนการศึกษาพิเศษ หรือโรงเรียนเรียนร่วมที่เด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเรียนในชั้นเรียนเดียวกันกับเด็กอื่น ๆ เด็กในกลุ่มนี้ที่มีจำนวนมากที่สุดคือเด็กที่มีความบกพร่องที่เรียกว่า “ปัญหาทางการเรียนรู้ (Learning Disabilities หรือ LD) มีจำนวนมากกว่าแสนคนที่อยู่ในวัยเรียน (ประถมปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6) ซึ่งความบกพร่องนี้ไม่ได้เกิดจากสาเหตุความบกพร่องของร่างกายหรือภาวะสติปัญญาบกพร่อง แต่เกิดจากปัจจัยหลาย ๆ ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อสมอง เช่น ปัจจัยทางพันธุกรรมหรือกรรมพันธุ์ หรือผลกระทบต่อพัฒนาการ

ทางสมองตั้งแต่ในครรภ์ ตลอด จนสารพิษต่าง ๆ ทำให้สมองไม่สามารถสั่งงานหรือไม่สามารถตีความข้อมูลได้ตามปกติ เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้จึงไม่สามารถบรรลุผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ทั้ง ๆ ที่มีศักยภาพสูง เพราะเด็กจะมีความยากลำบากในการอ่าน การเขียน กระบวนการคิด และการคำนวณ การใช้ภาษา และใช้กล้ามเนื้อเคลื่อนไหว เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ จึงควรได้รับความช่วยเหลือที่ถูกต้องตั้งแต่แรกเริ่ม พร้อมทั้งความร่วมมือจากพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครู โรงเรียน และผู้เชี่ยวชาญด้าน การศึกษาพิเศษ ก็จะ สามารถพัฒนาเด็กให้เป็นบุคคลที่ประสบความสำเร็จ มีการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ พึ่งตนเองได้ และพร้อมทำประโยชน์ให้แก่สังคมส่วนรวม

เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้บางคนจะสามารถเรียนร่วมกับเด็กปกติได้ แต่ต้องใช้กระบวนการและวิธีการสอนซึ่งควรจะต้องดึงเอาจุดเด่น ความถนัด และความสามารถพิเศษของเด็กออกมาเพื่อชดเชยหรือลดจุดด้อย เพื่อให้เด็กสามารถดำรงชีวิตได้อย่างปกติ การฝึกฝนอาจจะทำให้ทักษะการอ่าน การเขียน หรือการคำนวณพัฒนาขึ้นมาได้บ้างเป็นบางส่วน แต่โดยธรรมชาติวิธีการเรียนรู้ของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้จะแตกต่างจากเด็กอื่น ๆ

พรพิไล เลิศวิชา และอัครภูมิ จารุภากร (2550 : 33-40) จากการสังเกตเด็ก ๆ ในวัยประถม พบว่าเด็ก ๆ ชอบเพลงที่มีการเคาะ เขย่า ตี ชอบเพลงและบทคล้องจอง ซึ่งแสดงว่าสมองเริ่มมีการพัฒนาความสามารถด้านการรับรู้และการสร้างสรรค์ทางภาษา เด็กจะชอบเล่นคำสัมผัสอักษรแม่ต่าง ๆ เล่นเกมสัมผัสคำพร้อมกับเปลี่ยนท่าทางของมือและเท้า เด็กจะคิด จังหวะประกอบ การเล่นเอง บางคนอาจใช้เครื่องดนตรีง่าย ๆ มาช่วยในการทำจังหวะให้น่าสนใจ ด้วยเหตุนี้จึงควรจัดหาหนังสือ บทเพลง และเกมที่กระตุ้นให้สมองเรียนรู้ภาษาไทยมาเป็นตัวกระตุ้นให้สมองเรียนรู้

เด็กอายุ 10-13 ปี มีพัฒนาการของสมองซีกซ้ายชัดเจนมาก เช่นเดียวกับการมีทักษะในการสะกดคำ เด็กวัยนี้เริ่มสนใจรายละเอียดต่าง ๆ ของมวลประสบการณ์ ด้วยเหตุผลนี้เด็กวัย 10-13 ปี จึงเป็นวัยแห่งความพร้อมที่จะเข้าสู่การเรียนรู้จากสิ่งที่เป็นรูปธรรม เด็กวัยนี้จะเรียนรู้ได้ดีที่สุดจากกิจกรรมที่ใช้มือและเสียง

3. การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพของเด็กที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้

พรพิไล เลิศวิชา และอัครภูมิ จารุภากร (2550 : 71-79) ได้กล่าวไว้ว่า เด็กที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้จะสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดด้วยวิธีการดังต่อไปนี้

3.1 เมื่อสมองรับรู้ภาพและเสียงพร้อมกัน เนื่องจากตามีตัวรับสัมผัสถึง 70% ของตัวรับทั้งหมดในร่างกายและจะส่งสัญญาณผ่านสัญญาณ ไปยังศูนย์ประมวลผลการมองเห็น สำหรับเสียงนั้นเป็นข้อมูลที่อยู่รอบตัวเรา เราสามารถรับข้อมูลเสียงได้ทั้ง 360 x 360 องศา ไม่ว่าเราจะทำอะไรอยู่ เสียงเป็นคลื่นความถี่ชนิดหนึ่งซึ่งสมองรับรู้โดยประสาทหู ถ้าสมองรับรู้เสียงพร้อมกับภาพที่สอดคล้องกัน คลื่นเสียงก็จะไปเปลี่ยนแปลงหรือทำให้เกิดสัญญาณอารมณ์ ซึ่งตามมาด้วยการเพิ่มขึ้นของระดับสารเคมีต่าง ๆ ในสมอง สารเคมีเหล่านี้บางตัวเกี่ยวข้องกับระบบการคิด ความจำในสมองและมีส่วนทำให้สมองมีประสิทธิภาพมากขึ้นในกระบวนการเรียนรู้

3.2 สมองเรียนรู้ได้ดีเมื่อสร้างแผนภาพความคิด แผนภาพเป็นการจัดระบบเชื่อมรวมความคิดของเราที่จะจัดกระจายขึ้นมาเป็นระบบ มีจุดตั้งต้นมีบทลงท้าย มีกระบวนการชัดเจน การคิดเป็นแบบแผนทำให้สิ่งที่จัดกระจายอยู่ถูกจัดระเบียบ ทำให้พัฒนาความคิดขึ้นสู่นามธรรมซับซ้อนได้ แต่ข้อมูลใหม่นั้นกลับมาปรากฏออกมาบนกระดาษเป็นสิ่งที่คล้ายรูปธรรมใหม่อีกครั้งหนึ่ง

3.3 สมองเรียนรู้ได้ดีเมื่อผ่านการปฏิบัติ การเรียนรู้โดยลงมือปฏิบัติ เท่ากับใช้ผัสสะรับรู้ข้อมูลในรูปของภาพ เสียง สัมผัส ทั้งยังประกอบด้วยประสบการณ์ของเหตุการณ์ต่าง ๆ เพียงแค่นี้ก็นับว่าส่งเสริมการเชื่อมโยงของร่างแหเซลล์สมองมากกว่าเดิมหลายเท่า ยิ่งใช้วงจรร่างแหเซลล์สมองพร้อม ๆ กันมากเท่าใด เสถียรภาพความเชื่อมโยงของวงจรก็เกิดได้เร็วเท่านั้น และยิ่งใช้วงจรเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างผัสสะพร้อมกับวงจรความจำเกี่ยวกับเหตุการณ์ ซึ่งเป็นวงจรความจำหลายมิติ ยิ่งทำให้ความจำในการเรียนรู้ตกผลึกเร็วขึ้น

3.4 สมองเรียนรู้ได้ดีเมื่อเข้าไปอยู่ในเหตุการณ์ที่คล้ายจริง สถานการณ์จำลองจะต้องมีลักษณะสำคัญคือ เหตุการณ์จะต้องคล้ายจริงที่สุด สมองจะตื่นตัวเต็มที่ รับรู้เหตุการณ์ในสถานการณ์ที่คล้ายจริงที่สุด การบวนการเรียนรู้ของสมองจะถูกขับเคลื่อนอย่างมีคุณภาพ

3.5 สมองเรียนรู้ได้ดีเมื่อท่องจำ ทำซ้ำ ฝึกทักษะ กระบวนการเรียนรู้ที่ใช้กลไกเหมือนกันคือ ออกเสียง ท่องจำ ลงมือทำซ้ำ ๆ เจ้าของสมองได้ยินเสียงตัวเอง ได้ลงมือ และเห็น

สิ่งที่ตัวเองทำ สิ่ง “ปรากฏ” กลายเป็นข้อมูลย้อนกลับเข้าไปในสมองใหม่ ถือว่าเป็นการลงมือสอนตัวเองด้วยตัวเอง การทำเช่นนี้จะเสริมเส้นทางเดินของวงจรเซลล์สมองที่มีอยู่ก่อน ให้มีเสถียรภาพขึ้นอันเป็นเหตุให้จดจำได้และเกิดความชำนาญ

สรุปได้ว่าเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้มีตัวบ่งชี้ที่แตกต่างกัน ดังนั้น วิธีการจัดการศึกษาการจัดทำหลักสูตรเนื้อและกิจกรรมการเรียนการสอนจึงมีความแตกต่างกัน เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ส่วนใหญ่กระจายอยู่ชั้นเรียนทั่ว ๆ ไป แต่ผลสัมฤทธิ์เรียนต่ำเมื่อเทียบกับระดับสติปัญญา มีปัญหาในการรับและการส่งข้อมูลมีความยุ่งยากลำบากในการเรียน หรือเรียกว่าเด็กเรียนยาก โดยทั่วไปมีสภาพร่างกาย อารมณ์ สังคม และจิตใจปกติ แต่เรียนหนังสือไม่ค่อยดีนัก เนื่องจากสมองด้วยความสามารถในการนำข้อมูลไปใช้หรือยุ่งยากเป็นบางเรื่องหรือเฉพาะเรื่อง เช่น การฟัง การพูดการอ่าน การเขียน การสะกดคำ หรือคณิตศาสตร์ การจัดการเรียนการสอนจึงจำเป็นต้องมีการสอนเสริมตามลีลาการเรียนรู้ของเด็กแต่ละคน ลดสิ่งรบกวน เพิ่มสมาธิและวิธีการเรียนรู้ให้กับเด็ก

4. การเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน

สถาบันวิทยาการการเรียนรู้ (2550 : 1-13) ได้กล่าวว่า การเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นพื้นฐาน (Brain Based Learning : BBL.) คือการนำองค์ความรู้เรื่องสมองและธรรมชาติการเรียนรู้ของสมองมาใช้ในการออกแบบกระบวนการเรียนรู้ ทั้งในด้านการจัดกิจกรรม การเสริมสร้างประสบการณ์ ตลอดจนการจัดสิ่งแวดล้อมและกระบวนการอื่น ๆ ร่วมกับสื่อเพื่อการเพื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ ทำให้เด็กสนใจ เข้าใจ เรียนรู้และรับไว้ในความทรงจำระยะยาว ทั้งยังสามารถนำสิ่งที่เรียนรู้มาใช้ประโยชน์ได้อย่างเหมาะสม เป็นการสร้างศักยภาพสูงสุดในการเรียนรู้ของมนุษย์ และได้เสนอแนะให้ใช้ความรู้เกี่ยวกับการใช้สมองเพื่อการจัดการเรียนการสอน 12 ข้อ คือ

1. สมองเป็นกระบวนการคู่ขนาน สมองเป็นอวัยวะที่มีความสำคัญที่สุดในร่างกายของเรา เพราะการที่มนุษย์สามารถเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ได้ นั้นจะต้องอาศัยสมองและระบบประสาทเป็นพื้นฐานของการรับรู้ รับความรู้สึกจากประสาทสัมผัส ได้แก่ ตา ทำให้เห็น หู ทำให้ได้ยิน จมูก ทำให้ได้กลิ่น ลิ้น ทำให้ได้รับรส และผิวหนังทำให้เกิดการสัมผัส

2. สมองกับการเรียนรู้ สมองไม่ได้มีหน้าที่เฉพาะรับรู้แต่เพียงอย่างเดียว แต่จะเป็นอวัยวะที่สำคัญต่อการพัฒนาของอวัยวะทั้งหมดของร่างกาย ซึ่งจะรวมถึงการคิด การเรียนรู้ การจำ และพฤติกรรมของมนุษย์ มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ครูผู้สอนควรมีความรู้เรื่องที่เกี่ยวข้องกับการทำงานและการพัฒนาของสมอง เพื่อจะได้วางแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในลักษณะที่กระตุ้นสมองให้คิดและทำงานแบบทำทาย ช่วยมากที่สุด ผู้เรียนได้คิดและแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ในทุกด้าน ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนได้พัฒนากระบวนการคิดและเรียนรู้เต็มตามศักยภาพ เป็นรากฐานไปสู่การเป็นคนดี คนเก่งและมีความสุขในการดำรงชีวิตและเมื่อเติบโตขึ้นจะได้เป็นเยาวชนพลเมืองดีของสังคมต่อไป

3. การเรียนรู้มีมาแต่กำเนิด ในการเรียนรู้ของบุคคลเรานั้นจะเกิดขึ้นตั้งแต่เริ่มมีชีวิตและเป็นที่ยูกัน โดยทั่วไปว่าการเรียนรู้ที่ดีที่สุดนั้นจะต้องลงมือปฏิบัติด้วยตนเองหรือเป็นการเรียนรู้โดยประสบการณ์ตรง

4. รูปแบบการเรียนรู้ของบุคคล ผู้เรียนในห้องเรียนหนึ่ง ๆ มักจะมีผู้ถนัดการเรียนรู้ตามรูปแบบของตน ครูจึงจำเป็นต้องจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียนทุกรูปแบบอย่างเสมอภาคกัน เพื่อให้ผู้เรียนมีความสุขสนุกสนานและเกิดความสุขในการเรียนรู้ตามรูปแบบที่ตนถนัด รวมทั้งยังมีโอกาสพัฒนาความสามารถด้านอื่น ๆ ที่ตนไม่ถนัดอีกด้วย

5. ความสนใจมีความสำคัญต่อการเรียนรู้ ความสามารถพิเศษของมนุษย์ แบ่งออกเป็น 8 ด้านด้วยกัน มนุษย์ย่อมมีความแตกต่างระหว่างบุคคล แต่ทุกคนมักจะมี ความเก่งไม่เหมือนกัน ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเป็นผู้วางแผนในการพัฒนาตนเอง โดยเริ่มจากรู้จักตนเอง รู้จุดเด่น จุดด้อย ค้นหาวิธีพัฒนาความเก่งให้แก่ตนเองที่จะนำไปสู่การปฏิบัติอย่างมีความสุข และเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย

6. สมองมีหน้าที่สร้างกระบวนการเรียนรู้ สมองของคนเราแบ่งออกเป็น 2 ซีก คือ สมองซีกซ้าย ทำงานเกี่ยวกับการเรียนรู้และทำความเข้าใจเรื่องภาษาทั้งหมด การพูด การอ่าน และการเขียนกับสมองซีกขวา ทำงานเกี่ยวกับการเรียนรู้ และทำความเข้าใจในเรื่องแผนที่และมิติทางเรขาคณิต ของสิ่งแวดล้อมและตัวเด็กเอง รวมทั้งทัศนทางศิลปะ สมองทั้งสองด้านทำงานร่วมกันผ่านคอร์ปัสคอลลอสัม (corpus callosum) และทำงานผสมผสานกันแบบองค์รวม ควบคุมการรับรู้ การคิดและการเรียนรู้และการจำ ควบคุมการทำงานของอวัยวะต่าง ๆ

ของร่างกาย และควบคุมความรู้สึกและพฤติกรรม ซึ่งแสดงให้เห็นว่าสมองไม่ได้มีหน้าที่เฉพาะรับรู้แต่เพียงอย่างเดียว แต่จะเป็นอวัยวะที่สำคัญต่อการพัฒนาของอวัยวะทั้งหมดในร่างกาย ซึ่งรวมถึงความคิด การเรียนรู้ การจำ และพฤติกรรมของมนุษย์

7. การเรียนรู้ในสิ่งที่สนใจสามารถรับรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สมองจะซึมซับข้อมูลที่บุคคลมีความสนใจเรื่องนั้นอยู่แล้ว เชื่อมโยงกับข้อมูล ความรู้ใหม่ ประสานข้อมูลความรู้เข้าด้วยกัน ซึ่งหมายความว่า การเรียนรู้ของมนุษย์จะมีประสิทธิภาพสูงขึ้น เมื่อมีการเชื่อมโยงระหว่างประสบการณ์เดิมของผู้เรียนกับการจัดประสบการณ์ในการเรียนรู้ในแต่ละครั้ง

8. การเรียนรู้เกิดขึ้นได้เกี่ยวข้องกับกระบวนการทั้งในแบบที่มีจุดมุ่งหมายและไม่ได้ตั้งใจ การเรียนรู้ของคนส่วนใหญ่มักเกิดการเรียนรู้ขึ้นได้จากสิ่งที่ไม่ได้ตั้งใจ สามารถเรียนรู้ได้จากประสบการณ์ในสถานการณ์จริง เช่น ในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าที่เผชิญอยู่ โดยไม่ได้คิดในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นมาก่อน โดยอาศัยประสบการณ์เดิมของแต่ละบุคคลในการเรียนรู้ที่จะแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม

9. การเรียนรู้ที่เกิดจากกระบวนการสร้างความเข้าใจการเรียนรู้ที่ดีเกิดจากกระบวนการที่สร้างความเข้าใจ และให้ความหมายกับสิ่งที่ได้รับรู้มา มีการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งที่เรียนกับชีวิตจริง สอนหรือแนะนำบนพื้นฐานความรู้ ประสบการณ์และทักษะที่มีอยู่เดิมของผู้เรียน

10. การเรียนรู้เกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ภาษาแรกของมนุษย์เราถูกเรียนรู้จากประสบการณ์ที่มีปฏิสัมพันธ์กันอย่างหลากหลายด้วยคำศัพท์และไวยากรณ์ ถูกเรียนรู้โดยกระบวนการเรียนรู้ภายในของบุคคลที่เกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์กับสังคมและสิ่งแวดล้อมภายนอก

11. การเรียนรู้คือการส่งเสริมให้ผู้เรียนเผชิญกับสถานการณ์สิ่งแวดล้อมที่กระตุ้นการเรียนรู้ของเซลล์สมองจะเกิดการเชื่อมต่ออย่างสูงสุด เมื่อถูกกระตุ้นให้เผชิญกับสถานการณ์ที่ทำให้ผู้เรียนอยากเรียนรู้ โดยผ่านกระบวนการเล่นอย่างสนุกสนาน และมีความสุข ปราศจากความเครียด เพราะความเครียดเป็นสิ่งที่บั่นทอนการเรียนรู้ของผู้เรียนได้

12. สมอของบุคคลมีความเท่าเทียมกัน มนุษย์ทุกคนมีระบบสมองที่เหมือนกัน ถึงแม้ว่า ทุกคนจะมีศักยภาพแตกต่างกันในด้านความรู้ความถนัดที่มีอยู่เดิม ตามสภาพแวดล้อมของแต่ละคน แต่เราสามารถเรียนรู้ได้เต็มศักยภาพได้อย่างเท่าเทียมกัน จากแนวคิดที่เกี่ยวข้อง กับการกระบวนการเรียนรู้ โดยใช้สมองที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า คนตรีและเสียงมีบทบาทสำคัญต่อพัฒนาการทางสมอง และกระบวนการเรียนรู้เด็กในระดับ ประถม และสมองสามารถเรียนรู้ได้ดีเมื่อรับรู้ภาพและเสียงพร้อมกัน จากการสร้างแผนภาพความคิด ผ่านการปฏิบัติ การเข้าไปอยู่ในสถานการณ์ที่คล้ายจริง โดยการท่องจำ ทำซ้ำ และฝึกทักษะ

5. กระบวนการสอนภาษาสำหรับเด็กที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้

สถาบันวิทยาการการเรียนรู้ (2549 : 5) ได้กล่าวถึงกระบวนการเริ่มต้นสอนภาษาไทยสำหรับเด็กที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ที่ได้ผลว่า ควรเริ่มต้นจากการอ่านและการฟัง ดังนี้

ขั้นที่ 1 การอ่านให้ฟัง เป็นการสอนและฝึกฝนให้เด็กใช้ภาษาเพื่อการฟังและการอ่านดังต่อไปนี้

1. ฟังและอ่าน บทร้องเล่น บทคล้องจอง บทกล่อมเด็กและ บทเพลงง่าย ๆ เป็นต้น
2. ท่องจำบทร้องเล่น และบทร้อยกรองต่าง ๆ ที่ไพเราะ สนุกสนาน หรือน่าสนใจ
3. อ่านและเล่าเรื่อง เล่านิทาน เล่าเรื่องจริงและเรื่องในจินตนาการง่าย ๆ ที่ใช้ภาษาง่าย คำที่ใช้ต้องเริ่มจากจำนวนน้อย

ขั้นที่ 2 การอ่านด้วยกัน คือการที่เด็กอ่านร่วมกับครู เช่น การอ่านคลอหรืออ่านตาม เป็นความเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างตัวอักษรและเสียงอ่าน โดยการอ่านออกมา ต้องสอนเด็กให้ฝึกฟังเสียงสัมผัส เสียงคล้องจอง หรือเรื่องราวที่ประโยคใช้โครงสร้างซ้ำ ๆ (pattem) ซึ่งจะมีผลให้ “การเรียนรู้ภาษา” เกิดขึ้นตามธรรมชาติในตัวเด็ก การอ่านเริ่มจากการให้เด็กฟังครูอ่านบทคล้องจอง นิทานหรือเรื่องราวสนุกที่มีภาพประกอบชัดเจน ทำให้คำศัพท์ไม่เป็นปัญหาที่จะ

ชัดขวางความเข้าใจ การให้เด็กดูตามตัวหนังสือ/รูปภาพ จากหนังสือที่ครูอ่านเพื่อสมองจะได้สร้างความสัมพันธ์ระหว่างภาพที่เห็น ความหมายของคำจากภาพ ลักษณะเสียงที่เกิดจากการเรียงตัวอักษรในคำและจังหวะจะโคน การฟังเข้าใจจะเกิดขึ้นก่อน ส่วนการอ่านได้ตามมาทีหลัง แต่การพัฒนาทักษะการอ่านจนอ่านได้คล่องถูกต้อง พร้อมกับการเข้าใจสิ่งที่อ่านและรู้สึกเพลิดเพลินจนทำให้เด็กรักการอ่าน ควรเริ่มต้นด้วยการอ่านหนังสือสำหรับเด็กตั้งแต่เนิ่นาน หนังสือภาพ เรื่องเล่า และเรื่องราวที่มีคำสัมผัส

ขั้นที่ 3 การอ่านในใจและการอ่านเองเงียบ ๆ จะเป็นความสำเร็จที่เกิดขึ้นภายหลังการฟังครูอ่าน และการพยายามอ่านออกเสียง แต่การอ่านในใจและการอ่านเองเงียบ ๆ ค่อย ๆ จะเกิดขึ้นเมื่อเด็กสนใจที่จะหยิบหนังสือมาพลิกดูแม้จะยังไม่เข้าใจ และมีความสนใจที่อยากจะลองอ่าน โดยอาศัยความทรงจำจากการฟังผู้ใหญ่อ่านหรือฟังครูอ่าน หนังสือที่เด็กจะอ่านในใจมักเป็นหนังสือที่คุ้นเคยมาก่อน อ่านง่าย สั้นและมีภาพประกอบที่ช่วยให้เข้าใจ คำศัพท์ในเรื่อง

ถ้าสังเกตในเด็กวัยประถมต้นจะเห็นว่าเด็ก ๆ ชอบเพลงที่มีการเคาะ เขย่า ตี ชอบเพลงและบทกลอนจอง ความชอบเล่นกับภาษาแบบนี้เริ่มมาแต่วัยอนุบาลและยังคงอยู่จนถึงประถมต้น และค่อย ๆ ลดลงในวัยประถมปลาย และสังเกตได้ว่าบทกลอนจองประเภทเล่นคำจนตกขบขันนั้นเด็ก ๆ ชอบมาก แสดงว่าสมองเริ่มมีการพัฒนาความสามารถรับรู้และสร้างสรรค์ทางภาษาพอที่จะล้อเลียนเล่นคำ เด็กชอบเล่นคำสัมผัสอักษรแม่ต่าง ๆ เล่นเกมสัมผัสคำพร้อมกับการเปลี่ยนท่าทางของมือและเท้าอย่างรวดเร็ว เด็ก ๆ จะคิดจังหวะประกอบการเล่นเพลง บางคนอาจใช้เครื่องดนตรีง่าย ๆ มาช่วยในการทำจังหวะให้น่าสนใจ

เด็กอายุ 10-13 ขวบ มีพัฒนาการของสมองซีกซ้ายชัดเจนมาก เช่นเดียวกับการมีทักษะในการสะกดคำ เด็กวัยนี้เริ่มสนใจรายละเอียดต่าง ๆ ของมวลประสบการณ์ ในขณะที่วัยก่อนหน้านี้น่าสนใจหรือเก็บรับประสบการณ์แบบรวม ๆ (big picture) ด้วยเหตุนี้เด็กวัย 10-13 ขวบ จึงเป็นวัยแห่งความพร้อมที่จะเข้าสู่การเรียนรู้จากสิ่งที่เป็นรูปธรรม และการเรียนรู้ภาษาที่ต้องสนใจประเด็นนี้ คือ เด็กต้องมีประสบการณ์รูปธรรมหรือน้อยต้องเรียนภาษาเชื่อมโยงกับภาพและเรื่องราว เด็กวัยนี้เรียนรู้ได้ดีที่สุดในกิจกรรมที่ใช้มือและเสียง การใช้เพลงหรือดนตรีเข้ามาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นการเน้นการใช้สมองซีกขวา เนื่องจากเป็นวิธีการ

สอนที่เน้นการเรียนรู้โดยการใช้ประสบการณ์ตรง การใช้จินตนาการ การใช้ประสาทสัมผัส การลงมือปฏิบัติ เด็กจะเรียนรู้ได้ดีและเรียนรู้ได้เร็ว การจัดกิจกรรมและวิธีการสอน สติกาการสอนที่หลากหลาย เป็นการดึงศักยภาพในการเรียนรู้ที่มีความแตกต่างกันของเด็กแต่ละคน เพื่อช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้

6. การส่งเสริมพัฒนาการของเด็กที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้โดยใช้เพลง

สุมนา พานิช (2531 : 20) กล่าวว่า การสอนเพลงให้แก่เด็กที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้จะช่วยพัฒนาเด็กในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. พัฒนาสุขภาพพลานามัยของเด็ก เด็กได้มีโอกาสทำท่าทางประกอบและเคลื่อนไหวไปตามเนื้อเพลง
2. พัฒนาอารมณ์ ขณะที่เด็กเข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวกับเพลงเด็กจะมีจิตใจที่แจ่มใสมีความสุขสนุกสนาน คลายความตึงเครียดและเด็กที่ขี้อายมีโอกาสได้แสดงออกด้วย
3. พัฒนาทางด้านสังคม เพลงเป็นสื่ออย่างหนึ่งซึ่งสามารถชักจูงให้เด็ก ๆ และครูประจำชั้นมีความสนิทสนมกันมากขึ้น และเพลงบางเพลงต้องทำท่าทางร่วมกันทำให้เด็กได้ใกล้ชิดกันอีกด้วย
4. พัฒนาสติปัญญา เพลงช่วยให้เด็กมีความรู้ความเข้าใจ สามารถจดจำเรื่องราวต่าง ๆ และช่วยพัฒนาทักษะความสามารถด้านต่าง ๆ ด้วย กล่าวคือ
 - 4.1 พัฒนาด้านภาษา เมื่อเด็กทำท่าทางประกอบเนื้อเพลงแล้วสามารถทาย ได้ว่าเด็กเข้าใจความหมายเนื้อเพลงหรือไม่จากท่าทางที่เด็กทำ
 - 4.2 พัฒนาด้านคณิตศาสตร์ เพลงช่วยให้เด็กมีความเข้าใจและจดจำเกี่ยวกับจำนวนและความหมายของคำบางคำทางคณิตศาสตร์
 - 4.3 พัฒนาด้านวิทยาศาสตร์และธรรมชาติศึกษา เพลงเด็กมีหลายเพลง ที่เกี่ยวกับธรรมชาติรอบ ๆ ตัวเด็ก เช่น เกี่ยวกับสัตว์ พืช ปรัชญาการณธรรมชาติ เป็นต้น เด็กสามารถเข้าใจธรรมชาติรอบ ๆ ตัวได้จากเพลงเหล่านี้และจดจำได้แม่นยำ
 - 4.4 พัฒนาด้านสังคมศึกษา เพลงจะช่วยให้เด็กเข้าใจเรื่องราวต่าง ๆ เช่น โครงสร้างของสังคมที่แวดล้อมตัวเด็กว่า ในครอบครัวมีผู้ใดบ้างและใครเกี่ยวข้องเป็นอะไร

กับใครบ้าง ให้เด็กมีความเข้าใจเกี่ยวกับกิจกรรมภาษาที่เด็กต้องปฏิบัติ ในด้านความมีระเบียบวินัย ครูสามารถนำเพลงมาสอนให้เด็กร้องหรือเป็นสัญญาณว่า เมื่อได้ยินเพลงเหล่านี้แล้วเด็กจะต้องปฏิบัติตามที่ตกลงกันเช่น เพลงยืนตรงหรือเพลงกระดิ่งโรงเรียน นอกจากนี้เพลงยังฝึกให้เด็กมีลักษณะนิสัยที่ดีมีความรับผิดชอบ รู้จักเก็บของเมื่อเล่นเสร็จแล้วหรือรู้จักทิ้งของให้ถูกที่ และยังช่วยปลูกฝังให้เด็กมีความรักชาติบ้านเมืองและองค์กรประมุขด้วย

วิรัช ชูชูงเนิน (2529 : 39), อ้างใน นันทิรัตน์ กมขำ (2539 : 25) ได้กล่าวถึงสิ่งที่เกี่ยวข้องระหว่างครูกับเด็กในเรื่องการสอนตามแนวคิดของ Jean Ratt ว่าจะต้องเป็นไปตามพัฒนาการ และความสามารถของเด็ก ในด้านการเรียนการสอน ครูจะต้องเข้าใจถึงอุปนิสัยของเด็ก ใช้หลักจิตวิทยาแต่ละคน ครูจึงต้องวางแผนการสอนเพลงให้เด็กปฐมวัยได้อย่างถูกต้องเหมาะสมและตามขั้นตอนเป็นสำคัญ : ที่มารวบรวมจาก วิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สรุปได้ว่า เพลงมีอิทธิพลต่อชีวิตมนุษย์ในระดับหนึ่ง สังกัดได้จากการนำเอาเพลงมาใช้ในชีวิตประจำวัน มนุษย์ได้สร้างสรรค์บทเพลงขึ้นมาด้วยเหตุผลและความจำเป็นของความสอดคล้องต่อชีวิตและการดำรงอยู่ตลอดมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ในปัจจุบันเพลงได้เข้ามา มีบทบาทในทุกวงการ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเชื่อมโยงไปสู่จุดมุ่งหมายที่คาดหวัง ในวงการศึกษามีนักวิชาการหลายท่านที่สนใจคิดประดิษฐ์เพลงขึ้นมาเพื่อเป็นสื่อในการเรียนรู้ทักษะวิชาการต่าง ๆ ปลูกฝังคุณธรรม - จริยธรรม ตลอดจนใช้เพื่อความบันเทิง ในด้านการศึกษา การนำเพลงไปใช้ประกอบ การสอนเด็ก มีจุดมุ่งหมายอยู่หลายด้าน เช่น ใช้นำเข้าสู่บทเรียน ใช้สอน ใช้สรุปบทเรียน เพลงช่วยให้เด็กเรียนรู้ได้อย่างมีความสุขสนุกสนาน ก่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจมีความสามารถจำบทเรียนได้นาน เพราะมนุษย์มีความสุนทรีย์เกี่ยวกับเรื่องดนตรีและการร้องเพลงติดตัวมาตั้งแต่กำเนิด สิ่งนั้นคืออวัยวะส่วนต่าง ๆ ของร่างกายนั่นเอง มนุษย์สามารถสร้างเสียงดนตรีได้ โดยการใช้อวัยวะที่มีติดตัวมา อาจกล่าวได้ว่าบรรพบุรุษได้มอบสิ่งซึ่งมีคุณค่าและสมบูรณ์พร้อมสำหรับการดำรงอยู่มาตั้งแต่เริ่มปฏิสนธิทุกคน ในร่างกายของมนุษย์มีอวัยวะที่ก่อกำเนิดเสียงดนตรีได้ เช่น ปาก มนุษย์สามารถใช้ปากทำเสียงต่าง ๆ ได้สารพัด มือเท้าก็เช่นกันล้วนแต่สามารถนำมาใช้ให้เกิดเป็นเสียงดนตรี เป็นจังหวะ เกิดทำนอง ซึ่งเป็นที่มาขององค์ประกอบด้านดนตรีในปัจจุบัน ต่อมาเมื่อมนุษย์ได้มีการพัฒนาภาษาพูด จึงได้นำเอา

คำพูดมาเรียงร้อย ถ้อยคำให้มีความหมาย มีความ คล่องจองเพื่อให้เป็นจังหวะ และทำนอง เพลงจึงสามารถนำมาใช้เป็นสื่อในการเรียนรู้ และใช้ประโยชน์อื่น ๆ ได้อีกมาย

แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับเพลง

มีเอกสารที่เกี่ยวข้องกับเพลง ดังนี้

1. ความหมายของเพลง

เพลงหรือดนตรีมีความสำคัญต่อมนุษย์ทางด้านจิตใจและอารมณ์ เพลงมีคุณอนันต์ สามารถระบายความทุกข์ในจิตใจ ช่วยให้เกิดความรู้สึกผ่อนคลาย ความสุข ความสนุกสนาน มีการนำเพลงมาพัฒนาให้เกิดประโยชน์ในหลายสาขา ไม่ว่าจะเป็นด้านการดำรงชีวิต การแพทย์ เศรษฐกิจ อาชีพ รวมทั้งด้านการศึกษาด้วย (ประกอบกุล กลุ่มอารมณ์. 2548 : 25)

โกมล บัวเขียน (2538 : 597-598), อ่างใน สกุนา นองมณี (2549 : 24) ได้กล่าวว่า เพลง หมายถึง ข้อความที่เกิดจากศิลปินแห่งการเลือกถ้อยคำอันไพเราะมาเรียงกันให้เกิด อารมณ์ความสุข ความเบิกบาน หรือความสะเทือนใจ ตลอดจนทำให้เกิดความคิดและ จินตนาการ เด็กผูกพันกับเพลงมาตั้งแต่เกิด โดยแม่ ย่า ยาย ใช้เพลงห่อกลม เป็นส่วนช่วยให้ เกิดความละเมียดละไมในจิตใจ น้ำเสียงอันไพเราะของผู้ขับร้องเป็นน้ำเสียงแสดงความรักใคร่ ของผู้ที่อยู่ใกล้ชิดคุ้นเคยชวนฟัง ชวนเพลิดเพลินทำให้เด็กเบิกบาน เพลงช่วยให้เด็กเกิดความ เข้าใจสิ่งต่าง ๆ ก่อให้เกิดจินตนาการ คือการสร้างขึ้นในใจอาจเป็นทั้งด้านความสุขหรือความ สะเทือนอารมณ์ก็ได้ ช่วยให้เกิดคุณธรรมหรือลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์ เช่น ความเข้าใจผู้อื่น ความเมตตา กรุณา ความเสียสละ ความรับผิดชอบ และช่วยให้เด็กจดจำ ความรู้ได้เร็วและจำได้นาน

เบญจา พิมจุฬา (2537 : 11) ได้กล่าวว่า เพลง หมายถึง สื่อส่งเสริมการเรียนรู้ที่ใช้ เนื้อร้อง ทำนอง ดนตรี จังหวะ ทำให้เกิดพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา แก่ผู้ร้องและผู้ฟัง

จากความหมายของเพลงที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า เพลงเป็นการเรียบเรียงถ้อยคำที่ไพเราะ มีทำนอง ดนตรี จังหวะ ทำให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน เพลงเป็นสื่อส่งเสริมการ

เรียนรู้ทำให้ผู้เรียนเกิดความสุขสนุกสนาน อีกทั้งยังมีส่วนช่วยพัฒนาร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญาทั้งผู้ร้องและผู้ฟัง ท่วงทำนองทำให้มีความซาบซึ้งในภาษาและส่งเสริมการเรียนรู้คือเมื่อนักเรียนเกิดความพึงพอใจ ความสุข การเรียนรู้จะเกิดตามมา ทำให้นักเรียนจดจำความรู้ได้เร็วและจำได้นาน

2. ความสำคัญของเพลงในการส่งเสริมการสอน

เพลงสามารถนำมาใช้ประกอบการสอนเพื่อช่วยให้การสอนประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของการสอนได้ มีผู้กล่าวถึงความสำคัญของเพลงในการส่งเสริมการสอนไว้ดังนี้

สุจริต เพียรชอบ (2531 : 192) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการใช้เพลงประกอบการสอน ดังนี้

1. เกิดความสุขสนุกสนาน การใช้เพลงประกอบการสอนภาษาไทยจะช่วยให้ นักเรียนเกิดความสุข สนุกสนานในการเรียน
2. เบิกบานอารมณ์ การเรียนวันละหลายชั่วโมงอาจทำให้นักเรียนเกิดความเครียดทางอารมณ์ การใช้บทเพลงประกอบการสอนจะช่วยผ่อนคลายความตึงเครียด ทำให้อารมณ์แจ่มใสเบิกบาน
3. ไม่ต้องท่องจำ การใช้เพลงประกอบการสอนจะทำให้เด็กเข้าใจบทเรียนได้ดียิ่งขึ้นเพราะเพลงมีความคล้องจองทำให้จำได้ง่าย นอกจากนี้หากครูภาษาไทยแต่งเพลงซึ่งมีคำจำกัดของเนื้อหาที่จะสอน มีตัวอย่างประกอบ จะทำให้นักเรียนสามารถจดจำเนื้อหาได้ง่าย โดยไม่ต้องท่องจำ

เบญจา พิมจุฬา (2537 : 13) กล่าวว่า ความสำคัญของเพลงในการส่งเสริมการสอนไว้ ดังนี้

1. ช่วยทำให้นักเรียนเกิดพัฒนาการทางด้านอารมณ์ เพลงจะช่วยกระตุ้นและเร้าความสนใจ เป็นการผ่อนคลายความตึงเครียด ทำให้นักเรียนเกิดความสุขขณะเรียน
2. เพลงช่วยให้นักเรียนเกิดพัฒนาการทางด้านร่างกาย เนื่องจากการร้องเพลงทำให้นักเรียนได้ร้องรำ ทำท่าทางประกอบ

3. ช่วยให้นักเรียนเกิดพัฒนาการด้านสติปัญญา เพราะการร้องเพลงจะทำให้ นักเรียนจำเนื้อหาได้อย่างรวดเร็ว แม่นยำว่าการเรียนธรรมดา

4. ช่วยให้นักเรียนเกิดพัฒนาการด้านสังคม เพราะนักเรียนได้เข้าร่วมกลุ่มร้อง เพลงกับเพื่อน และทำให้เกิดความพร้อมเพรียงเป็นหมู่คณะ

ดังนั้นสรุปได้ว่า เพลงเป็นกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน ทำให้เกิด ความรู้ ความจำ ได้อย่างรวดเร็วและแม่นยำ ผ่อนคลายความตึงเครียด เพลงทำให้เกิดความ ไพเราะและช่วยให้เข้าใจความหมายของคำดีขึ้น มีความรู้สึกชื่นชมภาษาไทย ทำให้นักเรียนมี พัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา โดยเฉพาะนักเรียนที่มีภาวะบกพร่อง ทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน เพลงมีส่วนช่วยในการจัดการเรียนการสอน ทำให้นักเรียนเกิด ความจำและผ่อนคลายความตึงเครียด สามารถประสบความสำเร็จในการเรียนได้

3. การใช้เพลงประกอบการสอนเด็กที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้

เด็กที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ต้องมีการกระตุ้นให้เด็กอยากรู้อยากเรียน และ จดจำบทเรียนได้นานซึ่งในการจัดการเรียนการสอน วิธีหนึ่งที่จะช่วยให้นักเรียนมีความสนใจ เรียนมากขึ้น คือ การใช้เพลงประกอบการสอน เพราะบทเพลงจะช่วยให้นักเรียนได้รับความ สนุกสนานเพลิดเพลิน และมีทัศนคติที่ดีต่อบทเรียน ดนตรี เพลง มีความสำคัญต่อการเรียนรู้ อย่างมาก ช่วยให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ และช่วยในการจดจำบทเรียนได้นาน

นักการศึกษาหลายท่านกล่าวว่า การใช้เพลงในการสอน ช่วยทำให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้ดี และมีความสุขในการเรียน เช่น เกิดการผ่อนคลายความตึงเครียด เกิดความสุขในการเรียนภาษา เรียนภาษาอย่างสนุกสนาน มีอารมณ์คล้อยตามและซาบซึ้งในความหมายของบทเพลง (ลารอย Laloy. 1993 ; บราวน์ Brown. 1997 : 350 ; ดาแวนเนลลอส Davanellos. 1999 : 11 ; เจดีแนก jedynak. 2000 : 31 ; ประนอม สุรัสวดี. 2539 : 111) นอกจากนี้ยังทำให้นักเรียนมีศักยภาพ ด้านการเรียนและความจำได้ดี ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะ ฟัง พูด อ่านและเขียน เกิดความคิด สร้างสรรค์และเรียนรู้การทำงานอย่างมีความสุข (วิรัช ชูสูงเนิน. 2522 : 14-16 ; แลนดิสและ คาร์เตอร์ Landis and Carder. 1994 : 24 ; บราวน์ Brown. 1997 : 352 ; ซารีโคเบนและเม ทิน Saricoban and Metin. 2000 : 28)

จากความคิดเห็นดังกล่าวสรุปได้ว่า การเลือกใช้วิธีการสอนวิธีใดวิธีหนึ่งนั้น ต้องขึ้นอยู่กับปัญหาความบกพร่อง และจุดที่ต้องแก้ไขหรือพัฒนาในตัวเด็ก เพราะวิธีการสอนแต่ละวิธีจะมีลักษณะที่แตกต่างกันออกไป รวมทั้งสื่อที่นำมาใช้ในการอ่านก็เป็นส่วนประกอบสำคัญที่จะทำให้เด็กเกิดความสนใจอยากอ่าน โดยเฉพาะเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการฟัง พูด อ่าน เขียน ซึ่งการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันมุ่งเน้นให้นักเรียนได้เรียนอย่างมีความสุข ร่าเริง แจ่มใส มีชีวิตชีวา เรียนรู้วิชาการควบคู่กับการมีคุณธรรม รวมทั้งให้โอกาสนักเรียนได้มีส่วนร่วมและแสดงออกมากที่สุด เพลงจัดเป็นสื่อที่เหมาะสมกับนักเรียนมากจะเห็นได้จากการที่มีผู้ทำการวิจัยสำรวจถึงการใช้เพลงประกอบการสอน ศิรินพรรัตน์ พิธานสมบัติ (2521 : 94) พบว่าครูส่วนใหญ่เห็นว่าเพลงมีคุณค่าแก่การนำมาใช้ประกอบการเรียนการสอนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ การใช้เพลงจึงเป็นสื่อช่วยในการสอนให้เด็กเกิดความจำได้เป็นอย่างดี

บทเพลงสามารถนำไปใช้ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้เด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้เป็นอย่างดี ง่ายต่อการจดจำมากกว่าเนื้อหา เพลงมีคุณค่าต่อชีวิตดังได้มีผู้กล่าวถึงคุณค่าของเพลงไว้ดังนี้

ไอรีน (Irene. 1995 : 12) กล่าวถึงคุณค่าของเพลงไว้ว่า เพลงเป็นสิ่งที่มีคุณค่าในการพัฒนาทักษะทางภาษา เพลงนั้นหาได้ง่าย ทั้งยังมีประโยชน์ต่อการเรียนการสอนในห้องเรียน เด็กชอบฟังเพลง เพราะไม่ชอบเรียนกับบทเรียนที่เครียด

กุลวรา ชูพงศ์ไพโรจน์ (2539 : 8-13) กล่าวว่า การสอนภาษาไทยด้วยเพลงมีประโยชน์อย่างยิ่ง เพราะเพลงเป็นสิ่งบันเทิงอย่างหนึ่งที่ผู้คนชอบฟัง การนำเพลงมาใช้กับการสอนภาษาไทยช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะ โดยเฉพาะทักษะการฟัง เช่น การจับใจความสำคัญที่ได้จากการฟังเพลง นอกจากจะให้ความไพเราะด้านเนื้อร้องและทำนองแล้ว บทเพลงยังสอดแทรกความรู้ให้คติเตือนใจอีกด้วย การใช้เพลงประกอบการสอน จะช่วยกระตุ้นความสนใจให้แก่ผู้เรียน ทำให้สนุกสนานเพลิดเพลิน เห็นความสำคัญของความงามทางภาษา ถ้อยคำในบทเพลง เสียงดนตรี และความไพเราะ รื่นหู สิ่งเหล่านี้จะทำให้นักเรียนรักภาษาไทยในที่สุด

ชัยพร รูปน้อย (2540 : 12) กล่าวว่า เพลงก่อให้เกิดความสนุกสนาน ร่าเริง
 เพลิดเพลินใจ และผ่อนคลายความเครียด ส่งเสริมให้เกิดนิสัยที่ดีต่อศิลปะในด้านบทเพลง
 และดนตรี ถ้านำเพลงไปใช้ในการเรียนการสอนแล้วจะทำให้ให้นักเรียนไม่เบื่อหน่ายต่อวิชาที่
 เรียนและยังช่วยให้เข้าใจในบทเรียนยิ่งขึ้น ทำให้ผลการเรียนดีขึ้นด้วย นอกจากนี้เพลงยัง
 ส่งเสริมให้มีความกล้าด้านการแสดงออก ทำให้เกิดความสามัคคีในหมู่คณะอีกด้วย

อรสา กุมาริ ปุกหุด (2521 : 34-35) กล่าวว่า การนำเพลงมาใช้ประกอบการสอน
 สามารถฝึกทักษะให้แก่แก่นักเรียน ทั้ง 4 ด้าน คือ การฟัง การอ่าน การพูด การเขียน ถ้านำมาใช้ให้
 เหมาะสมกับระดับชั้น และวัยของนักเรียน และการใช้เพลงประกอบการสอนนั้นมีประโยชน์
 และสร้างความสนใจให้กับนักเรียนได้มากกว่า เช่น เราฝึกหัดให้เด็กย่อความจากเรื่องที่ใกล้ตัว
 ถ้าจะเปลี่ยนแปลงมาให้เด็กฝึกหัดย่อความจากเนื้อเพลงบ้าง จะได้รับความแปลกใหม่ ที่ลดความ
 น่าเบื่อเก่า ๆ ลงได้บ้าง

ศิรินพรัตน์ พิธานสมบัติ (2521 : 7) ได้สรุปถึงคุณค่าของเพลงไว้ว่า เพลง
 ประกอบการสอน ช่วยทำให้ห้องเรียนมีชีวิตชีวา น่าเรียน สดชื่นแจ่มใส ทั้งยังเป็นสื่อที่เสีย
 ค่าใช้จ่ายน้อย ซึ่งเป็นสิ่งที่ครูทุกระดับ ทุกประเภท ทุกโรงเรียน และทุกท้องถิ่นควรนำไปใช้ให้
 เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอน

จากคุณค่าของเพลงดังกล่าว จะเห็นได้ว่าบทเพลงไม่ใช่จะมีบทบาทและอิทธิพลต่อ
 ชีวิตคนเราเท่านั้น ในเรื่องของการจัดการศึกษา บทเพลงยังมีคุณค่าที่ใช้เป็นสื่อประกอบ
 บทเรียน เพื่อพัฒนาทักษะผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ตามที่หลักสูตรต้องการ การสอนเพลงในชั้น
 เรียนนอกจากช่วยให้บรรยากาศในชั้นเรียนสนุกสนาน ผู้เรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียนแล้ว ยัง
 เป็นการสอนที่เพิ่มพูนและพัฒนาทักษะการใช้ภาษาให้แก่ผู้เรียนอีกรูปแบบหนึ่งด้วย แต่ทั้งนี้
 ผู้สอนจะต้องเลือกเพลงที่เข้าใจง่าย ดนตรีเนื้อร้องมีความไพเราะประทับใจ ให้อยู่ในความ
 สนใจของผู้เรียนในกลุ่มเด็กที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนมากกว่าเนื้อหาธรรมดา และผู้สอน
 ควรได้เตรียมคำถาม และแบบ ทดสอบในการดำเนินการสอนอย่างรอบครอบ การสอนเพลงใน
 ชั้นเรียนก็จะประสบความสำเร็จตามความมุ่งหมายในที่สุด

4. หลักการใช้เพลงประกอบการสอนเด็กที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้

การเลือกใช้เพลงประกอบการสอนจะต้องมีหลักในการใช้เพลงประกอบการสอน มีผู้เสนอหลักการใช้เพลงประกอบการสอนไว้ดังนี้

ธวัช วันชูชาติ (2542 : 138) ได้กล่าวไว้ว่า เพลงที่ใช้ประกอบการสอนภาษาไทยมี ผู้แต่งไว้เป็นจำนวนมาก ครูสามารถเลือกมาใช้ประกอบการสอนทักษะต่าง ๆ ได้สะดวก การเลือกเพลงประกอบการสอนมีหลักเกณฑ์ในการพิจารณา ดังนี้

1. เนื้อเพลงสอดคล้องกับเนื้อหาที่จะสอน
2. ภาษาที่ใช้เหมาะสมกับวัยของนักเรียน
3. ทำนองเพลงง่าย ๆ นักเรียนเคยได้ยินอยู่เสมอ
4. เนื้อเพลงไม่สั้นหรือยาวเกินไป
5. ประเภทของเพลงควรมีเพลงหลายประเภท เช่น เพลงไทยเดิม เพลงสากล

เพลงลูกทุ่ง เพลงพื้นบ้าน ที่ครูเห็นว่าเหมาะสม

เบญจา พิมพ์พา (2537 : 13) กล่าวถึงหลักการใช้เพลงประกอบการสอนไว้ ดังนี้

1. ต้องเป็นเพลงที่สอดคล้องตรงตามเนื้อหาในบทเรียนที่กำหนดไว้ในหลักสูตร
2. ต้องใช้ให้เหมาะสมกับเวลา วัย และ โอกาส
3. ต้องใช้ให้เหมาะสมกับขั้นตอนการเรียนรู้ของนักเรียนคือเรียงลำดับจากง่าย

ไปยาก

สรุปได้ว่าหลักการนำเพลงมาใช้ประกอบการสอนนั้น สิ่งที่ครูต้องควรคำนึงถึงคือ

หลักสูตรและตัวนักเรียน โดยเฉพาะนักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ จะต้องเลือกเพลงที่เหมาะสมและเกิดประโยชน์กับตัวนักเรียนมากที่สุด และเพลงที่นำมาใช้ประกอบการสอนภาษาไทยจะต้องเป็นเพลงที่สอดคล้องกับลักษณะของผู้เรียน ครูต้องทำความเข้าใจนักเรียนถึงความต้องการและสิ่งที่บกพร่องทางการเรียนรู้ที่จำเป็นต้องฝึกฝนเพิ่มเติม นอกจากนี้ต้องคำนึงถึงโอกาสที่จะนำเพลงมาใช้ประกอบการสอนด้วย

5. การจัดการเรียนรู้โดยใช้เพลง

เพลงจัดเป็นสื่อการสอนที่เสียค่าใช้จ่ายน้อยที่สุด เมื่อเด็กได้ฝึกร้องแล้วจะช่วยให้บรรยากาศในการจัดการเรียนการสอนมีชีวิตชีวา และลดความตึงเครียดได้

ดวงเดือน แสงชัย (2530 : 48) ได้กล่าวว่าเพลงเป็นสื่อชนิดหนึ่งที่ช่วยเร้าความสนใจในบทเรียนของเด็กมากขึ้น ช่วยสร้างบรรยากาศที่ดีและเป็นกันเองในห้องเรียน ลดความตึงเครียดในการเรียนการสอน ทำให้ครูและนักเรียนมีจิตใจอ่อนโยน ใช้ในการนำเข้าสู่บทเรียนสรุปบทเรียนหรือทบทวนบทเรียนเป็นการย้ำทวนสิ่งที่เรียนไปแล้ว

อวยชัย ผกามาศ (2542 : 1-4) ได้กล่าวถึงการนำเพลงมาใช้ประกอบการจัดการเรียนรู้ไว้ ดังนี้

1. นำเข้าสู่บทเรียนเพื่อจูงใจ เร้าความสนใจนักเรียนให้สนใจเรื่องราวหรือบทเรียนที่ครูกำลังจะสอน ครูต้องพิจารณาจัดอย่างเหมาะสมกับเนื้อหาและปริมาณที่สอดคล้องกับบทเรียนมากที่สุด อาจจะนำด้วยการร้องเพลงตอนใดตอนหนึ่ง ถ้าเป็นเพลงที่มีเนื้อเพลงยาว ซักถามความเข้าใจของนักเรียน หรือให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงเนื้อเพลงนั้นแล้วโยงเข้าสู่เรื่องที่เรียน ซึ่งสัมพันธ์กับเนื้อเพลงแล้ว จึงดำเนินการสอนตามกระบวนการที่เตรียมไว้ ซึ่งต้องมีกิจกรรมช่วงหนึ่งที่นักเรียนได้ร้องเพลงนี้จนจบอย่างสนุกสนานทั้งเดี่ยวหรือกลุ่มมีการเกาะจังหวะหรือปรบมือทำท่าทางประกอบตามความเหมาะสม

2. ใช้ประกอบกิจกรรมรายละเอียดของบทเรียนหรือใช้ดำเนินการสอนซึ่งสามารถกระทำได้หลายลักษณะคือ

2.1 ประกอบหรือขยายเนื้อหาบทเรียน ในกรณีที่ได้แต่งเพลงเพื่อการนี้ โดยเฉพาะนักเรียนจะจำบทเพลงได้ดีกว่าเนื้อหาโดยทั่วไปที่อาจจะสั้นไปหรือไม่ชัดเจน

2.2 จัดเป็นสื่อฝึกทักษะการอ่านออกเสียงบางคำ เช่น คำควบกล้ำ ร ล ว ฯลฯ เลือกรวมมาใช้ให้เหมาะสมทั้งเพลงทั่ว ๆ ไปและเพลงที่แต่งขึ้นมาใหม่

2.3 จัดเป็นสื่อฝึกทักษะการพูด การแสดงความคิดเห็น หรือฝึกทักษะสัมพันธ์ (ฟัง พูด อ่าน เขียน) เช่น เกี่ยวกับชื่อเพลง แนวคิด เนื้อหาสาระใจความ ความสมจริง ความเข้าใจในเพลง คำเป็นคำตาย ครู ลหุ อักษรนำ หลักภาษา การใช้ภาษา ฯลฯ ทั้งเพลงทั่วไปหรือเพลงที่แต่งประกอบบทเรียนโดยเฉพาะ

2.4 จัดเป็นสื่อฝึกหาคำคล้องจองของสัมผัส เป็นตัวอย่างในการฝึกแต่งคำประพันธ์

2.5 จัดเป็นสื่อฝึกการใช้โวหารต่าง ๆ ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปราย
วิจารณ์ และนำไปเป็นแบบอย่าง

2.6 จัดเป็นสื่อสัมพันธ์กับวิชาหรือกลุ่มวิชาอื่น

3. ใช้ในการสรุปบทเรียนหรือประเมินผลการเรียน นักเรียนได้ความคิดรวบยอด
คติสอนใจ ทำให้จำได้รวดเร็วและดีกว่าสรุปโดยทั่วไป ทั้งนี้ต้องเลือกเพลงที่นำมาสรุปบทเรียน
หรือประเมินผลการเรียนที่เหมาะสมเพื่อให้นักเรียนได้รับความรู้ความเข้าใจประสบการณ์
ทักษะ และเจตคติที่พึงประสงค์มากที่สุด

4. ใช้เป็นกิจกรรมสลับแทรกบทเรียน เพื่อเปลี่ยนบรรยากาศ คลายความตึง
เครียดหรือแก้ความเบื่อหน่าย แต่ต้องจัดอย่างเหมาะสมทั้งเนื้อหาและปริมาณ การนำเพลงมาใช้
เปิดแผ่นเสียง แถบบันทึกเสียง แถบบันทึกภาพ (มิวสิก วีดีโอ คาราโอเกะ) วิทยู เจ็ญวิทยากร
ผู้สอน ร้องเอง (ทั้งหมดหรือบางส่วน) ผู้สอนร้องร่วมกับผู้เรียน หรือผู้เรียนร้องเอง (ทั้งกลุ่ม
หรือเดี่ยว) อาจจะสัมพันธ์กับบทเรียนโดยตรงหรือไม่ก็ได้ ควรมีการเคาะจังหวะหรือปรบมือ
หรือทำท่าทางประกอบตามความเหมาะสม

5. ใช้เป็นสื่อในการเรียนการสอน สำหรับนักเรียนชั้นเด็กเล็ก หรือเด็กเริ่มเรียน
นักเรียนจะสนใจ มีความสนุกสนานเกิดความคุ้นเคย มีเจตคติที่ดีต่อบทเรียน ต่อครู ต่อโรงเรียน
ได้รับความรู้ความเข้าใจ และจดจำได้แม่นยำ แม้ในขณะที่ยังอ่านหนังสือไม่ได้
ขั้นตอนการใช้เพลงประกอบการสอน

การนำเพลงมาใช้จะต้องมีขั้นตอน เพราะเพลงสามารถนำมาใช้ประกอบได้แทบทุก
ขั้นตอนตั้งแต่ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นสอน และขั้นสรุป ซึ่งมีผู้เชี่ยวชาญได้เสนอขั้นตอนการใช้
เพลงไว้ ดังนี้

สมพล ฐปบุชา (2524 : 51-52) ได้เสนอขั้นตอนการใช้เพลงไว้ดังนี้

1. ขั้นเตรียม

1.1 เลือกเพลงที่มีผู้แต่งไว้แล้ว ให้เหมาะสมกับเนื้อหาและวัยของผู้เรียน
1.2 ถ้าแต่งเองหรือดัดแปลงจากเพลงอื่นควรเรียบเรียงให้กลมกลืนกับ
ทำนองเพลงนั้น ๆ

1.3 ทดลองขับร้องเพื่อความคล่องแคล่ว หรือเพื่อปรับปรุงเนื้อเพลงที่แต่ง

ขั้นเอง

1.4 เตรียมอุปกรณ์ เช่น เนื้อเพลง เทปบันทึกเสียง เครื่องดนตรี เป็นต้น

2. ขั้นสอน

บทเรียน

2.1 ใช้เพลงนำเข้าสู่บทเรียนดำเนินการสอน สรุบบทเรียนหรือทบทวน

2.2 ครูร้องเพลงนั้นให้ฟัง 1-2 เที่ยว หรือใช้เครื่องบันทึกเสียงช่วย

2.3 ให้ผู้เรียนฝึกร้องตามครูทีละวรรค หรือทีละบท

2.4 ให้ผู้เรียนขับร้องเอง อาจเป็นรายบุคคล หรือเป็นกลุ่ม

2.5 ถ้ามีท่าทางหรือจังหวะประกอบการร้องเพลง ครูควรให้อิสระแก่เด็กได้ร่วมกิจกรรม แต่ต้องไม่รบกวนห้องอื่น

2.6 จัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์แก่การเรียนรู้ โดยใช้เพลงเป็นสื่อ อภิปรายเล่าเรื่อง ตอบคำถาม แข่งขันกันตอบปัญหาเกี่ยวกับเนื้อเพลง เป็นต้น

3. ขั้นเตรียม

เป็นต้น

3.1 การสังเกต จากความสนใจในการร้อง การแสดงออก มารยาทการฟัง

3.2 การทดสอบ จากการซักถาม สอบข้อเขียนเกี่ยวกับเนื้อเพลง หรือบางครั้งครูอาจใช้เพลงทดสอบความเข้าใจของนักเรียนเลยก็ได้

กรมวิชาการ (2545 : 12) ได้กล่าวลำดับขั้นตอนการสอน โดยใช้เพลงไว้ดังนี้

ขั้นเรียน

1. ครูเขียนเนื้อเพลงบนกระดานดำหรือใช้แผนภูมิเพลงคิดที่กระดานดำหน้า

2. นักเรียนอ่านเนื้อเพลงตามครู

3. ครูร้องเพลงให้นักเรียนฟัง 1 เที่ยว

4. ครูให้นักเรียนร้องเพลงตามทีละวรรค

5. ครูและนักเรียนร้องเพลงพร้อมกัน พร้อมทั้งปรบมือให้ถูกจังหวะ

6. นักเรียนฝึกร้องเพลงจนคล่องและทำท่าประกอบ

7. ครูและนักเรียนช่วยกันอภิปรายเกี่ยวกับเนื้อหาในบทเพลง

8. คัดเนื้อเพลงลงในสมุดและฝึกอ่าน

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2528 : 9) ได้เสนอบันทึก 6 ขั้นตอนของการสอนเพลงไว้ ดังนี้

1. เลือกเพลงให้เหมาะสมกับเนื้อหา วัตถุประสงค์ของบทเรียนและเวลาที่จะใช้สอน
2. เขียนแผนภูมิลงบนกระดานดำ หรือแผนภูมิ จัดวรรคตอนตามจังหวะเพลง
3. แบ่งกลุ่มให้นักเรียนอ่านเนื้อเพลง อ่านกลุ่มละวรรคหรือกลุ่มละตอนสลับกัน ครูนักเรียนร่วมกันอภิปรายความหมายของเพลง
4. เปิดแถบบันทึกเสียงหรือครุฑร้องให้นักเรียนฟังตลอดเพลง 1-2 เที้ยว
5. ครุฑร้องนำ นักเรียนร้องตามที่ละวรรค 2-3 เที้ยว
6. ร้องพร้อมกัน ฝึกเคาะจังหวะและทำท่าทาง ๆ ประกอบ

จากข้อมูลดังกล่าวมา ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ขั้นตอนการใช้เพลงประกอบการสอนการจัดการเรียนรู้ดังต่อไปนี้ ดังนี้ 1) ชี้นำ ครูนำเข้าสู่บทเรียนเพื่อกระตุ้นความสนใจโดยใช้ปริศนาคำทาย รูปภาพ หรือสนทนาเกี่ยวกับเนื้อเพลง 2) ขั้นตอนจัดการเรียนรู้ 2.1 ครูเสนอเพลงที่มีเนื้อเพลงเกี่ยวกับบทอ่านให้นักเรียนอ่าน 2.2 ผู้เรียนฟังเพลงและฝึกร้องเพลงตามที่ละวรรคทีละตอนจนตลอดทั้งเพลง 2.3 ผู้เรียนและครูสนทนาซักถามและตอบคำถามเกี่ยวกับเนื้อหาสาระใจความสำคัญของเพลง ลำดับเหตุการณ์ และการสรุปเนื้อเพลง 2.4 ครูนำเสนอบทประพันธ์นิทานให้นักเรียนอ่านคร่าว ๆ และอ่านอย่างละเอียด 2.5 ผู้เรียนและครูสนทนาซักถามและตอบคำถามเกี่ยวกับสาระสำคัญ การลำดับเหตุการณ์ จับใจความสำคัญ และสรุปเนื้อหาของบทประพันธ์และนิทาน 3.) ขั้นตอนประเมินผล 3.1 สังเกตการร่วมกิจกรรม 3.2 ตรวจสอบผลการทำใบงานเกี่ยวกับเพลงและบทอ่าน เพื่อให้ นักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ ได้พัฒนาผลสัมฤทธิ์ด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียน

แผนการจัดการเรียนรู้

ในการวิจัยเรื่องนี้ใช้แผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้สอนเด็กที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้เรียกว่า แผนการสอนเฉพาะบุคคล (Individualized Implementation Plans : IIP) ผู้วิจัยได้ศึกษาเนื้อหาไว้ดังนี้

1. ความหมายของแผนการสอนเฉพาะบุคคล

สำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ (อ้างในรัชนิกร ทองสุคดี. 2550 : 164) ได้กล่าวว่หมายถึง แผนการสอนสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ที่จัดทำขึ้นเป็นรายชั่วโมงหรือรายสัปดาห์ ซึ่งต้องจัดทำให้สอดคล้องกับแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ประกอบด้วยเนื้อหา หรือทักษะที่สอนนักเรียน จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม กิจกรรมการเรียน - การสอน สื่อและอุปกรณ์ รวมทั้งการวัดผลและการประเมินผล

2. ขั้นตอนของกระบวนการจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP)

การจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล รัชนิกร ทองสุคดี (2550 : 165) ได้กล่าวไว้ว่าเมื่อจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) เรียบร้อยแล้ว ต้องนำจุดมุ่งหมายในระยะ 1 ปี ไปจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล ซึ่งอาจนำไปจัดการเรียนการสอนได้เลยแต่บางสถานศึกษาโดยเฉพาะสถานศึกษาในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา อาจจะนำแผนการสอนเฉพาะบุคคลไปจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ต่อไป แผนการสอนเฉพาะบุคคลประกอบด้วยสาระสำคัญ 7 ประการ ดังนี้

1. จุดมุ่งหมาย เป็นการนำจุดมุ่งหมายของแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) มากำหนดจุดมุ่งหมายของแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) ซึ่งยึดตามหลักสูตรหรือแนวการจัดประสบการณ์ อาจกำหนดเป็นจุดมุ่งหมายระยะสั้น 2-3 วัน หรือระยะยาว 2-3 สัปดาห์ หรือเป็นจุดมุ่งหมายใน 1 ภาคเรียน

2. วันเริ่มต้น เป็นวันที่คนพิการเริ่มต้นเรียนรู้จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่กำหนดในแผนการสอนเฉพาะบุคคลแต่ละทักษะ/วิชา

3. วันสิ้นสุด เป็นวันที่คนพิการเรียนรู้ผ่านจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่กำหนดในแผนการสอนเฉพาะบุคคลแต่ละทักษะ/วิชา

4. วิธีสอน/เทคนิคการสอน หมายถึง รูปแบบของการดำเนินการถ่ายทอดความรู้ซึ่งสามารถดำเนินการได้หลายวิธีและหลายเหตุผล

5. สื่อ หมายถึง สิ่งที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้คนพิจารณา แต่ละคน มีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมอย่างเต็มศักยภาพ เช่น รูปภาพบัตรคำ ของจริง เป็นต้น

6. เกณฑ์และการประเมินผล หมายถึง สิ่งที่กำหนดเพื่อแสดงถึงการ บรรลุจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่สอดคล้องกับศักยภาพของคนพิจารณาแต่ละคน รวมทั้งวิธีการประเมินที่สามารถวัดผลสัมฤทธิ์จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมได้อย่างแม่นยำ

7. ผลการประเมิน เป็นการรายงานผลสัมฤทธิ์ของการเรียนการสอนว่า บรรลุจุดประสงค์ในระดับใด เพื่อนำไปใช้ปรับวิธีสอน สื่อการเรียนการสอน และกิจกรรมการเรียนการสอนของแต่ละคนต่อไป

3. การดำเนินการตามแผนการสอนเฉพาะบุคคล

ในกรณีที่สถานศึกษาไม่ได้ทำแผนการสอนเฉพาะบุคคลในลักษณะที่สามารถนำไปใช้จัดการเรียนการสอนได้ ควรนำแผนการสอนเฉพาะบุคคลไปจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ โดยใช้หลักเกณฑ์ รูปแบบที่ใช้ในสถานศึกษา เช่น การเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง หรือยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม เป็นต้น (อังกา ธรรมจันทร์, 2554 : 46)

4. สาระสำคัญในแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP)

1. จุดมุ่งหมาย 1 ปี (นำเป้าหมายระยะยาว 1 ปี) มากำหนดจุดมุ่งหมายของแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) ซึ่งจำเป็นต้อง ยึดตามหลักสูตรหรือแนวการจัดประสบการณ์ อาจกำหนดเป็นจุดมุ่งหมายระยะสั้น 2-3 วัน หรือระยะยาว 2-3 สัปดาห์ หรือเป็นจุดมุ่งหมายใน 1 ภาคเรียน จุดมุ่งหมายในแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) นี้จะต้องเป็นจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่จะต้องชัดเจน กะทัดรัด ครอบคลุมพฤติกรรมที่แสดงออกของนักเรียนที่วัดได้ มีการเรียงลำดับความสำคัญและความจำเป็นอย่างต่อเนื่องจนบรรลุจุดมุ่งหมาย (เป้าหมายระยะยาว 1 ปี) ตามแผนการจัดการ ศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ส่วนใหญ่ โดยทั่วไปการจัดทำแผนการ

สอนเฉพาะบุคคล (IIP) จะเน้นจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมและเกณฑ์การประเมินที่สอดคล้องกับความสามารถของนักเรียนแต่ละคน สำหรับรูปแบบของแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) ดังแบบบันทึกข้างต้นแล้วยังสามารถนำไปจัดเป็นแผนการจัดประสบการณ์ หรือแผนการสอนของครูแต่ละสาระ/วิชาที่สามารถทำได้เช่นกัน

2. จุดประสงค์การเรียนรู้ ในแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) นี้หมายถึงจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมซึ่งครูสามารถกำหนดได้
3. วันเริ่มต้น หมายถึง วันที่นักเรียนเริ่มต้นเรียนรู้จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่กำหนดในแผนการสอนเฉพาะบุคคลแต่ละทักษะ/วิชา
4. วันสิ้นสุด หมายถึงวันที่นักเรียน เรียนรู้ผ่านจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่กำหนดในแผนการสอนเฉพาะบุคคลแต่ละทักษะ/วิชา
5. กิจกรรมการเรียนการสอน/ วิธีสอน/ เทคนิคการสอน หมายถึง การจัดกิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ ที่จะดำเนินการถ่ายทอดความรู้ให้กับนักเรียนได้เหมาะสม สอดคล้องกับนักเรียนแต่ละบุคคล เพื่อส่งเสริมและพัฒนาการเรียนรู้ตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่กำหนดไว้ในแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) สื่อ/ อุปกรณ์ หมายถึง สิ่งที่ใช้ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้ให้นักเรียนแต่ละคนเกิดความรู้ ความเข้าใจและทักษะตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมอย่างเต็มตามศักยภาพ
6. เกณฑ์และการประเมินผล หมายถึง สิ่งที่กำหนดเพื่อแสดงถึงการ บรรลุจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่สอดคล้องกับศักยภาพของนักเรียนแต่ละคน และแสดงผลสัมฤทธิ์/ความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของนักเรียนได้อย่างแม่นยำ
7. ผลการประเมิน หมายถึงการรายงานผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนแต่ละคนที่บรรลุจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในระดับใดเพื่อแสดงถึงการปรับเปลี่ยนวิธีสอนหรือสื่อ หรือกิจกรรมการเรียนการสอนที่ครูตระหนักถึงความสามารถของ IIP ตรงกับความสามารถหรือศักยภาพของนักเรียนแต่ละคนอย่างแท้จริง (อ้างใน กัลยา ธรรมขันธ์, 2554 : 47-48)

สรุปได้ว่าแผนการสอนเฉพาะบุคคลเป็นแผนการสอนสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ที่จัดทำขึ้นเป็นรายชั่วโมงหรือรายสัปดาห์ มีสาระสำคัญ 7 ประการ คือ 1.

จุดมุ่งหมาย 2. วันเริ่มต้น 3. วันสิ้นสุด 4. วิธีสอน/เทคนิคการสอน 5. สื่อ 6. เกณฑ์และการประเมินผล 7. ผลการประเมิน มีวัตถุประสงค์ในการจัดทำขึ้นเพื่อกำหนดเนื้อหาหรือทักษะที่สอนนักเรียน จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อและอุปกรณ์ รวมทั้งการวัดผลและการประเมินผล ให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามเป้าประสงค์ที่ได้กำหนดไว้

บริบทโรงเรียน

ความเป็นมาก่อนที่จะได้จัดทำกรวิจัยเพื่อศึกษาปัญหาของเด็กที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. บริบทโรงเรียนหนองแสงวิทยา

สถานที่ตั้งโรงเรียนหนองแสงวิทยา เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก ตั้งอยู่ที่หมู่ที่ 5 บ้านหนองแสง ตำบลบึงนาเรียง อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ รหัสไปรษณีย์ 46170 หมายเลขโทรศัพท์ 043 – 890259 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 1 กันยายน 2477 มีเนื้อที่ 13 ไร่ ปัจจุบันได้จัดการเรียนการสอนเป็น 2 ระดับ คือระดับปฐมวัย และระดับประถมศึกษา มีหมู่บ้านในเขตบริการ 2 หมู่บ้าน คือบ้านหนองแสงและแสงจันทร์ในปัจจุบันนี้โรงเรียนหนองแสงวิทยา มีบุคลากรทั้งสิ้น 8 คน ประกอบด้วย ครูประจำการ 5 คน ครูธุรการ 1 คน ครูพี่เลี้ยงเด็กพิการ 1 คน ช่างครุภัณฑ์ 1 คน มีนักเรียนทั้งสิ้น 59 คน เป็นนักเรียนชาย 37 คน เป็นนักเรียนหญิง 22 คน ได้จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรสถานศึกษา พุทธศักราช 2553 ทุกประการ

โรงเรียนหนองแสงวิทยา เป็นโรงเรียนเครือข่ายโรงเรียนแกนนำการจัดการเรียนร่วม มีนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษทั้งหมด 11 คน เป็นนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ จำนวน 9 คน และเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา 2 คน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโรงเรียนจัดการเรียนร่วมเต็มเวลา และเรียนเสริมวิชาการนอกเวลาเรียน

โรงเรียนหนองแสงวิทยา ได้รับความร่วมมือและการสนับสนุนเป็นอย่างดี บริเวณโดยรอบโรงเรียนได้แก่ วัด ไร่ อ้อย และหมู่บ้าน อาชีพหลักของชุมชน คือ อาชีพเกษตรกรรม และรับจ้าง เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่มีการทำการเกษตร และบางบ้านก็ไปรับจ้างทำงานที่กรุงเทพมหานคร ผู้ปกครองนักเรียนส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สภาพเศรษฐกิจของชุมชน โรงเรียนหนองแสงวิทยา โดยรวมส่วนใหญ่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ มีรายได้ไม่แน่นอน ดังนั้นผู้ปกครองจึงใช้เวลาส่วนมากอยู่กับการหารายได้เพื่อมาจุนเจือครอบครัว ไม่มีเวลาสอนหนังสือกับบุตร และบางรายก็มีสาเหตุมาจากพันธุกรรม จึงส่งผลให้เด็กมีความบกพร่องทางการเรียนรู้ คือ อ่านเป็นคำไม่ได้เพราะจำสระไม่ได้ ประสมคำไม่ได้ แจกลูกคำไม่ได้ และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ โดยจากการประเมินความสามารถทางการอ่านในเบื้องต้นของกลุ่มเป้าหมาย ด้วยการให้อ่านหนังสือเรียนวิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 แล้วอ่านไม่ได้ จึงนำหนังสืออ่านของชั้นประถมศึกษา ปีที่ 2 เล่ม 1 หนังสือเรียนวิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษา ปีที่ 1 เล่ม 2 และหนังสือเรียนวิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เล่ม 1 ให้อ่านตามลำดับ พบว่า กลุ่มเป้าหมายอ่านได้เป็นบางคำเท่านั้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนาเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้เหล่านี้ ให้สามารถฟัง พูด อ่าน เขียนคำพื้นฐานง่าย ๆ ได้ เพื่อที่จะให้กลุ่มเป้าหมายเหล่านี้สามารถดำรงชีวิตในสังคมปัจจุบันได้เหมือนกับเด็กปกติทั่วไป ทางโรงเรียนหนองแสงวิทยาจึงเข้าร่วมโครงการการจัดการเรียนร่วม โดยในช่วงเวลาปกติก็จะให้เรียนร่วมกับเด็กปกติ และในช่วงว่างหรือช่วงโมงสุดท้ายหรือหลังเลิกเรียนครูก็จะแยกเฉพาะเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ออกมาเฉพาะกลุ่ม เมื่อเด็กเหล่านี้ได้เรียนเฉพาะกลุ่มเด็กที่มีความสามารถใกล้เคียงกัน เขาจะสามารถเรียนรู้ได้ดี ทำให้เด็กรู้สึกได้ว่าตัวเองมีคุณค่า จึงทำให้เขามีความสุขในการเรียนและอยากที่จะเรียนรู้มากยิ่งขึ้น

ความพึงพอใจ

มีรายละเอียดเกี่ยวกับความพึงพอใจ ดังต่อไปนี้

1. ความหมายของความพึงพอใจต่อการเรียน

ความพึงพอใจ (Satisfaction) เป็นความรู้สึกที่รับรู้ ด้วยจิตใจ และอาจแสดงออกมาเป็นพฤติกรรมต่าง ๆ ใ้บุคคลรอบข้างได้รับรู้ นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของความพึงพอใจ ไว้ดังนี้

ราชบัณฑิตยสถาน (2546 : 739) ให้ความหมายของความพึงพอใจ ไว้ว่าความพึงพอใจ หมายถึง รัก ชอบใจ

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546 : 95) กล่าวว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกส่วนรวมของบุคคลในทางบวก เป็นความสุขของบุคคลที่ได้รับผลการตอบแทนจากการปฏิบัติงาน

วัชรินทร์ กาวิชา (2548 : 38) ได้สรุปความหมายความพึงพอใจไว้ว่า ความพึงพอใจเป็น ความรู้สึกทางบวก ความรู้สึกที่มีสุข เมื่อได้รับผลสำเร็จและผลตอบแทนจากการปฏิบัติตามที่บุคคลนั้นคาดหวังหรือต้องการทางด้านวัตถุและจิตใจ ทำให้บุคคลเกิดความกระตือรือร้น มีความมุ่งมั่น มีขวัญและกำลังใจในการทำงานซึ่งเป็นผลดีต่อการปฏิบัติงาน

บุญธรรม กิจปริดาภิสุทธิ์ (2549 : 189) ได้ให้ความหมายว่า ความพึงพอใจ เป็นสภาพความรู้สึกที่มีความสุขสดชื่นต่อบุคคล สิ่งของและบริการ เป็นภาวะทางอารมณ์เชิงบวกที่บุคคลแสดงออกเมื่อได้รับผลสำเร็จทั้งปริมาณ และคุณภาพตามจุดมุ่งหมายความต้องการ

เอกสิทธิ์ จันทร์ทอง (2549 : 48) ได้ให้ความหมายว่า ความพึงพอใจ หมายถึง เจตคติของบุคคลที่มีต่องาน หรือกิจกรรมที่เขาทำ ซึ่งเป็นผลให้บุคคลเกิดความรู้สึกกระตือรือร้น มีความมุ่งมั่นที่จะทำงาน สิ่งเหล่านี้จะมีผลต่อประสิทธิภาพ และประสิทธิผลของการทำงาน ซึ่งส่งผลต่อความสำเร็จและเป็นไปตามเป้าหมายขององค์กร

จำปา วัฒนศิรินทรเทพ (2550 : 48) สรุปไว้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึงความรู้สึกนึกคิดความเชื่อการแสดงความรู้สึกความคิดเห็นต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยแสดงพฤติกรรมออกมา 2 ลักษณะคือ ทางบวก ซึ่งแสดงในลักษณะความชอบ ความพึงพอใจความสนใจเห็นด้วย ทำให้อยากทำงานหรือปฏิบัติกิจกรรม อีกลักษณะหนึ่งคือ ทางลบ ซึ่งจะแสดงออกในลักษณะของความเกลียดไม่พึงประสงค์ไม่พอใจไม่สนใจไม่เห็นด้วยอาจทำให้บุคคลเกิดความเบื่อหน่ายหรือต้องการหนีห่างจากสิ่งนั้น นอกจากนี้ความพึงพอใจอาจจะแสดงออกในลักษณะความเป็นกลางก็ได้ เช่น รู้สึกเฉย ๆ ไม่รักไม่ชอบไม่น่าสนใจในสิ่งนั้น ๆ

สมพิศ ไชยเสนา (2550 : 54) กล่าวว่า ความพึงพอใจคือความรู้สึกของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งความรู้สึกพึงพอใจเกิดขึ้น เมื่อบุคคลได้รับสิ่งที่ตนต้องการและทำให้บุคคลมีพฤติกรรมต่อสิ่งเรานั้นในเชิงบวกหรือเป็นไปตามเป้าหมายที่ตนเองต้องการ หรือไม่มีความรู้สึกขัดแย้งกับ สิ่งเหล่านั้น และถ้าระดับความรู้สึกถ้ามีความเครียดมากจะทำให้เกิดความไม่พึงพอใจในการทำงานความพึงพอใจเปลี่ยนแปลงไปตามเวลาและสถานการณ์แวดล้อม

สรุปได้ว่าความพึงพอใจ คือ ความรู้สึกของบุคคลมีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ที่มีองค์ประกอบจูงใจในด้านต่าง ๆ และเขาได้รับการตอบสนองต่อความต้องการของตนได้ในเชิงบวก

2. การวัดหรือประเมินความพึงพอใจ

เอกวิทย์ แก้วประดิษฐ์ (2537 : 93-97) ได้กล่าวถึงเครื่องมือประเภทมาตราวัดที่ตนคิดไว้ว่าเป็นข้อความที่ใช้เพื่อการเก็บข้อมูลทางด้านจิตพิสัย เช่น ความคิดเห็น ความสร้างสรรค์ ที่ตนคิดต่าง ๆ เป็นต้น มาตราวัดที่ตนคิดที่นิยมใช้กันมาก คือ วิธีของลิเคิร์ต (Likert) การวัดทัศนคติตามวิธีนี้จะกำหนดช่วงความรู้สึกของคนเป็น 5 ช่วง หรือ 5 ระดับ

การสร้างมาตราวัดทัศนคติตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert)

1. ตั้งจุดมุ่งหมายของการศึกษาความต้องการศึกษาทัศนคติของใครที่มีต่อสิ่งใด
2. ให้ความหมายของทัศนคติต่อสิ่งที่จะศึกษานั้นให้แจ่มชัด เพื่อให้ทราบว่าเป็นประเด็นหรือเรื่องที่จะสร้างแบบวัดนั้นประกอบด้วยคุณลักษณะใดบ้าง
3. สร้างข้อความให้ครอบคลุมคุณลักษณะที่สำคัญ ๆ ของสิ่งที่จะศึกษาให้ครบถ้วนทุกแง่มุม และต้องมีข้อความที่เป็นไปในทางบวกและทางลบมากพอต่อการที่เมื่อนำไปวิเคราะห์แล้วเหลือจำนวนข้อความที่ต้องการ
4. ตรวจสอบข้อความที่สร้างขึ้น ซึ่งทำได้โดยผู้สร้างข้อความเองและนำไปให้ผู้ที่มีความรู้ในเรื่องนั้น ๆ ตรวจสอบ โดยพิจารณาในเรื่องของความครบถ้วนของคุณลักษณะของสิ่งที่ศึกษา และความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ ตลอดจนลักษณะการตอบกบข้อความที่สร้างว่าสอดคล้องหรือกันหรือไม่เพียงใด เช่น พิจารณาว่าควรจะให้ตอบว่าเห็นด้วยอย่างยิ่ง, เห็นด้วย, เฉย ๆ, ไม่เห็นด้วย, ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งหรือชอบมากที่สุด, ชอบมาก, ปานกลาง, ชอบน้อย, ชอบน้อยที่สุด เป็นต้น

5. ทำการทดลองขึ้นก่อนที่จะนำไปใช้จริง โดยการนำข้อความที่ได้ตรวจสอบแล้วไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างจำนวนหนึ่ง เพื่อตรวจสอบความชัดเจนของข้อความและภาษาที่ใช้อีกครั้งหนึ่ง และเพื่อตรวจสอบคุณภาพด้านอื่น ๆ ได้แก่ ความเที่ยงตรง ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของมาตราวัดทัศนคติทั้งหมดด้วย

6. กำหนดการให้คะแนนการตอบของแต่ละตัวเลือก โดยทั่วไปนิยมใช้คือ กำหนดคะแนนเป็น 5, 4, 3, 2, 1 หรือ 4, 3, 2, 1, 0 สำหรับข้อความทางบวก และ 1, 2, 3, 4, 5, หรือ 0, 1, 2, 3, 4 สำหรับข้อความทางลบ ซึ่งเป็นวิธีที่สะดวกมากในทางปฏิบัติ สรุปได้ว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้นข้างในจิตใจของบุคคลที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งจะแสดงออกมาให้เห็นว่า ชอบใจมีความสุข ในการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน ความพึงพอใจเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนทำงานที่ได้รับมอบหมายให้ประสบผลสำเร็จ โดยวิธีการวัดความพึงพอใจสามารถทำได้หลายวิธี ขึ้นอยู่กับครูผู้สอนว่าจะวัดโดยวิธีใด สำหรับการ ศึกษาในครั้งนี้ ใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นเครื่องมือวัดความพึงพอใจต่อวิธีการสอน โดยใช้เพลง เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการอ่านสระประสม ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ดังนั้นถ้าครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจ ส่งผลให้ผู้เรียนทำงานที่ได้รับมอบหมายหรือการปฏิบัติให้บรรลุตามวัตถุประสงค์

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

มีการศึกษาค้นคว้าและวิจัยในประเทศเกี่ยวกับการสอนอ่านเด็กที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้และการใช้เพลงในการสอนไว้ ดังนี้

1. งานวิจัยในประเทศ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนอ่านเด็กที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้มีการศึกษาค้นคว้าและวิจัยเกี่ยวกับการสอนอ่านเด็กที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ไว้ดังนี้

ประภัสสร ปันสวน (2547 : 60) ได้ศึกษาเรื่อง การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 โรงเรียนราช

ประชาชนเคราะห์ 22 อำเภอชาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน 45 คน ผลการศึกษาพบว่า การจัดกิจกรรมส่งเสริมการรักการอ่าน โดยเน้นให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรม นักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมว่า ทำให้ได้รับความรู้ ความเพลิดเพลิน กิจกรรมที่นักเรียนชอบมากที่สุด ได้แก่ การวาดภาพจากการอ่าน และพฤติกรรมการจัดการอ่านนักเรียน นักเรียนอ่านหนังสืออื่น นอกจากหนังสือเรียน เพราะช่วยเพิ่มพูนความรู้จะอ่านครั้งละประมาณ 15 นาที ประเภทของหนังสือที่ชอบอ่านมากที่สุด คือ หนังสือนิทาน

เพชรพยอม ภาวสิทธิ์ (2548 : 84) ได้ทำการวิจัย เรื่องการศึกษาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนตำโรงทาบวิทยาคมอำเภอตำโรงทาบ จังหวัดสุรินทร์ โดยใช้วิธีการสอนแบบ เอส คิว โฟร์ อาร์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนตำโรงทาบวิทยาคมอำเภอตำโรงทาบ จังหวัดสุรินทร์ ผลวิจัยพบว่า ความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนตำโรงทาบวิทยาคม อำเภอตำโรงทาบ จังหวัดสุรินทร์ โดยใช้วิธีการสอนแบบ เอส คิว โฟร์ อาร์ ก่อนเรียนและหลังเรียนผลสรุปว่า ก่อนเรียนนักเรียนมีความ สามารถผ่านเกณฑ์ คิดเป็นร้อยละ 0 ซึ่งความสามารถอยู่ในระดับต่ำ หลังเรียนนักเรียนที่มีความสามารถผ่านเกณฑ์ คิดเป็นร้อยละ 40.54 ซึ่งความสามารถอยู่ในระดับต่ำ ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญภาษาอังกฤษ ของนักเรียนก่อนและหลังเรียน พบว่าความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญภาษาอังกฤษหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ผลการศึกษาความพึงพอใจในการเรียนภาษาอังกฤษ โดยภาพรวมนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนโดยใช้วิธีการสอนแบบ เอส คิว โฟร์ อาร์ อยู่ในระดับดีมาก

สุพรรณณี อ่อนจาก (2548 : 52) ได้ศึกษาเรื่องความสามารถในการอ่านจับใจความของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จากการสอนอ่าน โดยใช้ นิทานประกอบภาพ กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการอ่านจับใจความของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการเรียนรู้อ่านหลังการสอน โดยใช้ นิทานประกอบภาพอยู่ในระดับดีมาก และ

ความสามารถในการอ่านจับใจความของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้หลังการสอน โดยใช้
นิทานประกอบภาพสูงชัน

จินดา อุ่นทอง (2549 : 45) ได้ศึกษาเรื่องการสร้างแบบฝึกทักษะการอ่านสำหรับเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนที่มีปัญหาในการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนเรียนร่วมในอุดรดิตถ์ ที่มารับบริการเสริมทักษะการอ่านที่ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอุดรดิตถ์ จำนวน 5 คน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 ผลการศึกษาพบว่า แบบฝึกทักษะการอ่านสำหรับเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่สร้างขึ้นเมื่อนำไปใช้ในการเรียนการสอนแล้ว สามารถช่วยให้เด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ด้านการอ่านมีพัฒนาการทางการอ่านสูงชัน

วิไลพร สายจันทร์ชูร (2549 : 74) ได้ศึกษาเรื่องการสอน โดยใช้สื่อภาพลายเส้น เพื่อเพิ่มความสามารถในการอ่านสะกดคำและเขียนสะกดคำของนักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือ นักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบางซวดอนุสรณ์ จำนวน 1 คน ผลการศึกษาพบว่า ช่วงก่อนการทดลอง โดยใช้สื่อภาพลายเส้นเพื่อเพิ่มความสามารถในการอ่านสะกดคำและเขียนสะกดคำของนักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ อยู่ในระดับต่ำ และช่วงหลังการทดลองสอนโดยโดยใช้สื่อภาพลายเส้นเพื่อเพิ่มความสามารถในการอ่านสะกดคำและเขียนสะกดคำของนักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้เพิ่มขึ้น

กองเหรียญ มอนไชสง (2550 : 73) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องการอ่านและการเขียนสะกดคำ โดยใช้แบบฝึกทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านหนองตอ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องการอ่านและการเขียนสะกดคำ โดยใช้แบบฝึกทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพ 83.34/89.77

พัชนี บุญศรี (2550 : 69) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาความสามารถในการอ่านคำของนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้ชุดการสอนสระลดรูป กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่านที่กำลังเรียนอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 โรงเรียนสมานคุณวิทยาทาน จำนวน 7 คน

ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้มีความสามารถในการอ่านคำสูงขึ้นไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 หลังจากการสอนโดยใช้ชุดการสอนสละรูป

พยุง โบเยี่ยม (2550 : 81) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนาความสามารถในการอ่าน เพื่อความเข้าใจของนักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ โดยใช้สื่อภาพ ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือ นักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านเพื่อความเข้าใจ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2549 โรงเรียนตลาดเขตรมิตร์ภาพที่ 105 อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 1 คน ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้มีความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจหลังการสอนร้อยละ 83.75 สูงกว่าก่อนการสอนโดยใช้สื่อภาพร้อยละ 21.25 และนักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้มีความพึงพอใจต่อสื่อภาพในระดับมาก

สมรภัษ ทิวศัษา (2550 : 93) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่านภาษาไทยเพื่อความเข้าใจด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านปางอ้า กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนโรงเรียนบ้านปางอ้า อำเภอเถิน จังหวัดลำปาง จำนวน 1 คน ผลการวิจัยพบว่า บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านภาษาไทยเพื่อความเข้าใจสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้สร้างด้วยโปรแกรม Hot Potatoes ประกอบด้วยเนื้อหาจำนวน 5 บทเรียน แบบฝึกหัดหลังการเรียนและเกมคอมพิวเตอร์ โดยมีค่าประสิทธิภาพผ่านเกณฑ์ที่กำหนด หลังจากการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านภาษาไทยเพื่อความเข้าใจ กรณีศึกษามีทักษะการอ่านภาษาไทยเพื่อความเข้าใจเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 90 อยู่ในระดับดีเยี่ยม ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดร้อยละ 70 ระดับคุณภาพดีขึ้นไป และกรณีศึกษามีพฤติกรรมการเรียนโดยภาพรวมคิดเป็นร้อยละ 88 อยู่ในระดับดีมากในทุกด้าน ได้แก่ ความสนใจ ความพึงพอใจ ความคล่องแคล่ว และความกระตือรือร้นตามลำดับ

วรัญญา เอี่ยมสำอาง (2551 : 90) ได้ศึกษาผลของการสอนอ่านภาษาไทยจากนิทานอ่านง่ายต่อความสามารถในการอ่านของนักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตัวอย่างเป็นนักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้และมีปัญหาด้านการอ่าน จำนวน 1 คน ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2250

โรงเรียนภัทรญาณวิทยา ผลการศึกษาพบว่า ความสามารถในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ ช่วงก่อนการสอน โดยใช้นิทานอ่านง่ายได้ 14 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 14 แต่ภายหลังจากการสอนด้วยนิทานอ่านง่ายแล้วมีคะแนนเพิ่มขึ้นเป็น 93 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 93 แสดงว่า ความสามารถในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ หลังได้รับการสอนอ่านจากนิทานอ่านง่ายสูงกว่าก่อนการทดลองสอนอ่านงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเพลง

มีการศึกษาค้นคว้าและวิจัยเกี่ยวกับการใช้เพลงในการสอนไว้ดังนี้

ทัศนวดิ ว่องกิจ (2547 : 37) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่องการอนุรักษ์พลังงานไฟฟ้า โดยใช้บทเพลงเป็นสื่อและไม่ใช้เพลงเป็นสื่อ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นนักเรียน โรงเรียนสุทธธรรม เขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร จำนวน 105 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย แบ่งเป็นกลุ่มทดลองจำนวน 34 คน กลุ่มควบคุม จำนวน 36 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการอนุรักษ์ไฟฟ้า โดยใช้บทเพลงเป็นสื่อและแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการอนุรักษ์พลังงานไฟฟ้า โดยไม่ใช้เพลงเป็นสื่อ และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้เพลงในขั้นนำเข้าสู่บทเรียน เพื่อสร้างความสนใจเด็ก ขั้นการสอน โดยให้ร้องเพลงประกอบท่าทาง หรือร้องเพลงเพื่อจดจำรายละเอียดเนื้อหาสาระสำคัญ และใช้สรุปบทเรียนเกี่ยวกับการอนุรักษ์พลังงาน โดยการร้องเพลงและจดบันทึกวิธีการอนุรักษ์พลังงาน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนเรื่องการอนุรักษ์พลังงานไฟฟ้าโดยใช้บทเพลงเป็นสื่อและไม่ใช้เพลงเป็นสื่อ นั้นมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และนักเรียนที่เรียนเรื่องการอนุรักษ์พลังงานไฟฟ้าโดยใช้บทเพลงเป็นสื่อ นั้น มีความสนใจในการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนเรื่องการอนุรักษ์พลังงานไฟฟ้าโดยไม่ใช้บทเพลงเป็นสื่อ

ลาวัลย์ ยิงมี (2547 : 76) ได้ศึกษาในการใช้เพลงสอนคณิตศาสตร์ เรื่องเวลา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มเป้าหมายได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 30 คน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2547 โรงเรียนบ้านแม่ละ อำเภอลำปาง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า แผน การจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ โดยใช้เพลงประกอบการเรียน เรื่องเวลา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 7 คน มีเพลง 10 เพลง รวมเวลาสอน 7 ชั่วโมง

ซึ่งแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นเพื่อพัฒนาเด็กให้เกิดการเรียนรู้ในเรื่องเวลา และผลสัมฤทธิ์จากการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียน โดยใช้เพลงประกอบการเรียนสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ร้อยละ 60 มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 70

พรวิรัตน์ รุ่งสว่าง (2547 : 94) ได้ศึกษาการพัฒนาทักษะภาษาไทยของนักเรียนชาวเขาเผ่ากระเหรี่ยง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้เพลงลูกทุ่งพบว่า ได้แผนการจัดการเรียนรู้ทักษะภาษาไทยโดยใช้เพลงลูกทุ่ง จำนวน 12 แผน และแบบฝึกทักษะจำนวน 34 แบบฝึกทักษะใช้เวลาเรียน 24 ชั่วโมง ซึ่งแผนการจัดการเรียนรู้สร้างขึ้นเพื่อพัฒนาทักษะด้านการฟัง การพูด การอ่าน การเขียนของนักเรียนชาวเขาเผ่ากระเหรี่ยงได้ และผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทยของนักเรียนชาวเขาเผ่ากระเหรี่ยง พบว่า คะแนนเฉลี่ยก่อนการเรียนของนักเรียนเท่ากับ 16.84 คิดเป็นร้อยละ 56.09 หลังเรียนคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 26.27 คิดเป็นร้อยละ 87.58 ค่าเฉลี่ยของคะแนนของหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน แสดงให้เห็นว่านักเรียนที่เรียน โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ทักษะภาษาไทย โดยใช้เพลงลูกทุ่ง มีความก้าวหน้าในการพัฒนาทักษะด้านการฟัง การพูด การอ่าน และเขียนสูงกว่าเกณฑ์การประเมินร้อยละ 60 ในวิชาภาษาไทยของโรงเรียนบ้านห้วยต้ม

ทิพย์วัลย์ พันธุ์เจริญ (2548 : 89) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาชุดการสอนเพลงเพื่อการสอนภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนกรับใหญ่ว่องกุศลกิจพิทยาคม จังหวัดราชบุรี กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนกรับใหญ่ว่องกุศลกิจพิทยาคม จังหวัดราชบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2548 จำนวน 34 คน ใช้เวลาในการทดลอง 10 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 คาบ คาบละ 60 นาที รวมทั้งสิ้น 20 คาบ เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ (1) ชุดการสอนเพลงภาษาอังกฤษที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 10 บท (2) แบบทดสอบความ สามารถทางไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ (3) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอนเพลงภาษาอังกฤษ ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถทางไวยากรณ์ภาษาอังกฤษของนักเรียนสูงขึ้นหลังการสอน โดยใช้ชุดการสอนเพลงภาษาอังกฤษอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนมีความคิดเห็นต่อชุดการสอนเพลงภาษาอังกฤษอยู่ในระดับดีทุกบทเรียน

ดวงเดือน จิตอารีย์ (2546 : 57), อ้างใน กฤษฎากร วิชัยสืบ 2549 : 27) ได้ศึกษาผลของการใช้เพลงเพื่อพัฒนาการอ่านออกเสียงคำที่ใช้พยัญชนะ ร ล ว ควบกล้ำ ของนักเรียนชาวเขาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 15 คน โดยใช้เพลงและแผนการสอนการใช้เพลงเพื่อพัฒนาการอ่านออกเสียงคำที่ใช้พยัญชนะ ร ล ว ควบกล้ำ พบว่า หลังจากที่นักเรียนได้รับการสอน โดยใช้เพลงและแผนการสอนการใช้เพลงมีพัฒนาการอ่านออกเสียงคำที่ใช้พยัญชนะ ร ล ว ควบกล้ำสูงขึ้น

สกุณา นองมณี (2549 : 59) ได้ศึกษาการพัฒนาทักษะการอ่านคำที่มีสระประสม (ด้วยสระเอีย เอือ อัว) ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ระดับช่วงชั้นที่ 1 โดยใช้เพลง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 1 โรงเรียนบ้านหนองหอยโขง จังหวัดสตูล จำนวน 6 คน ผลการศึกษาพบว่า การพัฒนาทักษะในการอ่านคำที่ประสมด้วยสระ เอีย เอือ อัว ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ระดับช่วงชั้นที่ 1 ที่ได้รับการฝึกโดยใช้เพลง อยู่ในระดับดี และความสามารถในการอ่านคำที่ประสมด้วยสระเอีย เอือ และ อัว ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ระดับช่วงชั้นที่ 1 ที่ได้รับการฝึกโดยใช้เพลง สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01

เกวรินทร์ สุขเกตุ (2550 : 76) ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาความสามารถทางการพูดภาษาอังกฤษและความรู้ด้านคำศัพท์ของนักเรียนหลังจากเรียน โดยใช้กิจกรรมเพลง กลุ่มเป้าหมายเป็นนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพิเลศวินวิทยาลำพูน จังหวัดลำพูน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 จำนวน 32 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แผนการสอนที่ใช้กิจกรรมเพลง จำนวน 16 แผน และเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่ แบบทดสอบความสามารถทางการพูด และแบบทดสอบความรู้ด้านคำศัพท์ ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถทางการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนทั้งหมดผ่านเกณฑ์ร้อยละ 50 โดยร้อยละ 97 อยู่ในระดับดี ร้อยละ 3 อยู่ในระดับดีมาก หลังเรียน โดยใช้กิจกรรมเพลง และความรู้ด้านคำศัพท์ของนักเรียนทั้งหมดผ่านเกณฑ์ร้อยละ 50 โดยร้อยละ 59.38 อยู่ในระดับดีมาก ร้อยละ 34.38 อยู่ในระดับดี หลังเรียน โดยใช้กิจกรรมเพลง

ศรีบังอร จุ้ยศิริ (2550 : 66-67) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย และความสนใจในวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลัง

เรียนที่ได้รับการสอน โดยใช้เพลงประกอบการสอนกับนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ โดยการทดลองแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยสอนกลุ่มละ 15 คาบ คาบละ 50 นาทีเป็นเวลา 5 สัปดาห์ ใช้เนื้อหาเดียวกันทั้ง 2 กลุ่ม พบว่า (1.) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอน โดยใช้เพลงประกอบการสอนกับการสอนแบบปกติ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (2.) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนที่ได้รับการสอน โดยใช้เพลงประกอบการสอน ก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (3.) ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ ก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (4.) ความสนใจใน วิชาภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอน โดยใช้เพลงประกอบการสอนกับการสอนแบบปกติ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 (5.) ความสนใจในวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่ ได้รับการสอน โดยใช้เพลงประกอบการสอนก่อนและหลังการทดลอง แตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (6.) ความสนใจในวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอน แบบปกติก่อนและหลังการทดลอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อัมพวรรณ โคอโตะ (2550 : 81-115) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาแผนการจัดการ เรียนรู้และแบบฝึกทักษะการสะกดคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลศรีวิไล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อแผนการจัดการเรียนรู้และแบบฝึกทักษะการสะกดคำ กลุ่มสาระการ เรียนรู้ภาษาไทย โดยรวมอยู่ในระดับมาก

ยุพิน บุญพันธ์ (2535 : 97), อังไฉ สารีณี สุวรรณพันธุ์ (2553 : 20) ได้ทำการ วิจัยผลของการใช้เพลงประกอบการสอนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมี ความพึงพอใจต่อการเรียน โดยใช้เพลงประกอบการสอน และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง อย่างมีนัยสำคัญที่ ระดับ .05

2. งานวิจัยต่างประเทศ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนอ่านเด็กที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้
มีการศึกษาค้นคว้าและวิจัยเกี่ยวกับการสอนอ่านเด็กที่มีภาวะบกพร่องทางการ
เรียนรู้ไว้ดังนี้

Abdel Salam A. El-Koumy (2006 : 95) ได้ทำการศึกษาผลจากการใช้วิธีสอน
แบบ DR-TA ในการตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านและการสรุปใจความสำคัญกับนักเรียนที่ใช้
ภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ประเทศอียิปต์
โดยจัดเตรียมการสอนออกเป็น 6 ขั้นตอนดังนี้ (1.) ครูเขียนชื่อเรื่องบนกระดานให้นักเรียนอ่านและ
ถามนักเรียน (2.) ครูให้นักเรียนคาดเดา เนื้อเรื่องจากชื่อเรื่อง (3.) ครูเขียนการคาดเดาของ
นักเรียนบนกระดานและสนทนาเกี่ยวกับชื่อเรื่อง (4.) ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มและอภิปราย (5.)
ครูให้นักเรียนแก้ไขการคาดเดา (6.) นักเรียนหาข้อความที่มาสสนับสนุนการคาดเดาของตน ผล
การทดลองพบว่าความสามารถในการตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านและการสรุปใจความสำคัญ
จากเรื่องที่อ่านของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างกับกลุ่มควบคุมที่ใช้การสอนโดยวิธีปกติแตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ .05

Kim, A. (2006 : 134) ได้ศึกษาผลการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนกับทักษะการอ่าน
ของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ จำนวน 34 คน สอน 50 นาที เป็นเวลา 2 คาบต่อสัปดาห์ วิธี
สอนโดยการอ่านแบบร่วมมือ แบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม เปรียบเทียบการอ่านแบบร่วมมือ
กับแบบปกติ ผลการทดลองพบว่าทักษะการอ่านของนักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยคอมพิวเตอร์
ช่วยสอนการอ่านแบบวิธีร่วมมือ มีทักษะการอ่านเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

แมรี และเบิร์ตแตรม (Mary & Berttram. 1997 : 174-178), อังโน สกุกนา นอง
มณี (2549 : 30) ได้ศึกษากลวิธีการสอนอ่านและเขียนสำหรับเด็กบกพร่องทางการเรียนรู้จาก
ครูการศึกษาพิเศษ และนักการศึกษาทั่วไป ศึกษาจากเด็กเกรด 2 และเกรด 5 ว่าใช้วิธีการสอน
แบบใดบ้าง ผลการสำรวจพบว่า กลุ่มครูผู้สอนเด็กที่บกพร่องทางการเรียนรู้ ใช้วิธีอ่านแล้วเติม
คำตอบ (Guided Reading) 90% การอ่านเป็นรายบุคคล (Individualize Readind) 87% การ
แลกเปลี่ยนหนังสือกับ (Tradebooks) 81.5% และการเปลี่ยนกันอ่าน (Round-Robin Reading)
74.1% เป็น 4 วิธีในระดับแรกที่ใช้มากที่สุด และยังมีอีก 17 วิธี ที่ใช้สอนเด็กปกติ และเด็กที่
บกพร่องทางการเรียนรู้

Hall (2000 : 75), อ้างใน สมรักษ์ ทิวศัษา (2550 : 35) ได้ศึกษาการสอนเสริม การอ่านสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้วยคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ซึ่ง ประกอบด้วยอ่านนำเข้าสู่เรื่อง ตั้งเขต จดจำคำศัพท์และทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจใน ระดับสูง โดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนแบบฝึกซ้ำ ๆ มียุทธวิธีจำลองสถานการณ์ ผลการวิจัย พบว่า โปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอนสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้มีการ ใช้แบบฝึกซ้ำ ๆ มากที่สุด รองลงมาคือการใช้กลยุทธ์การสอนและการจำลองสถานการณ์ นอกจากนี้พบว่า เมื่อใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนเป็นเครื่องมือในการสอนทักษะการอ่านกับ ผู้เรียนแล้ว ผู้เรียนมีความสนใจในการเรียนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

Frank, And Others (1987 : 67), อ้างใน กัลยา ธรรมจันทร์ (2554 : 58) ได้ศึกษา ผลของการใช้ชุดฝึกการสอนสะกดคำให้แก่แก่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้เป็น การศึกษาประเมินค่าของชุดการสอนเพื่อพัฒนาการสะกดคำและใช้สอนสะกดคำแก่เด็กที่มี ความบกพร่องทางการเรียนรู้ จำนวน 4 คน (อายุ 8-10 ขวบ) ผลปรากฏว่า โปรแกรมนี้มี ประสิทธิภาพในการพัฒนาความสามารถของนักเรียนในการสะกดคำที่ไม่รู้จักมาก่อน ได้ทันที หลังจากการฝึกฝน และนอกจากนี้ยังปรากฏว่าได้ผลดีทั้งการเรียนการสอนแบบกลุ่มหรือสอน แบบตัวต่อตัว

จากการผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ จะเห็น ได้ว่า การที่จะพัฒนาความ สามารถด้านการอ่าน ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ให้สูงขึ้นนั้น ต้องใช้วิธีการ สอนหลายรูปแบบ ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน ตลอดจนการใช้เพลงใน การสอนก็เป็นอีกวิธีที่จะช่วยดึงดูดให้นักเรียนสนใจอยากเรียนมากขึ้น เด็กก็จะมีพัฒนาการ ด้านการอ่านดีขึ้นตามลำดับ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเพลง

มีการศึกษาค้นคว้าและวิจัยเกี่ยวกับการใช้เพลงในการสอนไว้ดังนี้

แมค เคลแลนด์ (Mc Clelland. 1975 : 89), อ้างใน เบญจรัตน์ ปิ่นเวหา (2549 : 63) ได้ทำการวิจัยพบว่า เพลงทำให้เกิดความสนุกสนานในการเรียน บรรยากาศในห้องเรียนไม่ ดึงเครียด ผู้เรียนมีความรู้สึกเป็นกันเองและเรียนได้อย่างสบายใจ มีความสุขในการเรียน อัน เป็นผลให้สุขภาพจิตของผู้เรียนดีขึ้น

Ezza tkhah-Yenggeh. (2002 : 123), อ้างใน นภาพร ยอดเวียงไชย (2549 : 42) ได้ศึกษางานวิจัยเชิงคุณภาพ พบว่า ครูผู้สอนมีบทบาทสำคัญในการสอนคณิตศาสตร์ โดยเฉพาะผู้เรียนสองภาษาจะมีความแตกต่างทางวัฒนธรรม จากการศึกษาพบว่า กิจกรรมสร้างสรรค์ต่าง ๆ ในชั้นเรียน เช่น เพลง เรื่องเล่า การวาดภาพ การบรรยาย จะช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ จำนวนตัวเลข 2 หลัก ได้มากขึ้น

Medina (1993 : 79), อ้างใน อัจฉริย์ คงอมรสายชล (2552 : 16) ได้ศึกษาเกี่ยวกับผลของดนตรีที่มีต่อการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษของเด็กนักเรียนเกรด 3 จำนวน 48 คน ที่มีความจำกัดทางด้านความรู้ภาษาอังกฤษ มีกลุ่มทดลอง 4 กลุ่ม คือ กลุ่มใช้ดนตรี กลุ่มที่ไม่ใช้ดนตรี กลุ่มใช้รูปภาพประกอบ และกลุ่มที่ไม่ใช้รูปภาพประกอบ โดยกลุ่มที่ไม่ได้ใช้ดนตรีจะได้ฟังเรื่องเล่า ในขณะที่กลุ่มใช้ดนตรีจะฟังเรื่องเดียวกันแต่เป็นเพลง ส่วนกลุ่มที่ใช้รูปภาพประกอบจะได้ฟังเรื่องเล่าพร้อมรูปภาพประกอบ และกลุ่มที่ไม่มีรูปภาพประกอบก็จะได้ฟังเรื่องเล่าโดยไม่มีภาพ ซึ่งผลการทดลองพบว่า กลุ่มที่ฟังการเล่านิทานและฟังนิทานที่เป็นเพลง จะเรียนรู้คำศัพท์ได้เท่ากัน แต่จะเรียนรู้คำจากการนำมาร้องได้มากกว่าเป็นคำพูด เช่นเดียวกัน กลุ่มที่มีรูปภาพประกอบความหมายจะเรียนรู้ศัพท์ได้มากกว่ากลุ่มที่ไม่มีรูปภาพประกอบ แต่ที่สำคัญคือ การฟังนิทานที่เป็นเพลงพร้อมรูปภาพประกอบจะช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้คำศัพท์ได้มากที่สุด จึงสรุปได้ว่า การใช้ทั้งดนตรีและภาพประกอบรวมกันมีผลต่อการเรียนรู้คำศัพท์ได้มากที่สุด

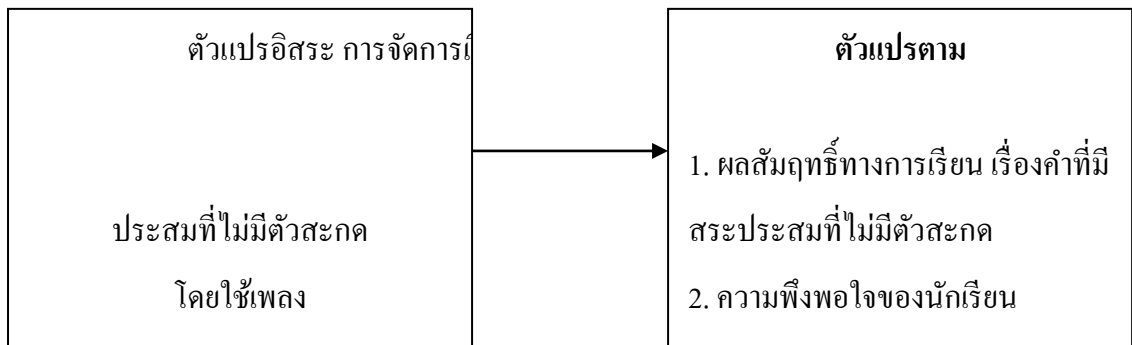
แฟรง เคนเบอร์เกอร์. (Frankenberger. 1979 : 143), อ้างใน สุทธิรัตน์ เพชรทิม (2552 : 50) ได้ศึกษาผลของการใช้ดนตรีร่วมกับการฝึกรวมพร้อมคลาสิกกับเด็กที่มีการเรียนรู้และความก้าวร้าว ผลปรากฏว่าการใช้ดนตรีร่วมกับการฝึกรวมพร้อมคลาสิก ช่วยทำให้เด็กมีการเรียนรู้ดีขึ้น และมีความก้าวร้าวลดลง

ซีย์บอลด์. (Seybold, Charles D. 1971 : Online), อ้างใน HUANG TING TING (2555 : 23) ทดลองใช้เพลงประกอบการสอนภาษาอังกฤษกับผู้เรียนที่มีปัญหาในการพูด พบว่า เพลงสามารถช่วยแก้ปัญหาการพูดให้เด็กระดับอนุบาลและประถมได้ ถึงแม้จะให้ผล ไม่แตกต่างกันมากนัก แต่ดนตรีและเพลงสามารถใช้สอนมโนทัศน์ (Concept) ทางภาษาให้แก่ผู้เรียนที่พูดช้าได้ดีและสามารถทำให้การพูดคล่องขึ้นด้วย

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้เพลงประกอบการสอนทั้งในและต่างประเทศที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า เพลงสามารถนำมาใช้ประกอบการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านของนักเรียนได้ นอกจากนี้เพลงยังเป็นวิธีการสอนอีกหนึ่งวิธี ที่นอกเหนือจากจะให้ความสนุกสนาน ความเพลิดเพลิน แล้วยังช่วยให้เกิดความรู้ ความจำ ได้อย่างรวดเร็ว และแม่นยำ การใช้เนื้อเพลงที่สอดคล้องกับเนื้อหาที่จะสอน มีทำนองเพลงที่นักเรียนเคยได้ยิน ภาษาเหมาะสมกับวัยของนักเรียน สามารถทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีขึ้น ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการใช้การวัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้เพลงประกอบมาพัฒนาการอ่านคำที่มีสระประสม เพื่อพัฒนาการอ่านของนักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องคำที่มีสระประสมที่ไม่มีตัวสะกด ของนักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน 5 กิจกรรม คือ ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นสอนซึ่งประกอบด้วยขั้นฝึกร้องเพลง ขั้นการใช้เพลงประกอบเพื่อฝึกจำรูปสระ ขั้นการใช้เพลงประกอบเพื่อฝึกการฟัง พูด อ่าน เขียนเป็นคำและขั้นสรุป จากนั้นนำรูปแบบการพัฒนาดังกล่าวมาใช้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องการฟัง พูด อ่าน เขียน คำที่มีสระประสมที่ไม่มีตัวสะกด ของเด็กที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 เพื่อประเมินประสิทธิผลของรูปแบบด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในการฟัง พูด อ่าน เขียน คำที่มีสระประสมที่ไม่มีตัวสะกด และความพึงพอใจของนักเรียน ตามกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY